

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN ANNE BABA EBEVEYN TUTUMLARI İLE ÖZGÜL İNTERNET BAĞIMLILIĞI AÇISINDAN İNCELENMESİ

BAŞAK AŞKIN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

LEFKOŞA
2021

**LİSE ÖĞRENCİLERİNİN ANNE BABA EBEVEYN TUTUMLARI
İLE ÖZGÜL İNTERNET BAĞIMLILIĞI AÇISINDAN
İNCELENMESİ**

BAŞAK AŞKIN
20169374

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŞMANI
Doç. Dr. Meryem KARAAZİZ

LEFKOŞA
2021

KABUL VE ONAY

Başak AŞKIN tarafından hazırlanan “Lise Öğrencilerinin Anne Baba Ebeveyn Tutumları İle Özgül İnternet Bağımlılığı Açısından İncelenmesi” başlıklı bu çalışma, .../...../2021 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ

.....

Doç. Dr. Meryem KARAAZİZ (Danışman)

Yakın Doğu Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Ana Bilim Dalı

.....

Yrd. Doç. Dr. Şengül BAŞARI

Yakın Doğu Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı

.....

Dr. Sözen İNAK

Yakın Doğu Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi
Psikoloji Ana Bilim Dalı

.....

Prof. Dr. K. Hüsnü Can Başer

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin, tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt ederim. Tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

- Tezimin tamamı heryerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Yakın Doğu Üniversitesinde erişime açılabilir.
- Tezimin iki (2) yıl süre ile erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde tezimin tamamı erişime açılabilir.

Tarih

İmza

Başak AŞKIN

TEŞEKKÜR

Öncelikle bugünlere gelmemde büyük emekleri olan, sevgi sabır ve anlayışlarıyla desteklerini her daim yanı başında hissettiğim çok kıymetli annem ve babama; her koşulda yanımda olabileceğini gösteren biricik abim Osman AŞKIN' a,

Araştırma sürecinde ilgisi ve yardımını esirgemeyen ve sadece bilgi ve deneyimleriyle değil hoşgörüsüyle de yanımda olan çok değerli hocam tez danışmanım, Doç. Dr. Meryem KARAAZİZ' e,

Yüksek Lisans Eğitimime başlamama vesile olarak bu tezin her aşamasında desteğini hissettiğim, enerjisiyle moral ve motivasyonumu yüksek tutan canım arkadaşım ve meslektaşım Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen Özlem KARAKOÇ' a,

Yoğun çalışmalarım sırasında beni cesaretlendiren ve sabır gösteren küçük büyük yardımını esirgemeyen herkese teşekkür ederim.

ÖZ

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN ANNE BABA EBEVEYN TUTUMLARI İLE ÖZGÜL İNTERNET BAĞIMLILIĞI AÇISINDAN İNCELENMESİ

Bu araştırma lise öğrencilerinin anne baba ebeveyn tutumları ile özgül internet bağımlılığı arasındaki ilişkileri incelemek için gerçekleştirilmiştir.

Amaç doğrultusunda hazırlanan anket formu; 2019-2020 eğitim öğretim yılında Kırşehir ilindeki liselerde eğitim gören gönüllülük esasına dayanan rastgele örneklem metodu ile seçilmiş 486 öğrenciye uygulanmış ve analiz edilmiştir. Bu araştırma nicel bir çalışma olupilişkisel tarama modeli ve kesitsel desen kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda; lise öğrencilerinin genel internet bağımlılığını anne baba tutumları %11,5 düzeyinde açıkladığı, anne duygusal sıcaklık ve anne reddedici tutumun genel internet bağımlılığını artırdığı, baba duygusal sıcaklık tutumunun genel internet bağımlılığını azalttığı, baba reddedici tutumun genel internet bağımlılığını artırdığı belirlenmiştir. Anne baba aşırı koruyucu tutumun genel internet bağımlılığını etkilemediği saptanmıştır.

Araştırmada anne baba tutumları ile internet kullanımı arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir. Lise öğrencilerine güvenli internet kullanımı, internet okuryazarlığı alanlarında toplumsal farkındalık çalışmaları arttırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: İnternet, İnternet Bağımlılığı, Ebeveyn Tutumu, Akademik başarı

ABSTRACT

**AN INVESTIGATION OF HIGH SCHOOL STUDENTS IN
TERMS OF PARENT AND PARENT ATTITUDE AND SPECIFIC
INTERNET ADDICTION**

It was determined that parents' attitudes increased internet withdrawal by 12%, the emotional rejection of the mother's hand increased internet withdrawal, the father's emotional warm attitude reduced internet withdrawal, and the father's rejection style increased internet withdrawal.

It was found that the overprotective attitude of the parents did not affect the withdrawal from the Internet. It was found that parental attitudes explained Internet control difficulty at the level of 9%, mother's emotional rejection of hands increased control difficulty, father's emotional warmth decreased control difficulty, and father's rejection of control attitude increased.

It was determined that the overprotective attitude of the parents did not affect the control difficulty. Mother-emotional warmth and maternal rejection, which explains 9.8% of functional adjustment, increase the impairment in functionality.

Keywords: Internet, Internet Addiction, ParentalAttitude, Academicachievement

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM	i
TEŞEKKÜR	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar DİZİNİ	viii
1. BÖLÜM.....	1
GİRİŞ	1
1.1 Problem Durumu	2
1.2 Araştırmanın Amacı	5
1.2.1 Araştırma Problemleri	5
1.3 Araştırmanın Önemi.....	5
1.4 Sınırlılıklar.....	6
1.5 Tanımlar	6
2. BÖLÜM.....	8
2.1 Anne Baba Tutumları	8
2.2 Anne Baba Tutumlarına Kuramsal Yaklaşımlar	13
2.2.1 Psikodinamik Model	13
2.2.2 Baumrind'ın Modeli.....	13
2.2.3 Maccoby& Martin'in İki Boyutlu Perspektif Modeli	14
2.2.4 Young'ın Şema Modeli.....	15
2.3 Anne Baba Tutum Türleri	16
2.4 İnternet Bağımlılığı	17
2.4.1 İnternet ve Gelişimi.....	17
2.4.2 İnternet Bağımlılığı	18
2.4.3 Aşırı İnternet Kullanımı	19
2.4.4 İnternet Bağımlılığı ve Psikolojik Etkileri Üzerine Araştırmalar	20
2.4.5 Ergenlerin İnternet Kullanımı	22

3. BÖLÜM.....	25
YÖNTEM.....	25
3.1 Araştırmanın Modeli	25
3.2 Evren ve Örneklem	26
3.3 Veri Toplama Aracı	29
3.3.1. Sosyodemografik Bilgi Formu	29
3.3.2. AlgılananEbeveynTutumlarıÖlçeği.....	29
3.3.3. İnternet Bağımlılığı Ölçeği	30
3.4 Verilerin İstatistiksel Analizi	31
4. BÖLÜM.....	32
BULGULAR VE YORUMLAR	32
5. BÖLÜM.....	66
TARTIŞMA	66
6. BÖLÜM.....	75
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	75
6.1 Sonuç	75
6.2 Öneriler	77
KAYNAKÇA	79
EKLER.....	95
ÖZGEÇMİŞ.....	101
İNTİHAL RAPORU	102
ETİK KURUL İZİNİ.....	103

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1.	Tanımlayıcı İstatistikler.....	33
Tablo 2.	Anne Baba Tutumu Puan Ortalamaları	33
Tablo 3.	İnternet Bağımlılığı Puan Ortalamaları.....	34
Tablo 4.	Anne Baba Tutum Puanlarının Anne Medeni Durumuna Göre Farklılaşma Durumu.....	34
Tablo 5.	Anne Baba Tutum Puanlarının Baba Medeni Durumuna Göre Farklılaşma Durumu.....	34
Tablo 6.	Anne Baba Tutum Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılaşma Durumu.....	35
Tablo 7.	Anne Baba Tutum Puanlarının Ebeveynlerin Sağ Olma Durumuna Göre Farklılaşma Durumu	36
Tablo 8.	Anne Baba Tutum Puanlarının Ebeveynlerin Üvey Olma Durumuna Göre Farklılaşma Durumu	37
Tablo 9.	Anne Baba Tutum Puanlarının Şu An Kimin Yanında Yaşandığına Göre Farklılaşma Durumu.....	38
Tablo 10.	Anne Baba Tutum Puanlarının Aile Aylık Gelir Durumuna Göre Farklılaşma Durumu.....	39
Tablo 11.	Anne Baba Tutum Puanlarının Anne Eğitim Durumuna Göre Farklılaşma Durumu.....	41
Tablo 12.	Anne Baba Tutum Puanlarının Anne Mesleğine Göre Farklılaşma Durumu.....	43
Tablo 13.	Anne Baba Tutum Puanlarının Baba Eğitim Durumuna Göre Farklılaşma Durumu.....	44
Tablo 14.	Anne Baba Tutum Puanlarının Baba Mesleğine Göre Farklılaşma Durumu.....	45
Tablo 15.	Anne Baba Tutum Puanlarının Sınıfa Göre Farklılaşma Durumu..	46
Tablo 16.	İnternet Bağımlılığı Puanlarının Anne Medeni Durumuna Göre Farklılaşma Durumu.....	47
Tablo 17.	İnternet Bağımlılığı Puanlarının Baba Medeni Durumuna Göre Farklılaşma Durumu.....	47
Tablo 18.	İnternet Bağımlılığı Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılaşma Durumu.....	48

Tablo 19. İnternet Bağımlılığı Puanlarının Ebeveynlerin Sağ Olma Durumuna Göre Farklılaşma Durumu	48
Tablo 20. İnternet Bağımlılığı Puanlarının Ebeveynlerin Üvey Olma Durumuna Göre Farklılaşma Durumu	48
Tablo 21. İnternet Bağımlılığı Puanlarının Şu An Kimin Yanında Yaşandığına Göre Farklılaşma Durumu.....	50
Tablo 22. İnternet Bağımlılığı Puanlarının Aile Aylık Gelir Durumuna Göre Farklılaşma Durumu.....	51
Tablo 23. İnternet Bağımlılığı Puanlarının Anne Eğitim Durumuna Göre Farklılaşma Durumu.....	53
Tablo 24. İnternet Bağımlılığı Puanlarının Anne Mesleğine Göre Farklılaşma Durumu.....	54
Tablo 25. İnternet Bağımlılığı Puanlarının Baba Eğitim Durumuna Göre Farklılaşma Durumu.....	55
Tablo 26. İnternet Bağımlılığı Puanlarının Baba Mesleğine Göre Farklılaşma Durumu.....	57
Tablo 27. İnternet Bağımlılığı Puanlarının Sınıfa Göre Farklılaşma Durumu	58
Tablo 28. İnternet Bağımlılığı Puanlarının Anne Medeni Durumuna Göre Farklılaşma Durumu.....	59
Tablo 29. Korelasyon Analizi	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.59
Tablo 30. Anne Baba Tutumunun İnternet Bağımlılığı Üzerine Etkisi	62

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Günümüz dünyasında internet kullanımı hızla artmakta ve yaygınlaşmaktadır. İnternet, iletişim ve bilgiye erişimde sağladığı imkân ve kolaylıklar nedeniyle bireylerin hayatında vazgeçilmez hale gelmiştir. İnternetin günlük hayatta yaygın olarak kullanılması sonucunda kullanıcı sayısı her geçen gün artmaktadır (Selvi ve diğerleri, 2019). “WeAreSocial” ve “Hootsuite” tarafından Ocak 2018-2019 yılında hazırlanan “Digital in 2018/2019” raporuna göre dünya genelinde internet kullanıcı sayısının %9,9 artarak 4,98 milyar kişiye ulaştığı ve kullanıcıların büyük çoğunluğunun genç popülasyonun oluşturduğu ifade edilmiştir. Aynı raporda Türkiye genelinde internet kullanan kişi sayısının 2017 yılına göre %9,3 artarak 59,36 milyon kişiye ulaştığı ve Türkiye nüfusunun %72'sinin internet kullandığı rapor edilmiştir (WeAreSocial, 2018).

Gençler, gelişim özellikleri ve sorumlulukları göz önüne alındığında problemlerli internet kullanımı ve internet bağımlılığı açısından önemli bir risk grubu oluşturmaktadır (Vries ve diğerleri, 2018). Ancak, çocukları veya gençleri internetten yasaklamak ve onları bu teknolojinin sahip olduğu tehlikeler nedeniyle fırsatlarından mahrum etmek de aynı derecede mantıksızdır. Aksine sağlıklı internet kullanımı konusunda bilgilendirmek daha akılcı bir yaklaşım olacaktır. Bilgi teknolojisinin önemli bir aracı olan internet, bilgiye kolay ve hızlı erişim sağlamakta ve günlük yaşamda veya eğitim için ihtiyaç duyulan bilgilere erişimi kolaylaştırmaktadır (Tateno ve diğerleri, 2018). İnternet, normal fiziksel olanakların ötesinde çok çeşitli bilgi kaynaklarına kapı açmakta ve küresel ölçekte insanlarla tanışmak için mekansal ve zamansal sınırların ötesine geçmemize yardımcı olmaktadır (Karaer ve Akdemir, 2019). Buna ek olarak, öğrenciler interneti okul çalışmalarını (örneğin araştırma ve ev ödevi), eğlence, video izleme, video oyunları, sosyal ağlarda arkadaşlarıyla

paylaşma, haber okuma veya izleme ve müzik veya müzik indirme gibi çok çeşitli amaçlar için kullanırlar. filmler. Birçok ebeveyn, çocuklarına eğitim fırsatları sağlamak ve onları “bilgi çağına” hazırlamak için bilgisayar satın alır ve evde internet bağlantısı için ödeme yapar; ancak bilgisayar ve internet kullanımının çocukları üzerindeki olumsuz etkilerinden de endişe duymaktadırlar (Kumcağız, 2019).

Ergenlerde internet bağımlılığı birçok psiko-sosyal faktörle ilişkilidir. Bunların en önemlisi ise anne ve babaları ile olan ilişkileridir. Ergenlik döneminde akarana bağlanma daha belirgin olmakla birlikte, ergenlerin ve gençlerin psikososyal gelişimine en büyük katkıyı sağlayan aile hala önemini korumaktadır (Arıcak ve diğerleri, 2018). Aslında, gençlerin ebeveynleri ile olan ilişkisi, davranışlarında belirleyici bir faktör olarak kabul edilir. Anne baba tutumları, aile ve akran ilişkileri, algılanan sosyal destek düzeyi ve duygu düzenleme araştırılan faktörler arasındadır (Cimino ve Cerniglia, 2018). Bu araştırmalarda ebeveynlik becerilerindeki yetersizlikler (ihmalci, reddedici, koruyucu, talepkar ve otoriter ebeveynlik) (Trumello ve diğerleri, 2018), çocukların internet kullanımını kontrol edememe, izleyememe ve katılım gösterememe (Bonnaire ve Phan, 2017), olumsuz ebeveyn-ergen ilişkileri, düşük algılanan sosyal destek, aleksitimi ve duygu düzenlemede güçlükler ortaya çıkmaktadır (Shek, Zhu ve Ma, 2018). Ancak, tüm bu çalışmalarda topluluk örnekleri kullanılmıştır. Klinik olarak internet bağımlılığı tanısı almış ergenlerde ebeveyn tutumları/aile ilişkileri, algılanan sosyal destek ve duygu düzenlemeyi değerlendiren çalışmalar oldukça sınırlıdır. İnternetin bu kadar yaygınlaşması şüphesiz ki ebeveyn-çocuk ilişkisini de derinden etkilemektedir. Bu nedenle bu çalışmanın amacı, lise düzeyi eğitim gören çocukların nasıl bir ebeveyn tutumuna maruz kaldıklarını istatistiksel veriler ışığında değerlendirmektir.

1.1 Problem Durumu

Ebeveynlerin tutumları, çocuğun kişiliğinin oluşumunda ve karakterin oluşumunda büyük önem taşır. Ebeveyn tutumları, gelişmekte olan çocuk için bir model görevi göreceğinden çocuğun kişilik oluşumunu büyük oranda etkilemektedir. Çocuğun annesini ve babasını kimlik modelleri olarak görmesi nedeniyle sahip olduğu benzer tutum ve davranışlar, kişiliğinin ebeveynleri tarafından nasıl şekillendiğini gösterir ve uyumlu ve özgür bir aile ortamında, sağlıklı ve tutarlı ilişkisi ile yetiştirilen çocuk

ebeveynleri ile yetişkin yaşama özerk bir birey olarak ulaşabilir (Yavuzer, 2009).Çocuklarmerhametli ve yakın bir şekilde ebeveynleriyle en yakın figürlerdir. Bu nedenle çocuk, bu ebeveyn ilişkisindeki gelişimsel görevlerine yönelik kültürel değerlerini, temel alışkanlıklarını ve yaklaşımları benimsenmektedir.

Ebeveyn-çocuk etkileşimleri ebeveynlik tutumları olarak sınıflandırılmıştır. Ebeveynler, çocuklarıyla etkileşimlerini şekillendiren bir stili uyarlamasına rağmen, çocuğun ihtiyacına veya gelişim seviyesine göre ebeveynlik stilleri, ebeveyn-çocuk ilişkisinde homeostazı korumak için değişiklikler gösterebilir. Böylece, ebeveynlik tarzı aile sistemi içinde uyumluluk gösterir (Bigner, 2009). Bu ebeveynlik tarzları arasında, otoriter ebeveynlik (Baumrind, 1966) tarzı, çocuğun davranışını ağırlıklı olarak kontrol etmeyi, çocuğun cesaretini vermeden tek yönlü iletişimi sağlarken, çocuğun cezalarını veya isteklerini anında ve uzun süre itaat etmesini beklemeyi içermektedir. Öte yandan, izin veren ebeveynlik stili (Baumrind, 1966) çocukların herhangi bir dış kural veya sınır uygulamadan kendi davranışlarını düzenlemelerine izin verir, özerkliği teşvik eder ve çocukların kendi sınırlarını ve politikalarını belirlemelerini bekler. Bununla birlikte, Baumrind (1966) bu ebeveynlik tarzının en az kendine güvenen, en az kendi kendini kontrol eden ve en az meraklı çocuklara yol açtığını ileri sürmektedir. Çocukların gelişimini en çok teşvik ettiği düşünülen yetkili ebeveynlik stili (Baumrind, 1966), çocukları uygun sınırlar içinde özerklik geliştirmeye, yeniden rahatlatma, hafif cezalar ve psikolojik ceza yoluyla disipline itaat etmeye, açık iki yönlü iletişim ve duygusal destek sağlar. Bununla birlikte, Baumrind (1966) bu ebeveynlik tarzının en az kendine güvenen, en az kendi kendini kontrol eden ve en az meraklı çocuklara yol açtığını ileri sürmektedir.

Ergenlerin çoğunun yaşamlarının istikrarı ve yapılandırılması için çok fazla zamana ihtiyacı vardır. Ancak, davranışlarının uzun vadeli sonuçlarını göz önünde bulundurmadıkları için, rehberliğe ve disipline ihtiyaç duymaktadırlar. Bu nedenle, potansiyel problemlerle etkin bir şekilde başa çıkabilmek için ebeveynlerin ilgi ve yakınlığına duyulan ihtiyaç çok yüksektir (Altuğ, 2004). Ebeveynlerin tutumları sağlıklı ve işlevsel olduğunda, çocukları muhtemelen barışçıl, dengeli ve birbirlerine saygılıdır. Bu çevre; Çocuklarını aşırı korumacı tutumlar ile düşük farkındalık ve eğitim, işlevsiz aile ilişkileri ve düşük aile geliri seviyelerinde yetiştirmek, ailedeki çocuklar için olumsuz sonuçlar doğurabilir. Ergenleri etkileyen anne-baba tutumları

ergenin gelişimini yoğun bir şekilde etkilerken, tekrarlanan baskılar ve tekrarlanan ebeveynlik davranışları ergenin yok olma durumu ile karşı karşıya kalmaktadır.

Teknolojik gelişmelerin ortaya çıkmasıyla hayatın her alanında birçok değişiklik olmuştur. İnternet geçen yüzyılın en büyük buluşudur ve hiç kimse bunun insanların yaşamları üzerindeki önemli etkisini görmezden gelmek mümkün değildir. Tıpkı telefon ve televizyon gibi yeni bir medya biçimi icat edildiğinde ve insanların günlük hayatına getirildiğinde ne olduğu gibi, internetin potansiyel olumsuz etkileri de sosyal bilimciler için araştırma konusu olmaktadır (Bargh ve McKenna, 2004).

Bilim adamlarının yeni teknoloji uygulamalarının olumlu ve olumsuz sonuçları hakkındaki endişeleri genellikle benzerdir. Örneğin, telefonun icadı o sırada birçok eleştiriyi gündeme getirmiştir. Bu yeni teknolojinin savunucuları, insanların aileleri, akrabaları, arkadaşları ile daha sık iletişim kurmaya başladıkları ve uzun mesafelere rağmen iş ilişkilerinin kolaylaştığı için telefonun kullanılmasının sosyal ilişkiler geliştirdiği fikrini desteklemektedir.

İnternetin 1960'larda ortaya çıkmasından bu yana internet ile ilgili teknolojiler, uygulamalar ve hizmetler birçok insanın hayatının önemli bir parçası haline gelmektedir. Sonuç olarak, İnternet dünyadaki hemen hemen tüm bireyleri etkilemektedir. İnsanlar e-posta alışverişi yaparak, sohbet ederek, blog yazarak çevrimiçi sosyal ağ sitelerinde iletişim kurabilir. Aynı zamanda, e-kitaplar, e-kütüphaneler, ansiklopediler, gazeteler gibi çevrimiçi hizmetler olarak çeşitli bilgi ve eğitim fırsatları mevcuttur. İnternet, bireylerin günlük yaşamlarının ayrılmaz ve ayrılmaz bir parçası haline geldiğinden, internetle ilgili hizmetlerin ve uygulamaların potansiyeli sınırsız görünmektedir(Chou ve Lee, 2018).

İnsanların İnternet'ten yaşama ve çalışma şeklindeki değişiklikler toplumda birçok olumlu ve olumsuz argüman getirmiştir. Sonuç olarak, araştırmacıların insanların günlük ve iş yaşamlarındaki derin etkilerini ve etkilerini araştırmaları çok önemlidir. Neredeyse tüm teknolojik yeniliklerde ve gelişmelerde olduğu gibi, İnternet de insanların yaşamı üzerinde, insanların kişisel kullanımına bağlı olarak bazıları olumlu ve bazıları olumsuz olabilecek büyük ve önemli etkilere sahip olabilmektedir (Zunich, 2012).

İnternetin büyümesi, dünyadaki yaşamın neredeyse her yönünü etkiledi. Bu teknoloji insanların birbirleriyle etkileşim kurma, çalışma ve boş zamanlarını geçirme biçimlerini değiştirmiştir. Bu itibarla, İnternet'in insanların hayatlarını değiştirdiği sayısız başka yol da listeye dahil edilebilir. Çoğu durumda, internet kullanımı basitliği ve artan içeriği ile insanların yaşamlarını iyileştirmiştir ancak bununla birlikte, bazı durumlarda internetin aşırı kullanımı, sosyal, akademik, iş hayatı ve fiziksel sağlık gibi kritik işleyiş alanlarında önemli bozulmalarla ilişkilendirilmiştir (Young, 1998). Bu nedenle, patolojik İnternet kullanımı, artan bir endişe, ilgi, araştırma ve tartışma alanı haline gelmiştir (Jin ve Chee, 2015).

1.2 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin anne baba ebeveyn tutumları ile özgül internet bağımlılığı arasındaki ilişkilerin incelenmesidir. Amaç doğrultusunda araştırmada aşağıdaki soruların yanıtları aranmaktadır:

1.2.1 Araştırma Problemleri

1. Lise öğrencilerinin tanımlayıcı özelliklerine göre (cinsiyet, sınıf, anne baba eğitim düzeyi vb.) algıladıkları anne baba tutumları farklılık göstermekte midir?
2. Lise öğrencilerinin tanımlayıcı özelliklerine göre (cinsiyet, sınıf, anne baba eğitim düzeyi vb.) internet bağımlılık düzeyleri farklılık göstermekte midir?
3. Lise öğrencilerinin algıladıkları anne baba tutumları ne düzeydedir?
4. Lise öğrencilerinin internet bağımlılıkları ne düzeydedir?
5. Anne baba tutumları ile internet bağımlılığı arasında ilişki var mıdır?
6. Anne baba tutumları internet bağımlılığını ne düzeyde açıklamaktadır?

1.3 Araştırmanın Önemi

Küreselleşmenin önemli belirleyicilerinden olan internet, olumlu kazanımlarının yanı sıra olumsuz kazanımlara da sebebiyet vermiştir. Bu olumsuzluklardan en çok etkilenen demografik grup ise her zaman olduğu gibi çocuklardır. Çocukların sağlıklı bir şekilde gelişim gösterememeleri hem sosyal hayatlarında hem de eğitim hayatlarında büyük sorunlara sebep olabilmektedir. Bu araştırmanın birincil amacı; lise düzeyi eğitim gören çocukların nasıl bir ebeveyn tutumuna maruz kaldıklarının

belirlenmesini tespit ederek bu doğrultuda literatüre katkıda bulunmaktır. Ebeveyn tutumlarının genellikle atıf aldığı alt psikoloji alanı olan gelişim psikolojisi alanı insan psikolojik gelişiminin ana rahminden ölüme kadar sistematik şekilde incelemektedir. Bu kronolojik çalışma alanı aynı zamanda erken dönem psikolojik gelişiminin önemine vurgu yapmaktadır. Ebeveyn tutumları ise bu erken dönem psikolojik gelişiminin en önemli belirleyicilerinden biridir.

Araştırmanın ikincil amacı ise; ebeveyn tutumları açısından ele alınacak olan internet bağımlılığının durumunu belirlemek çağımızın en önemli sorunlarından olan bu bağımlılık türünün ortadan kaldırılmasında veya önlenmesinde katkı sağlamaktır. Araştırmanın literatüre ve uygulama alanına yapacağı varsayılan en önemli katkı, ebeveyn tutumlarının özgül internet bağımlılığı seviyesine nasıl ve ne etkilediği belirlenecektir. Bu sayede internet bağımlılığı grupları ile yapılacak olan psikoterapi, psikososyal destek ve eğitimlerde bu değişkenler gözetilerek daha verimli bir süreç bu gruba ve kişilere kazandırılacaktır.

1.4 Sınırlılıklar

Araştırma Kırşehir ilinde 2019-2020 eğitim öğretim yılında liselerde eğitim gören ve araştırmaya katılmayı gönüllü kabul eden 486 öğrenci ile sınırlıdır.

Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarıyla ve verilerin çözümlenmesinde kullanılan istatistiki yöntemlerle sınırlıdır.

1.5 Tanımlar

Anne baba tutumu: Belirli bir değer yada durum ile anlaşarak veya anlaşmazlık yolu ile tanımlanan psikolojik durum olarak ifade edilmektedir (Abu Rabia ve Yuari, 2012).

İnternet: Atfedilerek kullanıldığı durumlar dışında, dünya çapında kullanılan bilgisayar ağlarını ve kurumsal bilgisayar tesislerini birbirine bağlayan bir elektronik iletişim ağı (Brooks, 2004).

İnternet bağımlılığı:İnternet bağımlılığı, bilgisayar kullanımı ve internet erişimi ile ilgili olarak bozulmaya veya sıkıntıya yol açan aşırı veya kötü kontrol edilen meşguliyetler, dürtüler veya davranışlar ile karakterizedir (Shaw ve Black, 2008).

Akademik Başarı: Akademik başarı, bir öğrencinin öğrenme hedeflerine ne ölçüde ulaştığını gösteren akademik sonuçları tanımlar. Akademik başarı genellikle sınavlar veya sürekli değerlendirmelerle ölçülür (Mega ve Ronconi, 2014).

2. BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1 Anne Baba Tutumları

Ebeveyn inanç sistemi ve tutumlarını ortaya koymayı ve çocuklara yönelik davranışsal uygulamalara katılmayı içeren süreç olarak tanımlanmıştır. Bu ebeveynlik tanımları, çocuğun sosyalleşmesinde ebeveynliğin rolü ve çocukların refahı üzerindeki etkisine odaklanmaktadır (Şanlı ve Öztürk, 2015). Bu sosyalleşme süreci, tek başına ya da birlikte gerçekleştirilebilecek kuralları, eylem dizilerini ve etkileşimleri içerir ve bu davranışların çocukların kişilik gelişimi ve psikolojik refahı üzerinde güçlü bir etkisi vardır (Darling, 1999; Brooks, 2004). Ancak, çocuk-ebeveyn ilişkileri ve çocukların refahı üzerinde çalışırken bu davranışların tek başına incelenmesinin yanıltıcı olabileceği ileri sürülmektedir (Darling, 1999). Bu nedenle, ebeveynlik davranışlarının daha geniş kalıplarını araştırmak önemlidir.

Ebeveynliğin yanı sıra, ebeveynlik tutumunun ne anlama geldiğini anlamak da önemlidir. Tutumlar üç ana yapıda incelenebilir; değerlendirici, bilişsel ve davranışsal bir unsurdur (Barlı, 2010). Ramey'e (2002) göre, değerlendirici bir bileşen ebeveynlerin çocuklarının ebeveynlik bağlamındaki iyiliği hakkındaki yargılarına atıfta bulunmaktadır. Ayrıca, tutumların doğru olarak kabul edilen temel inançlardan kaynaklandığı önerildiğinden, tutumların bilişsel bileşeni, çocukların nasıl geliştiği veya çocuk yetiştirme uygulamalarının nasıl olması gerektiği hakkındaki inançları içerir. Son olarak, davranışsal bileşen, ebeveynlerin çocuklarına nasıl davrandıklarına veya inançlarının ve davranışlarının tutarlı olup olmadığına atıfta bulunmaktadır (Aydoğdu ve Dilekmen, 2016).

Ebeveynlik tutumlarının altında yatan genel temalar, çocukların ihtiyaçlarına yanıt vermeyi, çocukların bireyselliğini desteklemeyi, sıcaklık ve ifade göstermeyi, akademik başarıyı teşvik etmeyi, disiplin ve kontrol stratejilerini uygulamayı içerir (Ramey, 2002). Holden (1995) meta-analizinde, çocuk yetiştirmeye yönelik sıkça incelenen ebeveyn tutumlarını incelemiştir. Otoriter kontrolün, geçirgenliğin, cezalandırmanın, sert ve fiziksel cezaların disiplin ve kontrolle ilgili tutumlar olduğu, onay, sıcaklık, kabul ve reddinin sevgiyle ilgili tutumlarla ilişkili olduğu bulunmuştur. Darling ve Steinberg'e (1993) göre, bu tutumlar düzenlendiğinde, ebeveyn tutumları oluştururlar ve ebeveyn davranışlarının gerçekleştirildiği duygusal bir bağlam yaratırlar.

Psikolojik semptomların kırılabilirlik faktörleri için kapsamlı bir çerçeve elde etmek için, hem duyguların hem de duygu düzenlemesinin çocuklara yönelik ebeveyn tepkilerinin ve tutumlarının rolü göz ardı edilmemelidir. Tutarlı bir şekilde, ebeveyn-çocuk etkileşiminin çocuğun işleyişi ve daha sonraki yetişkinlikte psikolojik sağlığı üzerinde çok önemli bir etkiye sahip olduğunu belirten ampirik bir araştırmalar bulunmaktadır (Moran ve Turiano, 2018).

Genel olarak, sağlıklı psikolojik gelişim, duygusal sıcaklık ve şefkat sağlayan, özerkliği destekleyen, eleştiriden ve aşırı kontrolden kaçınan ebeveyn ortamından güçlü bir şekilde etkilenir (Berg-Nielsen, Vikan ve Dahl, 2002; Rapee, 1997). Özellikle duygusal sıcaklık ve destek, psikolojik özerklik ve duygulanım ifadesi gibi ebeveyn tutumları uyarlanabilir olarak değerlendirilirken, eleştiriler, psikolojik kontrol, aşırı koruma ve reddetme gibi bazı diğerleri psikolojik sorunlarla ilgili uyumsuzdur (Rezaei, 2018). Özellikle, ebeveynlerin reddi ve aşırı korumanın endişe ile olumlu ilişkili olduğu bulunmuştur (Brand, Hatzinger, Beck ve Holsboer-Trachsler, 2009). Ek olarak, algılanan ebeveyn eleştirisi ve psikolojik kontrol, ilişkisel saldırganlık, sınırda kişilik özellikleri ve yeme sorunları ile ilişkilidir (Kawabata, Alink, Tseng, vanIjzendoorn ve Crick, 2011).

Ebeveynlik yanıtlarının ve stillerinin yetişkinlik psikopatolojisine etkileri duygu düzenleme sistemi ile aydınlatılabilir. Duygu düzenlemesinin ebeveyn reaksiyonları ve yetişkinlik psikopatolojisi arasındaki ilişkide aracı rolü olduğuna işaret eden tutarlı bir literatür vardır (Baker ve Hoerger, 2012). Gelişimsel bakış açısından, duygu

düzenleme becerileri hem içsel hem de dışsal faktörlere dayanır. İçsel faktörler fizyolojik sistem, mizaç ve biyolojik yatkınlıkla ilişkilidir (Eisenberg ve Morris, 2002). Öte yandan, dış faktörler birinci basamak veren ve çocuk arasındaki her türlü sosyal etkileşimden ve ayrıca çocuğun duygusal tepkileri ebeveyn tepkilerinden etkilenmektedir (Fox ve Calkins, 2003).

Bebeğin duyguları düzenleme çabaları doğumla başlar; ve ilk yıl boyunca bu çabalar çoğunlukla otonom fizyolojik mekanizmalar tarafından kontrol edilir, örneğin rahatsızlığa bir cevap olarak ağlamak veya zevke bir yanıt olarak emmek gibi görülmektedir (Kopp ve Neufeld, 2003). İlk yıldan sonra pasiften aktif duygusal süreç yollarına geçiş gerçekleşir; ve çocuk, dış dünyaya karşılık vermede duyuşsal durumları yönetmek için özel stratejileri kullanmaya başlar (Calkins ve Dedmon, 2000). Hem pasif hem de aktif aşamalarda, çocuk birinci basamak veren kişinin iç durumuyla başa çıkma tepkilerine son derece duyarlıdır (Sroufe, 2000). Özellikle tehdit veya sıkıntıyla karşılaşmada, ebeveynin duygusal koçluğu, kabulü, ve duyarlılık çocuğun yoğun ve zararlı duygusal durumları yönetmesi için çok önemlidir (Rogers, 2019). Duyguları düzenlemek için yetişkinlik stratejileri çoğunlukla bu tekrarlayan etkileşimlere bağlıdır ve bireyin daha sonraki işleyişini sürekli olarak etkiler (Sroufe, 2000).

Ebeveyn dinamiklerinden etkilenen duygu düzenlemesinin gelişiminin üç ikili yolunu formüle eden üçlü bir model olarak adlandırılan çağdaş bir çerçeve vardır (Morris ve diğerleri, 2007). Bu modele göre, tüm yollar birbiriyle etkileşime giriyor ve aynı zamanda uyumlu ilgili sonuçları etkilemede çocuk ve ebeveyn kişisel özellikleriyle birbirine bağlıdır. Çocukluk döneminde duyguların sosyalleşmesine yönelik ebeveyn uygulamaları, duygusal deneyim ve duygu düzenlemesinin daha sonraki gelişiminde çok önemlidir. Bu anlamda bu sosyalleşme, ebeveynin çocuğun olumlu ve olumsuz duygularına tepkilerini, duygular hakkında ebeveyn iletişimini ve ebeveynin duygu ifadesini içerir (Sart ve diğerleri, 2017). Gelişimsel bakış açısından, sağlıklı düzenlemenin benimsenmesi, çocuğun duygusal deneyimlerine ve ifadelerine yanıt vermede ebeveyn desteği ve esnekliği ile bağlantılıdır (Sroufe, 2000). Öte yandan, çocukların duygularına verilen cezalandırıcı ve ihmal edici tepkiler, kaçınma gibi uyumsuz düzenleyici stratejilerle ilişkilidir (Jones, Eisenberg ve Fabes, 2002). Bununla birlikte, bu ilişkinin çok yönlü yapısı göz önüne alındığında, hem ebeveyn

sosyalleşmesinin kalitesinin hem de çocuğun duygu düzenleme stratejileri üzerindeki sonuçlarının diğer birçok faktörden etkilendiğine dikkat edilmelidir. Bazı önemli moderatörler çocuğun ve ebeveynin duygularının türü ve yoğunluğudur; çocuğun veya ebeveyninin duygusal deneyimlerinin ve ifadelerinin uygunluğu; aile çevresi; çocuğun cinsiyet, mizaç gibi özellikleri; ebeveyn iletişim kalitesi ve ayrıca ebeveyn yanıtlarının tutarlılığı ile ilişkilidir (Eisenberg ve diğerleri, 1998; Morris ve diğerleri, 2007).

Çocuğun duygusal sistemi, bağlanma kalitesini, ebeveynlik tarzlarını ve ilişki kalitesini temsil eden ailenin duygusal bağlamından etkilenmektedir (Morris ve diğerleri, 2007). Ailenin duygusal iklimi açısından, özellikle birinci basamak sağlık kuruluşlarının çocuğa çeşitli bağlamlarda çocuğa yönelik nispeten istikrarlı tutum ve uygulamalarının, çocuğun sonraki yaşamdaki davranışsal, fizyolojik ve psikolojik işlevi üzerinde güçlü bir etkisi vardır (Darling ve Steinberg, 1993).

Olumsuz ebeveynlik tarzları ile psikolojik belirtiler arasındaki ilişkide bütünleştirici bir çerçeve elde etmek amacıyla, olumsuz duyguların rolünün ve duygu düzenlemesinin incelenmesi gerekmektedir. Örneğin, çocuklukta kötü muamele, duygu düzensizliği ile önemli ölçüde ilişkilidir ve bu da daha ciddi olumsuz kişilik özelliklerine yol açar (Gratz ve ark., 2008). Bir başka çalışma, çocuğun üzüntüsüne karşı ebeveyn ihmali ve cezasının, üzüntü, üzüntü nedeniyle kendine öfke, üzüntü nedeniyle reddetme korkusu gibi daha olumsuz duygular ve değerlendirmeler geliştirerek, bireyin kasıtlı kendine zarar verme eğilimini ve depresyonunu artırma eğiliminde olduğunu göstermiştir (Boucher, Lecours, Philippe ve Arseneault, 2013). Özel ebeveyn uygulamalarından ziyade, ebeveyn tutumları ve istikrarlı uygulamaların çocuğun duygusal sisteminin sosyalleşmesi üzerinde daha doğrudan etkisi vardır (Tangney ve Dearing, 2002). Açıklamak gerekirse, ergenlerde öfke ve düşmanlık, ebeveynlerin reddi, kontrolü ve tutarsızlığı ile duygusal sıcaklık eksikliğine atıfta bulunan güvensiz bağlanma ile artma eğilimindedir (Troisi ve D'Argenio, 2004).

Retrospektif çalışmalar ayrıca yetişkinlerin utanç anılarının kontrol, talep, ihmal ve şefkatsiz aile etkileşimleriyle güçlü bir şekilde ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Bu utanç verici deneyimleri yetişkinlik depresyonu ve ilişki sorunları üzerinde etkili olabilir (Scarnier, Schmader ve Lickel, 2009). Altta yatan işleme açısından, utanç

temelli travmatik olaylar, daha fazla depresif belirtilere yol açan, izinsiz giriş, ruminasyon, baskılama ve ayrışma gibi uyumsuz duygu düzenleme stratejilerinde artışa yol açmaktadır (Matos, Pinto-Gouveia ve Costa, 2013).

Anne, baba ve çocuk arasındaki ilişki, çocuğun diğer bireylere, nesnelere ve tüm yaşama karşı tutum ve davranışlarının temelini oluşturmaktadır. Her kültürün kendi tutum ve davranışları olmasına rağmen, aynı toplumdaki ebeveynlerin tutum ve davranışları çocuklarını yetiştirirken farklılık gösterir (Kulaksızoğlu, 2004; Yavuzer, 2001). Ebeveynler bir çocuğa karşı hoşgörülükten, diğer çocuğa daha baskıcı oldukları, ancak bir çocuğu desteklerken diğer çocuğu reddedebilecekleri gözlenmiştir. Ebeveynlerin farklı çocuk yetiştirme stilleri, aynı ailedeki çocukların farklı tutum ve davranışlara sahip olduklarını göstermektedir (Çağdaş ve Seçer, 2005). Çocuk yetiştirme stilleri kültürler veya toplumlar arasında farklılık gösterir ve aynı toplumdaki aileler arasında da farklılık gösterebilir. Bir toplumun farklı ödüllendirme ve cezalandırma yöntemlerine veya farklı çocuk yetiştirme stillerine sahip olduğu söylenebilir (Kulaksızoğlu, 2004; Yavuzer, 2001).

Beslenme, barınma ve koruma, ebeveynlerin çocuklarına sağladığı sevgi, bakım ve şefkat gibi fiziksel ihtiyaçlara ek olarak, onlara güven ve yeteneklerini etkin bir şekilde kullanmalarını sağlar. Kişilik oluşumunda en etkili faktör çocuklukta yaşanan olumlu ve olumsuz deneyimlerdir (Savelieva, 2019). Bu nedenle, çocuklukta anne, baba ve çocuk deneyimleri çok önemlidir. Çocuğu büyütürken ebeveynlerin sağlıklı tutum ve davranışlarına ek olarak, çocuğun sosyal normlara uygun olarak kişi olarak yaşaması da ebeveynler tarafından kurulan iletişimde belirleyici olmaktadır (Çağdaş ve Seçer, 2005). Ebeveyn davranışı, gelişmekte olan çocuk için bir model model olacağı için çocuğun kişilik oluşumunu etkiler ve tanımlama modellerinden edindikleri benzer tutumları gösterir. Uyumlu ve özgür bir aile ortamında, tutarlı ve sağlıklı ilişkiler içinde büyüyen çocuk, özerk bir birey olarak yetişkin yaşama ulaşabilir (Yavuzer, 2009).

2.2 Anne Baba Tutumlarına Kuramsal Yaklaşımlar

2.2.1 Psikodinamik Model

Bu yaklaşımda ebeveynlerin sosyal ilişkilerinde bir kendini algılama ve sorumluluk duygusu yaratmaları gerektiği vurgulanmaktadır (Hitz ve Driscoll, 1989). Yeni davranışlar kazanmaya teşvik edilen çocuklar ebeveynleri ile işbirliği içindeyken, diğerleri onları yenmek için çaba sarf etmektedir. Sherman ve Dinkmeyer (1987), davranışsal değişime ulaşmanın cesaretlendirmenin en önemli yol olduğunu belirtmişlerdir. Ebeveynlerin tutumlarını teşvik etmek, özellikle çocuğu gelişmeye, davranış değişikliğini takdir etmeye ve tavrı kabul etmeye teşvik etmeye teşvik edilmektedir (Scheidell, 2018).

2.2.2 Baumrind'ın Modeli

Ebeveynlerin ebeveynlik tutumlarıyla ilgili önde gelen teorisyenlerden Baumrind (1966), ebeveynlerin farklı düzeylerde ebeveyn kontrolü içeren üç temel çocuk yetiştirme stili altında ebeveynlerin tutum ve davranışlarını açıklamıştır. Bunlar: izin verici, demokratik (otoriter) ve otoriter (otoriter) üsluptur (Zimmernann ve Iwanski, 2019).

İzin veren / izin veren ebeveynler, çocukların isteklerine karşı yapıcı ve kabul eden ebeveynlerdir. Aile, alınacak kararlarda çocuklara danışır ve bu konuda şeffaftır. Çocuklarına aile hayatı konusunda sorumluluk vermezler. Bu tür ebeveynler çocuklarında etkili bir rol oynamaya veya çocukların davranışlarını değiştirmeye çalışmazlar (Şanlı ve Öztürk, 2015).

Otoriter ebeveynler, Otoriter ebeveynler, çocuk olarak yerine getirmek istedikleri davranışları şartlı olarak gösterirler. İstenen davranışlar, gelenekler ve belirlenmiş otoriter davranışlar için uygun kurallar olmalıdır. Otoriter ebeveynler ve çocuklar arasındaki iletişim azami sınırdadır, çünkü dogmatik düşünme tarzı için uygundur. Ebeveynler çocuklarının arzularını yerine getirmesini ister. İstenen davranış gerçekleşmezse, çocuklar cezalandırılır (Aydoğdu ve Dilekmen, 2017).

Demokratik ebeveynler çocuklarının davranışlarını mantıklı ve probleme yönelik bir şekilde yönlendirir. Kurallar aile üyeleri tarafından belirlenirse, bu kurallar ailede tartışılabilir. Çocuklar ebeveynleri tarafından belirlenen limitler dahilinde serbest bırakılır. Ayrıca, çocukların ilgi ve yeteneklerini de dikkate alarak geleceğin planlanması. Çocukların davranışlarının sonucu ile karşılaşmaları beklenir. Ebeveynler ve çocukları sevgi ve sevgi gösterirler (Güler, 2012)

Baumrind'in çocukların üçlü sınıflandırmalarına yanıt verme ve talep etme tarzına (talepkarlık) göre belirlediklerini belirtmektedir. Demokratik tutumları olan ebeveynler, duyarlılık ve talepliliği çocuğun gelişim düzeyi ve ihtiyaçları doğrultusunda dengeleyebilen ebeveynlerdir. Otoriter bir tutum benimseyen ebeveynler, talebe karşı düşük duyarlılığa sahip ebeveynlerdir (Scheidell, 2018).

2.2.3 Maccoby & Martin'in İki Boyutlu Perspektif Modeli

Maccoby ve Martin, Baumrind'in çocuk yetiştirme stilini iki sütuna koymaktadır. İzin verici / hoşgörülü stil otoriter çocuk yetiştirme stiline karşıdır ve düşük talep ve yüksek hassasiyet seviyesi ile karakterizedir. İzin verici / ihmal tarzı açıklayıcı / otoriter üsluba aykırıdır. Her iki boyutun düşük seviyeleri ile tanımlanır (Canan ve Diğerleri, 2020).

Maccoby ve Martin (1983) tarafından önerilen boyutlar da bu alandaki diğer araştırmacılara dayanmaktadır. Steinberg ve diğ. (1991; 1994), bu iki temel boyutun ebeveynlerin ve çocuklarının çocuğun yakınlığı, kabulü ve sevgisi üzerindeki kontrol derecesini ve sınırlamalarını yansıttığını belirtmektedir. Onlara göre, Maccoby ve Martin'in (1983) duyarlılık boyutu ailenin kabulü, sevgisi ve ilgisine ve ailenin sıkı kontrolüne ve kontrolüne karşılık gelir. Bu nedenle, dört temel çocuk yetiştirme stili kabul / sevgi boyutu ile katı denetim / kontrol boyutlarının kesiştiği yerde üretilebilir. Steinberg ve ark. (1991; 1994), otoriter tarz, sıkı kontrol ve kontrolün yüksek, kabul ve katılım düzeyinin düşük olduğu bir çocuk yetiştirme yöntemidir. Demokratik çocuk yetiştirme tarzına sahip ailelerde, ılımlı bir denetim seviyesine genellikle yüksek düzeyde kabul / katılım eşlik eder. Şımartan ebeveynlerin en önemli özelliği, sevgi ve ilginin yüksek olmasıdır (Canan ve diğerleri, 2020). Bu tür ebeveynler sıcak ve çocuklarıyla ilgileniyorlar, ancak onlar üzerinde çok az kontrolü var veya yok. İzin

verici / ihmal eden ebeveynler, çocuklar üzerinde demokratik olanların tam tersi üzerinde yeterli bir kontrol düzeyi oluşturmazlar ve onlara karşı yeterince yakınlık ve sevgi göstermezler (Zamir ve diğerleri, 2018).

2.2.4 Young'ın Şema Modeli

Kişinin kişisel anılar, duygular, bilişler ve beden hisleri de dahil olmak üzere yaşam boyu geçerli ve işlevsiz inançları olarak tanımlanan erken uyumsuz şemalar, yaşam boyu geçerli inançların tutum ve davranışlarıdır (Young ve ark.2003). Sorgulanmayan, koşulsuz ve katı olduğu için daha sonraki yaşamda yıkıcı olabilir, yaşamın çeşitli dönemlerindeki deneyimlerle uyarlanabilir hale gelebilir ve çeşitli deneyimlerle aktive edildiğinde farklı olumsuz duygulara ve psikolojik sorunlara neden olabilir. Kaygı, üzüntü, sıkıntı, korku, başarısızlık, çaresizlik, duyarsızlık ve muhakeme duygularından bir veya daha fazlasını içerebilir (Cüceloğlu, 2000: 276). Young ve diğ. (2003) beş şema ve 18 erken yıkıcı şemanın teorik bir gruplamasını gerçekleştirmiştir.

Süreksizlik şeması alanı: kişinin bu alanda yaşam tarzını bozan şemaları olan bireylerin genellikle başkalarına güvenli bağlanma sorunu vardır. Bu durumun ana nedeni; ailelerinin sevgi, kabul, merhamet ve koruma gibi ihtiyaçlarının karşılanmayacağına inandıkları görülmektedir (Senehi ve diğerleri 2018).

Bozulmuş özerklik alanları: Özerklik, bireyin ailesini sağlıklı bir şekilde terk etme ve yaşının gerektirdiği işlevsellik düzeyinde bireysel hareket edebilme yeteneğidir (Zhang, 2008). Bu alanda uyumsuz şemaları olan bireyler, yetişkinlikte kendi kimliklerini oluşturma, kendi ilişkilerini kurma, kişisel hedefleri belirleme ve bunları başarmak için gerekli becerileri edinme konusunda zorluk çekmektedir (Shut, Maud ve McLachlan, 2019). Özerkliği bozulmuş gençlerde yetişkinlik dönemlerinde iken sağlıklı kararlar alamama, toplumla uyumsuzluk ve sürekli onaylanma ihtiyacı ortaya çıkmaktadır (Bowins, 2004)

Hasarlı sınır şeması alanı: Bu alan karşılıklılık ve öz disiplin ile ilgili iç sınırların olmaması ile ilgilidir. Bu alanda baskın planlara sahip olanlar, başkalarının haklarına saygı duyma, işbirliği yapma, durdurma veya uzun vadeli planlara uymakta zorluk çekiyorlar. Anında memnuniyetlerini erteleme ve gelecekteki kazanımlara yönelik

dürtüleri sınırlama konusunda problemleri var. Bencil, narsisistik, sorumsuz veya şımarık olarak tanımlanabilirler (Tani, Pascuzzi ve Raffagnino, 2018). Diğerlerinin oryantasyon şeması alanı, kendi ihtiyaçlarını değil, başkalarının ihtiyaçlarını karşılamak için çok fazla çaba harcayan bireylerin sahip olduğu şema alanıdır. Bu çabanın altında olumlama ve duygusal bağlanma ihtiyacı yatmaktadır. Bu kişiler başkalarına aynı şekilde cevap vermekten kaçınırlar. İnsanlarla tanıştıklarında, kendi ihtiyaçları yerine başkalarının tepkilerine odaklanırlar, ve çoğu zaman kendi tercihlerini ve öfkelerini tanıyamazlar (Steele ve Mckinney, 2019).

Bastırma şeması alanı: Bu alanda şemaları olan kişiler, yüksek ve katı standartlara ulaşmak için içten duygularını ifade etmek, dinlenmek, yakın ilişkiler kurmak veya sağlık gibi içsel duygularını tehlikeye atabilir. Yeterince temkinli değilse, genellikle endişeli, kötümser ve uyanıktırlar çünkü yaşam düzenlerinin dağılması beklentisi içerisindedirler (Young, Klosko, Weishaar, 2003).

2.3 Anne Baba Tutum Türleri

Diana Baumrind (1966), ebeveynlik stillerini kategorize eden ilk kişidir. Ebeveynlerin çocuklarını sosyalleştirmelerinin yanı sıra gelişimlerine katkıda bulunan kişisel dürüstlük duygusunu korumaya teşvik etmelerini öneriyor. Ona göre, ebeveynlerin çocuklarını otorite yoluyla nasıl kontrol ettikleri ebeveynlik stillerini karakterize ediyor. Bu bağlamda, müsamahakar, otoriter ve otoriter ebeveynlik tarzları olan üç ana çocuk yetiştirme tutumu önermiştir.

1. İzinli Ebeveynlik: Baumrind'e (1966) göre izin veren ebeveynler çocukları üzerinde kontrol göstermemektedir. Başka bir deyişle, çocuklarının kendi davranışlarını düzenlemelerine izin verir. Talepte bulunmazlar veya çocukları dış kurallara ve düzenli davranışlara uymaya teşvik etmezler. İzin veren ebeveynler, çocuğun gelecekteki davranışlarını şekillendirmek veya etkilemek yerine, onları istediği gibi kullanması için bir kaynak görevi görür. Böylece çocukların onları manipüle etmelerine izin veriyorlar. Bu ebeveynler genellikle çocukların aile kurallarını veya sorumluluklarını belirlerken kontrol veya güç kullanmayan nedenleri açıklar (Tracy ve diğerleri, 2019).

2. Otoriter Ebeveynlik: Baumrind'e (1966) göre otoriter ebeveynler yüksek itaatleri vurgularlar. Bu nedenle, çocuklarının daha yüksek otoriteye saygı duymasını beklerler. Buna göre, bu ebeveynler mutlak kural ve standartlara göre şekillendirip değerlendirerek çocuklarının davranışları üzerinde aşırı kontrol sergilemektedir. Bu bağlamda itaati sürdürmek için disiplin kurmak için cezalandırıcı yöntemler kullanırlar. Dahası, otoriter ebeveynler, özerkliği kısıtlar, katı sınırları zorlar, iki yönlü iletişimi caydırır ve çocuğun kendini ifade etmesini engeller (Williamson ve diğerleri, 2017).

3. Yetkili Ebeveynlik: Bumrind (1966) son olarak çocuklarının gelişimi için kurallar ve standartlar belirleyen yetkili ebeveynleri tanımlar. Bu ebeveynler, uygunluk üzerinde dururken çocuğun bireyselliğini kabul eder ve teşvik eder. Çocuklarını duygusal olarak destekler, net sınırlar oluşturur ve iki yönlü iletişimi teşvik ederler. Böylece çocuğun kendini ifade etmesi ve özerkliği uygun sınırlarda geliştirilir (Vertommen ve diğerleri, 2018).

2.4 İnternet Bağımlılığı

2.4.1 İnternet ve Gelişimi

İnternet, dünyadaki tüm bilgisayarları birbirine bağlayan ağlar ağı veya tüm dünyayı kapsayan bağlantı ağı olarak tanımlanabilir. İnternet, bilgi çağının en önemli gelişmesidir. Bilgisayarları ve interneti kullanmak günümüzün modern dünyasının günlük rutin ve kaçınılmaz bir parçası haline gelmiştir. Hemen hemen her soruşturmaya yanıt olarak internet, istenilen bilgiyi kolay ve sorunsuz bir şekilde üretebilmektedir (Ersoy ve Yaşar, 2003).

Bu nedenle, diğer teknolojik araçlar gibi, internet kullanımıyla ilgili sorunlu insan davranışları da internetin sağladığı imkanlara ve olanaklara eşlik etmeye başlamıştır. İnternet kullanıcılarının bu gibi olumsuz davranışları, kullanım çeşitliliği, süresi ve kullanıcı yaşındaki azalma nedeniyle gelecekte artma eğilimindedir (Ceyhan, 2011).

Teknoloji, çevrimiçi sosyal ağ sitelerinin geliştirilmesi yoluyla bir sosyalleşme aracı haline gelmiştir. 1990'larda İnternet kullanımının temel amacı eğlence amaçlıydı. Ancak, 21. yüzyılın başlangıcında, birincil amaç sosyal etkileşime kaymıştır. Gross'a

(2004) göre, çevrimiçi sosyal ağlar, insanların kendilerini kendi profillerinde sunabilecekleri, diğer kullanıcılarla bağlantı kurabilecekleri ve onlarla iletişim kurabilecekleri çevrimiçi ortamlardır. Ellison, Steinfield ve Lampe ayrıca bu sitelerin işle ilgili bağlamlara (ör. LinkedIn.com), romantik ilişkilerin başlatılmasına (Friendster.com'un asıl hedefi), müzik veya politika gibi ortak ilgi alanlarına sahip olanların iletişimine yönelik olabileceğini belirtmektedir (Boyd ve Ellison, 2007). Boyd ve Ellison (2007), kendini sunumu çevrimiçi sosyal ağ katılımının merkezi bir ögesi olarak görmektedir. Holden'e (2001) göre, internet kötüye kullanımı, çeşitli kimyasal ve kimyasal olmayan bağımlılıklar arasında ülkenin en hızlı büyüyen bağımlılığıdır (Neverkovich ve diğerleri, 2018).

2.4.2 İnternet Bağımlılığı

Literatürde patolojik İnternet kullanımını tanımlamak için birkaç terim önerilmiştir: İnternet bağımlılığı, siber bağımlılık, İnternet bağımlılığı bozukluğu, çevrimiçi bağımlılık, ağ bağımlılığı, İnternet bağımlılığı bozukluğu, patolojik İnternet kullanımı, yüksek İnternet bağımlılığı, sorunlu İnternet kullanımı ve diğerleri (Frangos, Frangos ve Kiohos, 2010). İnternet bağımlılığı veya İnternet'in olumsuz sonuçlarla aşırı kullanımı, DSM-IV de dahil olmak üzere herhangi bir resmi teşhis sisteminde görünmemektedir. Block (2008), İnternet bağımlılığının DSM-V'ye dahil edilmeyi hak eden yaygın bir bozukluk olduğunu savunmaktadır (Kumcağız, 2019).

İnternet bağımlılığı 2000 yılında Amerikan Psikoloji Derneği tarafından yayınlanan "Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı" nda ("DSM-IV-TR" olarak da bilinir) hala bir bozukluk olarak tanımlanmamıştır. Patolojik kumar oynama bozukluğunun internet bağımlılığına en çok benzediği düşünülmektedir. (Öztürk ve ark., 2007).

"İnternet bağımlılığı" terimi, sorunlu İnternet kullanımını tanımlamak için en yaygın kullanılan terimlerden biri olmuştur. Bununla birlikte, "İnternet bağımlılığı" teriminin internet kullanımı ile ilgili kişisel, aile veya okul / işle ilgili sorunları olan kişilerin özelliklerini tanımlayan doğru veya kesin bir terim olup olmadığı ileri sürülmektedir. Frangos, Frangos ve Kiohos (2010) "İnternet bağımlılığını" insan-makine ilişkisine

kimyasal olmayan (davranışsal) bağımlılığı içeren bir tür teknolojik bağımlılık olarak tanımlanmıştır.

İnternet bağımlılığı aşağıdaki 4 bileşene sahiptir: (1) çoğunlukla zaman hissi kaybı veya temel sürücülerin ihmali ile ilişkili aşırı kullanım; (2) bilgisayara erişilemediğinde öfke, gerginlik ve / veya depresyon duyguları dahil geri çekilme; (3) daha iyi bilgisayar ekipmanı, daha fazla yazılım veya daha fazla kullanım saati dahil olmak üzere tolerans; ve (4) argümanlar, zayıf başarı, sosyal tecrit ve yorgunluk gibi olumsuz yansımalar (Beard ve Wolf, 2001).

Young'a göre (1998) internet bağımlılığının dürtü kontrol bozukluğuna madde bağımlılığına göre daha benzer olduğunu ve İnternet bağımlılığı için alternatif bir tanım önerdiğini; bir tanesi patolojik kumar oynama gibi dürtü kontrol bozukluğu için DSM-IV kriterlerine dayanmaktadır.

Sorunlu İnternet kullanımı patolojik bir davranış olarak tanımlanmıştır, ancak belirtileri başka türlü sağlıklı popülasyonlarda bulunabilir (Chou ve Hsiao, 2000). Sorunlu kullanıcılar, İnternet'teki sorunlu olmayan kullanıcılardan daha fazla zaman harcarlar, bu da davranışsal ve fonksiyonel etkilere neden olur: iş ve diğer sorumlulukları ihmal ederler, daha az uyurlar ve İnternet olmadan hayatın sıkıcı olduğunu düşünürler (Nalwa ve Anand, 2003). Diğer bağımlılık özellikleri zorlayıcı kullanım, geri çekilme, hoşgörü ve okul, sağlık, aile, finans ve zaman yönetimi ile ilgili problemlerdir (Tahiroglu, Celik, Uzel, Ozcan ve Avcı, 2008).

Bireyler interneti çeşitli amaçlarla kullanırlar. İnternet kullanımı genellikle iletişim, eğlence ve bilgi toplama gibi güdülere sahiptir (Shaw ve Gant, 2002). Patolojik kullanıcıların interneti rekreasyon, gerçek olmayan sosyal bağlantılar ve duygusal destek gibi daha fazla nedenden dolayı kullanma olasılıkları daha fazlaydı (Morahan-Martin ve Schumacher, 2000). Bu nedenle, internet bağımlılığını incelerken, internet kullanımının içeriği de dikkate alınmalıdır (Hall ve Parsons, 2001).

2.4.3 Aşırı İnternet Kullanımı

İnternetin aşırı kullanımı olgusu hakkındaki en eski raporlar 1970'lere kadar uzanmasına rağmen, 1990'ların başına kadar Griffiths'in 'teknolojik bağımlılık' olarak

adlandırdığı şey için tıbbi ve psikolojik literatürde raporlar ortaya çıkmaya başlamamıştır. “insan-makine etkileşimini içeren kimyasal olmayan bir bağımlılık” (Chakrabarty, Basu ve Kumar, 2010).

İki farklı anlam olmasına rağmen, bazen İnternet bağımlılığı literatüründe “İnternet bağımlılığı” ve “aşırı İnternet kullanımı” terimleri birbirinin yerine kullanılırken, ikincisi genellikle çevrimiçi olarak çok fazla zaman harcanırken, İnternet bağımlılığı kullanıcının madde bağımlılığı veya patolojik kumar oynama kriterlerine benzer bir dizi tanı ölçütünü karşılamıştır (Suhail ve Bargees, 2006). Araştırmalar, internet bağımlılarının çevrimiçi olmayanlara kıyasla çevrimiçi olarak daha fazla zaman harcadıklarını göstermiştir (Young, 1996). İnternet bağımlıları, bağımlı olmayanların 5 saatlik süresine kıyasla, çevrimiçi olarak harcanan haftada ortalama 39 saatlik çarpıcı bir zaman ortaya koymuşlardır (Arıcak ve diğerleri, 2018).

Ancak, çevrimiçi olarak çok fazla zaman harcamak, İnternet bağımlılığı veya İnternet ile ilgili diğer sorunlara yol açmayabilir. Morahan-Martin ve Schumacher'in (2000) belirttiği gibi, patolojik İnternet kullanımı sadece insanların İnternet'te ne kadar zaman harcadıkları değil, İnternet kullanımlarının hayatlarının diğer alanlarını nasıl etkilediği ile ilgilidir. İnternette geçirilen zaman söz konusu olduğunda, “Ne kadar çok?” Sorusuna net bir cevap yoktur.

Literatür incelemesine göre, İnternet kullanımı günlük rutinleri, okul performansını ve aile ilişkilerini sürdürme problemleriyle ilişkilendirilmiştir. İnternetin aşırı kullanımı, günlük rutinler, okul performansı ve aile ilişkileri ile ilgili problemleri içeren İnternet Bağımlılığı Bozukluğuna neden olabilir (Aslan ve Yazıcı, 2018).

2.4.4 İnternet Bağımlılığı ve Psikolojik Etkileri Üzerine Araştırmalar

Gross, Juvonen ve Gable (2002), internet kullanımının 11 ila 13 yaş arasındaki genç ergenlerin refahı üzerindeki etkilerini incelemek için 7. sınıf öğrencilerini incelemiştir. Çevrimiçi ortamda geçirilen sürenin ve katılımcıların refahının ölçülerinin hiçbir ana etkisini bulamamıştır.

Douglas, Mills, Niang, Stepchenkova, Byun, Ruffini (2008) 1996-2006 yılları için nitel İnternet bağımlılığı araştırmalarının bir metasentezini gerçekleştirmiştir.

Araştırmacılar, on yıllık akademik araştırmaya rağmen, İnternet bağımlılığı kavramının henüz başlangıç aşamasında olduğunu belirtmektedir. Bununla birlikte, Douglas ve ark. İnternet bağımlılığı sorununun artık yadsınamayacağı sonucuna varmıştır. Araştırmacılar, İnternet bağımlılığının ana öncüllerinin yalnızlık ve zayıf özgüven olduğunu ileri sürmektedirler.

Bunlar, internette değilken olumsuz duygular (örneğin depresyon), çevrimiçi aktivitelere katılırken aşırı zaman ve para harcaması, çevrimiçi iken kendisine zarar verebilecek etkilere karşı artan bir toleransa sahip internet bağımlılığı belirtilerini ve herhangi bir sorunla ilgili güçlü bir inkâr duygusu geliştirmek (Huang ve ark. 2009).

Çetinkaya, (2019); ergenlerin babalarına kıyasla annelerinden daha fazla psikolojik kontrol algıladıklarını bildirmektedir. Bu sonuçlar ergenlerin ebeveynlerinden aldıkları psikolojik kontrol düzeyinin ortalamasının altında olduğunu ve annelerden algıladıkları psikolojik kontrolün babadan daha yüksek olduğunu göstermektedir. Araştırmanın bulguları alan yazındaki tüm ergenlerde annelerden algılanan psikolojik kontrolün babalara göre daha yüksek olduğunu ve erkeklerin kadınlara göre daha fazla psikolojik kontrol algıladığını öne süren çalışmalarla uyumludur.

Bağımlılar interneti uzun süre kullanabilir, kendilerini diğer sosyal temas biçimlerinden soyutlayabilir ve daha geniş yaşam olaylarından ziyade neredeyse tamamen internete odaklanabilir. İtalyan ergenlerden oluşan bir örneklemede,% 36.7'si sorunlu İnternet kullanımı belirtileri göstermiştir (Shek, Zhu ve Ma, 2108). İnterneti haftada birçok saat kullandılar, çoğunlukla işlevsiz baş etme stratejileri kullandılar ve sorunlu İnternet kullanımı belirtileri göstermeyen akranlardan daha kötü kişiler arası ilişkiler gösterdiler. Diğerleri, internet bağımlılığının kendinden kaçma ihtiyacı ile açıklanabileceğini ve bu da internet oyunlarının aşırı oynamasını açıklayabileceğini öne sürdü (Karababa, 2020).

Hasta örnekleri üzerinde yapılan kesitsel çalışmalar, duygudurum bozuklukları, anksiyete bozuklukları (genel anksiyete bozukluğu, sosyal anksiyete bozukluğu dahil) ve dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu (DEHB) gibi psikiyatrik bozukluklarla yüksek oranda internet bağımlılığı olduğunu bildirmektedir. Çevrimiçi sosyal

etkileşimde yalnızlık ve tercih arasındaki ilişkinin sahte olduğu ve sosyal kaygının kafa karıştırıcı değişken olduğu öne sürülmüştür (Karabulut ve Aktaş, 2019).

PUB uzmanları tarafından savunulan seçimin tedavisi bilişsel davranışçı terapidir (Young, 2007). Bu yöntem, bireylerin bağımlılıklarını besleyen düşünce ve duyguları tanımlamasına ve değiştirmesine yardımcı olur. Psikofarmakoloji, özellikle seçici serotonin geri alım inhibitörleri (SSRI'lar) PIU tedavisinde de bir miktar etkinlik göstermiştir (Wieland, 2005).

2.4.5 Ergenlerin İnternet Kullanımı

Ergenlik, değerlerin, yaşam biçimlerinin ve sağlık davranışlarının biçimlendirici bir dönemidir. Kişilik gelişimlerinin ve hızlı psikolojik olgunlaşmanın ortasında oldukları için, ergenler, maddeler veya belki de İnternet'in aşırı kullanımı gibi çeşitli bağımlılık yapan ajanların zararlı etkilerine karşı yetişkinlerden daha savunmasızdır (Huang ve ark. 2009).

Bu nesil İnternet kullanıcıları, tüm yaşamları boyunca teknolojiye dalmış, ileri teknik becerilere sahipti ve önceki nesillerinden farklı bir şekilde öğrendiler ve bilgiye ve birbirlerine sınırsız bir şekilde erişebiliyorlardı (Bennett, Maton ve Kervin, 2008). Prensky (2001), bilgisayar, video oyunları, dijital müzik çalarlar, video kameralar, cep telefonları ve dijital çağın diğer tüm oyuncak ve araçlarını çevreleyen ve kullanan teknolojiye dalmış olan mevcut nesli tanımlamaktadır. Günümüzde çocukların ve genç yetişkinlerin doğumdan itibaren teknoloji ile ilişkileri nedeniyle, çoklu görev olarak nitelendirilebilecek doğuştan gelen bir teknolojik yeterliliğe sahip olduklarını savunuyor (Chou ve Lee, 2018).

Veen ve Vrakking'e (2003) göre, bu kuşağa ait çocuklar - kendi başlarına ve talimatsız olarak - sorgulamaya dayalı öğrenme, keşfe dayalı öğrenme, ağa bağlı öğrenme, deneyimsel öğrenme, işbirlikli öğrenme, aktif öğrenme için gerekli olan meta-bilişsel beceriler geliştirir. , öz-örgütlenme ve öz-düzenleme, problem çözme ve kendi örtük ve başkalarına özgü açık bilgileri yapma gibi etkileşimlere maruz kalmaktadır. Buna ek olarak, Beastall (2008) mevcut nesil çocuk ve genç yetişkinlerin doğumda oluşan teknoloji ile ileri bir ilişkiye sahip olduklarını belirtmiştir.

Topal (2021); Lise öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerinin çeşitli değişkenler kullanılarak incelenmesi: Giresun ili örneği çalışmasında lise öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri ölçeğin toplamında ve tüm faktörlerinde orta düzeyde bulunmuştur. Öğrencilerin internet bağımlılığına ilişkin puan ortalamalarının en yüksek medya faktöründe, en düşük ise oyun faktöründe olduğu görülmektedir. cinsiyet değişkenine göre ölçeğin toplam puanı oyunların etkisi ve genel yaşam faktörlerine göre; medya faktöründe ise anlamlı bir fark yoktu. Erkek öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerine ilişkin puan ortalamalarının, erkek öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerine göre oldukça yüksek olduğu görülmektedir.

Öztürk, Odabaşoğlu, Eraslan, Genç, Kalyoncu (2007) internet bağımlılığının özellikle 12-18 yaş grubu için ciddi bir risk faktörü olduğunu ortaya koymuştur.

Ergenler, iletişim modları olarak anlık mesajlaşma, kısa mesajlaşma ve Facebook ve Twitter gibi sosyal ağ web sitelerinin lehinedir. Bazı ergenler dijital iletişimi, özellikle geleneksel teknolojilere göre daha uygun, daha ucuz ve kullanımı daha hızlı olduğu için yüz yüze etkileşim gibi daha geleneksel yollardan tercih etmektedirler (Jin ve Chee, 2015).

Erdoğan'a (2008) göre, Türk ergenlerin yalnızlığı hem artan İnternet kullanımı hem de İnternet tutumları ile ilişkilendirilmiştir. İnternette web'de sörf, anlık mesajlaşma, e-posta ve çevrimiçi oyunlar için aşırı kullanım bildiren ergenlerin, yalnızlık puanları ortalama olmayanlara göre anlamlı derecede daha yüksek bulunmuştur. Buna ek olarak, erkek ergenler kadınlardan daha yüksek İnternet kullanımı ve daha fazla yalnızlık bildirmiştir. Erkek ergenler, internette sörf yapma ve çevrimiçi oyunların kadınlara göre daha yüksek olduğunu bildirmiştir. Bununla birlikte, dişiler daha yüksek e-posta gönderme sıklığı bildirmiştir.

Aksoy ve Koçtürk (2019); ebeveynlerini “ilgisiz” olarak algılayan ergenlerin internet bağımlılık puanlarının yüksek olmasının nedeni bu gruptaki ebeveynlerin çocuklarına yeterince ilgi göstermemesi, anne- baba ve çocuk arasındaki iletişim eksikliği, ebeveynlerin ergenin bilgisayar ve internetle ilgili ne kadar zaman geçirdiği konusunda bilgi sahibi olmaması ve bu zamanı kontrol etmediğini bildirmektedir.

Can, Demir ve Yirci (2018); Öğrencilerin internet bağımlılığı düzeyinin aile müdahalesi, internet kullanım amacı, boş zamanları değerlendirme, akıllı telefon kullanım değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Araştırma sonuçlarına göre, katılımcılardan olası bağımlı olan risk altındaki kullanıcıların oranının yüksek olduğu ve öğrencilerin internet kullanımlarına yönelik bilinçli bir ebeveyn kontrolünün olmadığı anlaşılmıştır.

3. BÖLÜM

YÖNTEM

Yöntem bölümünde öncelikle araştırmanın modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, veri toplama araçları, veri toplama yöntemi ve verilerin analizi ile ilgili bilgiler anlatılmıştır.

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada bilimsel araştırmalarda değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için en fazla kullanılan tekniklerden ‘ilişkisel tarama modeli’ kullanılmıştır. Bu modelde amaç iki ve ya daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmaktır. Bu modelde araştırılan iki ve ya daha fazla değişken arasında birlikte oluşan değişim var mıdır, derecesi nasıldır ve anlamlı farklılaşma var mıdır? gibi sorulara cevap aranır. İlişkisel tarama modelinde; ilgilenilen olay, grup gibi birim ve duruma ait değişkenlerin ilişkileri ortaya çıkarılmaya çalışılır. Bu modelde anlık durum saptamaları belirlenebilmektedir (Karasar, 2004). Bu model örneklemden elde edilen veriler ışığında evren değerlerine doğru kestirimlerde bulunma olanağı sunması bakımından avantajlıdır (Büyüköztürk, 2012).

İlişkisel tarama çalışmalarında, araştırmacının üzerinde çalıştığı doğal ve toplumsal olguları kontrol etme etkinliği yoktur ve müdahale edemez. Diğer bir ifade ile ortama sonradan yeni bir değişken sokmaz. Olgu neyse, nasıl işliyorsa, o şekilde inceler. İlişkisel taramada istatistik, bir değişkene ilişkin sayısal verilerin toplanması ve sunulmasına olanak sağlayan istatistiksel işlemleri kapsar. Bir grubun iki veya daha fazla değişkenle arasındaki ilişkiyi betimlemek amacıyla kullanılan frekans, yüzde, merkezi dağılım ölçüleri, değişkenlik ölçüleri ve korelasyon katsayısı gibi teknikleri içerir (Büyüköztürk, 2012, 5).

3.2 Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Kırşehir ilinde öğrenim göre lise öğrencileri oluşturmaktadır. Kırşehir merkezinde 17 lise 6009 öğrenci bulunmakta, ilçelerde ise toplam 15 lise 1881 lise öğrencisi bulunmaktadır. Bu çalışma için Kırşehir iline bağlı merkezde Milli Eğitim Müdürlüğünden izin alınarak öğrencilere Google Anket Form uygulanmıştır. İlk aşamada öğrencilere yüz yüze uygulanması planlanan anketler pandemi nedeni ile Google formlar üzerinden çalışma grubundaki öğrenci ve öğretmenlerine (öğretmenlerin de öğrencilerine ulaştırmaları amacı ile) gönderilerek doldurmaları istenmiştir.

Örneklem büyüklüğü Salant ve Dillman'nın (1994) belirlediği formül ile hesaplanmıştır. Örneklem grubuna olasılığa dayalı olmayan uygun örneklem methodu ile ulaşılmış ve katılımı gönüllülük esas alınmıştır. Araştırma grubundaki öğrenciler 13-17 yaş aralığındadır.

Araştırma başlangıcında örneklem grubu 1881 kişi olarak belirlenmiş örneklem hesaplaması yapıldıktan sonra bu sayı düşmüş ve 367 olarak belirlenmiştir. Ancak örneklem sayısının artması homojeniteyi arttıracığı için gönüllü olarak katılan 486 katılımcı ile çalışma hazırlanmıştır ve ilgili sosyodemografik bilgiler ise aşağıdaki Tablo1'de sunulmuştur.

Örneklem Büyüklüğünün Belirlenmesine Yönelik Formül

$$n = \frac{Nt^2 pq}{d^2(N - 1)} + t^2 pq$$

N: Kitledeki birey sayısı

n: Örnekleme alınacak birey sayısı

p: İncelenen olayın görülme sıklığı (olasılığı)

q: İncelenen olayın görülmeme sıklığı (olasılığı)

t: Belirli serbestlik derecesinde ve saptanan yanılma düzeyinde t tablosundan bulunan teorik değer

d: Olayın görülme sıklığına göre yapılmak istenen $\pm$ sapma

Kaynak: (Salant ve Dillman, 1994, s. 55)

Örneklem formülü kullanılarak homojen bir yapıda olmayan bu evren için % 95 güven aralığında, $\pm$ % 5 örnekleme hatası ile gerekli örneklem büyüklüğü $n = 7890 (1,96)^2 (0,5) (0,5) / (0,5)^2 (7890-1) + (1,96)^2 (0,5) (0,5) = 367$ olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlara göre araştırmada elde edilen bulgular ile araştırma evren üzerinde genellenebilir.

Tablo 1.

Tanımlayıcı İstatistikler

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kız	320	65,8
Erkek	166	34,2
Sınıf		
9	102	21,0
10	122	25,1
11	122	25,1
12	140	28,8
Baba Eğitim Durumu		
İlkokul Ve Altı	147	30,2
Ortaokul	74	15,2
Lise	144	29,6
Yüksekokul Ve Üzeri	121	24,9
Anne Eğitim Durumu		
İlkokul Ve Altı	236	48,6
Ortaokul	82	16,9
Lise	105	21,6
Yüksekokul Ve Üzeri	63	13,0
Baba Mesleği		
Memur	112	23,0
İşçi	120	24,7
Serbest Meslek	133	27,4
Diğer	121	24,9
Anne Mesleği		
Memur	50	10,3
İşçi	29	6,0
Serbest Meslek	33	6,8
İşsiz	167	34,4

Diğer	207	42,6
Aile Aylık Gelir Durumu		
1500 TL Den Az	40	8,2
1500-2000 TL	58	11,9
2001-2500 TL	83	17,1
2501-3000 TL	78	16,0
3000 TL Üzeri	227	46,7
Ebeveynlerin Sağ Olma Durumu		
Anne Sağ- Baba Sağ	463	95,3
Biri Sağ Değil	23	4,7
Ebeveynlerin Üvey Olma Durumu		
Anne Baba Öz	478	98,4
Biri Öz Değil	8	1,6
Anne Medeni Durumu		
Evli	447	92,0
Bekar	39	8,0
Baba Medeni Durumu		
Evli	456	93,8
Bekar	30	6,2
Şu An Kimin Yanında Yaşandığı		
Anne Ve Baba İle	441	90,7
Diğer	45	9,3

Öğrenciler cinsiyete göre 320'si (%65,8) kız, 166'sı (%34,2) erkek olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler sınıfa göre 102'si (%21,0) 9, 122'si (%25,1) 10, 122'si (%25,1) 11, 140'ı (%28,8) 12 olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler baba eğitim durumuna göre 147'si (%30,2) ilkokul ve altı, 74'ü (%15,2) ortaokul, 144'ü (%29,6) lise, 121'i (%24,9) yüksekokul ve üzeri olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler anne eğitim durumuna göre 236'sı (%48,6) ilkokul ve altı, 82'si (%16,9) ortaokul, 105'i (%21,6) lise, 63'ü (%13,0) yüksekokul ve üzeri olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler Baba Mesleğine göre 112'si (%23,0) memur, 120'si (%24,7) işçi, 133'ü (%27,4) serbest meslek, 121'i (%24,9) diğer olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler Anne Mesleğine göre 50'si (%10,3) memur, 29'u (%6,0) işçi, 33'ü (%6,8) serbest meslek, 167'si (%34,4) işsiz, 207'si (%42,6) diğer olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler aile aylık gelir durumuna göre 40'ı (%8,2) 1500 TL den az, 58'i (%11,9) 1500-2000 TL, 83'ü (%17,1) 2001-2500 TL, 78'i (%16,0) 2501-3000 TL, 227'si (%46,7) 3000 TL üzeri olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler ebeveynlerin sağ olma durumuna göre 463'ü (%95,3) Anne SAĞ- Baba SAĞ, 23'ü (%4,7) biri sağ değil olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler ebeveynlerin üvey olma durumuna göre 478'i (%98,4) anne baba öz, 8'i (%1,6) biri öz değil olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler anne medeni durumuna göre 447'si (%92,0) evli, 39'u (%8,0) bekar olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler baba medeni durumuna göre 456'sı (%93,8) evli, 30'u (%6,2) bekar olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler şu an kimin yanında yaşandığına göre 441'i (%90,7) anne ve baba ile, 45'i (%9,3) diğer olarak dağılmaktadır.

3.3 Veri Toplama Aracı

3.3.1. Sosyodemografik Bilgi Formu

Katılımcılara yaş, cinsiyet, sınıf düzeyi, Anne-Baba eğitim durumu ve gelir algısı gibi bazı bilgilerinin sorulduğu, araştırmacı tarafından hazırlanmış demografik bilgi formu (Ek-3) verilecektir.

3.3.2. Algılanan Ebeveyn Tutumları Ölçeği

Algılanan Ebeveyn Tutumları Ölçeği-Çocuk Formunun (AET-) ilk hali, Perris ve arkadaşlar (1980) tarafından geliştirilmiştir. Katılımcılardan hem anne hem de babalar için ayrı cevaplamaları istenen 81 maddeden oluşan öz bildirim ölçeğidir. Ölçeğin uygulanışının pratik olmaması gibi nedenlerle ilk önce 64 maddeye indirgenmiştir (Arrindell ve ark., 1983). Daha sonra tekrar madde sayısı azaltılarak 27'ye (Winefield ve ark 1994) ve son olarak 23 maddeye düşürülmüş ve Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn tutumları Ölçeği-Çocuk Formu (KAET-C) adını almıştır (Arrindell ve ark. 1999). KAET-C'nin 23 maddelik bu kısa formunda, katılımcılardan 1 (hayır, hiçbir zaman) ile 4 (evet, çoğu zaman) arasında likert tipi derecelendirme kullanarak her anneleri hem de babaları için cevaplamaları istenmektedir. Ölçekte aşırı koruyucu tutumlar alt boyutunda 17. Maddenin ters madde (1-4, 2-3, 3-2, 4-1) olduğu bildirilmektedir. Ölçek 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Duygusal sıcaklık

boyutu ebeveynlerin kabul edici, destekleyici tutumlarının (öm., "Anne ve babam her seyden iyi olmam için beni teşvik ederlerdi.") işaret ederken, aşırı koruyuculuk boyutu çocukların güvenliğine yönelik endişeli yaklaşıma (öm., "Anne ve babamın yaptıklarım konusunda daha az endişeli olmasını isterdim."), reddedicilik boyutunun ise (öm., "Anne ve babam nedenini söylemeden bana kızarlardıya da ters davranırlardı.") eleştirel ve yargılayıcı tutuma karşılık gelen maddeleri içerdiği belirtilmektedir. Ülkemizde Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları Dirik, Karancı ve Yorulmaz (2004) tarafından normal örneklem de yapılmıştır. KAET-C anne ve baba tutumları aynı faktör analizleri ile değerlendirilmiştir. KAET-C için yapılan faktör analizi sonuçlarında, orijinal ölçekte de üç faktör olduğu gözönünde bulundurularak; reddedici, aşırı koruyucu tutumlar ve duygusal sıcaklık olmak üzere üç faktörde edilmiştir. Baba tutumlarına ilişkin Cronbach alfa kat sayısı tüm ölçek için 63'dür. Anne tutumlarına ilişkin Cronbach alfa kat sayısı tüm ölçek için 70'dir. Ayrıca her iki ölçek için yapılan faktör analizi, orijinal ölçek faktör yapısı ile tutarlılık göstermekte, bu durum da ölçeklerin Türkçe versiyonlarının faktör/yapı geçerliğinin olduğunu desteklemektedir. Cronbach alfa değerleri incelenmiş İç tutarlılık değerleri baba duygusal sıcaklık, aşırı koruyuculuk ve reddedicilik için sırasıyla 0,79, 0,73, ve 0,71'dir. Algılanan anne tutumları için iç tutarlılık katsayıları ise duygusal sıcaklık, aşırı koruyuculuk ve reddedicilik için sırasıyla 0,75, 0,72, ve 0,64'tür. Ölçeklerin örneği Ek'de sunulmuştur. Ölçekteki alt boyu TL ara ait olan maddeler aşağıda verilmiştir.

Aşırı korumacı tutum boyutu: 3, 5, 8, 10, 11, 17, 18, 20, 22. Maddelerden oluşmaktadır.

Duygusal sıcaklık boyutu: 2, 6, 9, 12, 14, 19 ve 23. Maddelerden oluşmaktadır.

Reddedici tutum boyutu: 1, 4, 7, 13, 15, 16 ve 2. Maddelerden oluşmaktadır.

3.3.3. İnternet Bağımlılığı Ölçeği

İnternet Bağımlılığı Ölçeği, Selim Günüş (2009) tarafından geliştirilmiş olan anket/form şeklinde likert tip bir ölçektir. Yoksunluk, kontrol güçlüğü, işlevsellikte bozulma ve sosyal izolasyon alt ölçekleri olan ölçek toplam 35 maddeden oluşmaktadır. Beşli likert tipinde olup, Likert tarzındaki ifadeler; "Tamamen Katılıyorum", "Katılıyorum", "Kararsızım", "Katılmıyorum", "Kesinlikle

Katılmıyorum” şeklindedir. Ölçek 22 maddeleri 5’ten 1’e doğru puanlandırılmış olup, “Tamamen Katılıyorum” derecesine 5 puan karşılık gelirken “Kesinlikle Katılmıyorum” derecesine 1 puan karşılık gelmektedir. Ölçekteki bütün maddeler bağımlılığa yönelik olup, herhangi bir puan dönüşümüne gerek olmamaktadır. Kişinin aldığı puanlar yükseldikçe kişinin bağımlılık düzeyi de artmaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi aşamasında bulunana ortanca değer olan 68,5 internet bağımlılığı için kesim değeri olarak kabul edilmektedir.

Sosyodemografik bilgi formu, algılanan ebeveyn tutumu ölçeği ve internet bağımlılığı ölçeği ek 1 de verilmiştir.

3.4 Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 22.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri olarak sayı, yüzde, ortalama, standart sapma kullanılmıştır. Verilerin normal dağılımı dağılmadığını belirlemek amacı ile Normallik testi yapılmıştır. Normal dağılıma uyan parametrelerde parametrik testler, normal dağılıma uymayan değerler için ise non parametrik testler (Mann Whitney U, Kruskal Wallis vs) kullanılmıştır. Parametrik testlerden ise iki bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında t-testi, ikiden fazla bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında Tek yönlü (Oneway) Anova testi kullanılmıştır. Anova testi sonrasında farklılıkları belirlemek üzere tamamlayıcı post-hoc analizi olarak Scheffe testi kullanılmıştır. Araştırmanın sürekli değişkenleri arasında Pearson korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır.

4. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırma probleminin çözümü için, araştırmaya katılan öğrenciler ölçekler yoluyla toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Elde edilen bulgulara dayalı olarak açıklama ve yorumlar yapılmıştır.

Bu araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin anne baba ebeveyn tutumları ile özgül internet bağımlılığı açısından incelenmesidir.

Tablo 2.

Anne Baba Tutumu Puan Ortalamaları

	N	Ort	Ss	Min.	Max.
Anne Aşırı Korumacı Tutum	486	20,313	4,608	9,000	32,000
Anne Duygusal Sıcaklık	486	10,638	2,666	6,000	20,000
Anne Reddedici Tutum	486	11,763	2,471	7,000	23,000
Baba Aşırı Korumacı Tutum	486	18,733	4,834	9,000	32,000
Baba Duygusal Sıcaklık	486	9,986	2,605	6,000	24,000
Baba Reddedici Tutum	486	11,504	2,777	7,000	23,000

Öğrencilerin “anne aşırı korumacı tutum” ortalaması $20,313 \pm 4,608$ (Min=9; Maks=32), “anne duygusal sıcaklık” ortalaması $10,638 \pm 2,666$ (Min=6; Maks=20), “anne reddedici tutum” ortalaması $11,763 \pm 2,471$ (Min=7; Maks=23), “baba aşırı korumacı tutum” ortalaması $18,733 \pm 4,834$ (Min=9; Maks=32), “baba duygusal sıcaklık” ortalaması $9,986 \pm 2,605$ (Min=6; Maks=24), “baba reddedici tutum” ortalaması $11,504 \pm 2,777$ (Min=7; Maks=23), olarak saptanmıştır.

Tablo 3.*İnternet Bağımlılığı Puan Ortalamaları*

	N	Ort	Ss	Min.	Max.
Yoksunluk	486	2,581	0,977	1,000	5,000
Kontrol Güçlüğü	486	2,174	0,910	1,000	5,000
İşlevsellikte Bozulma	486	2,089	0,955	1,000	5,000
Sosyal İzolasyon	486	1,749	0,834	1,000	5,000
İnternet Bağımlılığı Genel	486	2,200	0,822	1,000	4,890

Öğrencilerin “yoksunluk” ortalaması zayıf $2,581 \pm 0,977$ (Min=1; Maks=5), “kontrol güçlüğü” ortalaması zayıf $2,174 \pm 0,910$ (Min=1; Maks=5), “işlevsellikte bozulma” ortalaması zayıf $2,089 \pm 0,955$ (Min=1; Maks=5), “sosyal izolasyon” ortalaması çok zayıf $1,749 \pm 0,834$ (Min=1; Maks=5), “internet bağımlılığı genel” ortalaması zayıf $2,200 \pm 0,822$ (Min=1; Maks=4.89), olarak saptanmıştır.

Tablo 4.*Anne Baba Tutum Puanlarının Anne Medeni Durumuna Göre Farklılaşma Durumu*

	Grup	N	Ort	Ss	M	Orts.	Z	p
Anne Aşırı	Evli	447	20,36	4,46	16	32,28	-,34	0,69
Korumacı Tutum	Bekar	39	19,76	6,08	12	29,72		
Anne Duygusal	Evli	447	10,60	2,60	13	31,91	-,11	0,49
Sıcaklık	Bekar	39	11,07	3,25	11	32,71		
Anne Reddedici	Evli	447	11,77	2,41	14	32,12	-,14	0,63
Tutum	Bekar	39	11,59	3,04	17	31,07		
Baba Aşırı	Evli	447	18,86	4,72	10	31,65	-,42	0,11
Korumacı Tutum	Bekar	39	17,25	5,84	11	34,79		
Baba Duygusal	Evli	447	9,96	2,58	12	31,38	-,76	0,38
Sıcaklık	Bekar	39	10,22	2,80	16	36,93		
Baba Reddedici	Evli	447	11,54	2,73	17	32,96	-1,1	0,12
Tutum	Bekar	39	11,00	3,20	11	24,33		

Man Whitney-U Testi; $P < 0,05$

Öğrencilerin anne aşırı korumacı tutum, anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum, baba aşırı korumacı tutum, baba duygusal sıcaklık, baba reddedici tutum puanları anne medeni durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).

Tablo 5.*Anne Baba Tutum Puanlarının Baba Medeni Durumuna Göre Farklılaşma Durumu*

	Grup	N	Ort	Ss	M	Ort.S	Z	p
Anne Aşırı Korumacı Tutum	Evli	456	20,358	4,468	11	32,73	-	0,57
	Bekar	30	19,633	6,425	14	25,08	,97	
Anne Duygusal Sıcaklık	Evli	456	10,601	2,605	13	32,13	-	0,41
	Bekar	30	11,200	3,468	11	30,75	,17	
Anne Reddedici Tutum	Evli	456	11,805	2,456	16	32,54	-	0,39
	Bekar	30	11,133	2,649	17	26,83	,73	
Baba Aşırı Korumacı Tutum	Evli	456	18,877	4,729	10	32,16	-	0,05
	Bekar	30	16,533	5,882	11	30,50	,21	
Baba Duygusal Sıcaklık	Evli	456	10,000	2,603	12	31,89	-	0,76
	Bekar	30	9,767	2,674	17	33,08	,15	
Baba Reddedici Tutum	Evli	456	11,594	2,781	17	33,19	-	0,00*
	Bekar	30	10,133	2,345	10	20,67	1,6	

Man Whitney-U Testi, *p<0,05

Öğrencilerin baba medeni durumuna göre baba reddedici tutum puanları anlamlı farklılık göstermektedir(p=0,006<0,05). Evlilerin baba reddedici tutum puanları (x=11,594), bekarların baba reddedici tutum puanlarından (x=10,133) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin anne aşırı korumacı tutum, anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum, baba aşırı korumacı tutum, baba duygusal sıcaklık puanları baba medeni durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir (p>0,05).

Tablo 6.*Anne Baba Tutum Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılaşma Durumu*

	Grup	N	Ort	Ss	M	Ort.s	Z	p
Anne Aşırı Korumacı Tutum	Kız	320	20,853	4,443	9	35,09	-1,4	0,000*
	Erkek	166	19,271	4,753	12	28,14		
Anne Duygusal Sıcaklık	Kız	320	10,784	2,617	11	33,91	-,43	0,046*
	Erkek	166	10,355	2,744	10	29,61		
Anne Reddedici Tutum	Kız	320	11,788	2,430	13	32,50	-,24	0,703
	Erkek	166	11,717	2,556	14	31,38		
Baba Aşırı Korumacı Tutum	Kız	320	19,163	4,743	16	35,57	-1,7	0,003*
	Erkek	166	17,904	4,913	11	27,54		
Baba Duygusal Sıcaklık	Kız	320	9,934	2,584	12	32,90	-,44	0,394
	Erkek	166	10,084	2,650	10	30,88		
Baba Reddedici Tutum	Kız	320	11,456	2,720	9	30,09	-,93	0,526
	Erkek	166	11,596	2,890	11	34,39		

Man Whitney-U Testi, *p<0,05

Öğrencilerin cinsiyete göre anne aşırı korumacı tutum puanları anlamlı farklılık göstermektedir($p=0,000<0,05$). Kızların anne aşırı korumacı tutum puanları ($x=20,853$), erkeklerin anne aşırı korumacı tutum puanlarından ($x=19,271$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin cinsiyete göre anne duygusal sıcaklık puanları anlamlı farklılık göstermektedir($p=0,046<0,05$). Kızların anne duygusal sıcaklık puanları ($x=10,784$), erkeklerin anne duygusal sıcaklık puanlarından ($x=10,355$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin cinsiyete göre baba aşırı korumacı tutum puanları anlamlı farklılık göstermektedir($p=0,003<0,05$). Kızların baba aşırı korumacı tutum puanları ($x=19,163$), erkeklerin baba aşırı korumacı tutum puanlarından ($x=17,904$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin anne reddedici tutum, baba duygusal sıcaklık, baba reddedici tutum puanları cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 7.

Anne Baba Tutum Puanlarının Ebeveynlerin Sağ Olma Durumuna Göre Farklılaşma Durumu

	Grup	N	Ort	Ss	M	Ort.s	Z	p
Anne Aşırı Korumacı Tutum	Anne Sağ- Baba Sağ	463	20,343	4,534	11	25,09	-1,3	0,654
	Biri Sağ	23	19,696	5,988	12	18,14		
	Değil							
Anne Duygusal Sıcaklık	Anne Sağ- Baba Sağ	463	10,598	2,614	11	23,11	-,33	0,239
	Biri Sağ	23	11,435	3,527	15	19,61		
	Değil							
Anne Reddedici Tutum	Anne Sağ- Baba Sağ	463	11,769	2,441	13	22,50	-,14	0,901
	Biri Sağ	23	11,652	3,084	13	21,28		
	Değil							
Baba Aşırı Korumacı Tutum	Anne Sağ- Baba Sağ	463	18,765	4,798	12	25,71	-1,71	0,835
	Biri Sağ	23	18,087	5,583	11	27,44		
	Değil							
Baba Duygusal Sıcaklık	Anne Sağ- Baba Sağ	463	9,944	2,581	10	32,79	-,41	0,072
	Biri Sağ	23	10,826	2,980	10	30,01		
	Değil							
Baba Reddedici Tutum	Anne Sağ- Baba Sağ	463	11,510	2,727	9	28,09	-,53	0,564
	Biri Sağ	23	11,391	3,714	15	24,39		
	Değil							

Man Whitney-U Testi

Öğrencilerin anne aşırı korumacı tutum, anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum, baba aşırı korumacı tutum, baba duygusal sıcaklık, baba reddedici tutum puanları ebeveynlerin sağ olma durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 8.

Anne Baba Tutum Puanlarının Ebeveynlerin Üvey Olma Durumuna Göre Farklılaşma Durumu

	Grup	N	Ort	Ss	M	Ort.s.	z	p
Anne Aşırı Korumacı Tutum	Anne Baba	478	20,39	4,58	18	32,44	-	0,00*
	Öz						1,51	
Anne Duygusal Sıcaklık	Biri Öz Değil	8	15,37	3,02	17	4,50		
	Anne Baba	478	10,64	2,67	16	32,06	-,19	0,49
Anne Reddedici Tutum	Öz							
	Biri Öz Değil	8	10,12	2,41	14	28,50		
Baba Aşırı Korumacı Tutum	Anne Baba	478	11,73	2,42	12	31,89	-,39	0,23
	Öz							
Baba Duygusal Sıcaklık	Biri Öz Değil	8	13,50	4,20	12	39,00		
	Anne Baba	478	18,78	4,78	14	32,41	-	0,05
Baba Reddedici Tutum	Öz						1,40	
	Biri Öz Değil	8	15,37	6,82	15	6,50		
Baba Duygusal Sıcaklık	Anne Baba	478	10,00	2,59	16	32,19	-,64	0,34
	Öz							
Baba Reddedici Tutum	Biri Öz Değil	8	9,12	3,39	14	20,50		
	Anne Baba	478	11,48	2,72	15	31,99	-,02	0,42
Baba Reddedici Tutum	Öz							
	Biri Öz Değil	8	12,87	5,05	18	32,50		

Man Whitney-U Testi; *p<0,05

Öğrencilerin ebeveynlerin üvey olma durumuna göre anne aşırı korumacı tutum puanları anlamlı farklılık göstermektedir(p=0,002<0,05). Anne Baba Öz olanların anne aşırı korumacı tutum puanları (x=20,395), biri öz olmayanların anne aşırı korumacı tutum puanlarından (x=15,375) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum, baba aşırı korumacı tutum, baba duygusal sıcaklık, baba reddedici tutum puanları ebeveynlerin üvey olma durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir (p>0,05).

Tablo 9.

Anne Baba Tutum Puanlarının Şu An Kimin Yanında Yaşandığına Göre Farklılaşma Durumu

	Grup	N	Ort	Ss	M	Ort.s	Z	p
Anne Aşırı Korumacı Tutum	Anne Ve Baba İle	441	20,408	4,480	18	33,08	-	0,189
	Diğer	45	19,378	5,686	17	24,56	1,23	
Anne Duygusal Sıcaklık	Anne Ve Baba İle	441	10,621	2,598	16	32,36	-,41	0,868
	Diğer	45	10,800	3,286	16	29,50		
Anne Reddedici Tutum	Anne Ve Baba İle	441	11,755	2,366	17	32,07	-,08	0,838
	Diğer	45	11,844	3,364	18	31,50		
Baba Aşırı Korumacı Tutum	Anne Ve Baba İle	441	18,887	4,708	14	31,90	-,11	0,103
	Diğer	45	17,222	5,776	14	32,69		
Baba Duygusal Sıcaklık	Anne Ve Baba İle	441	9,996	2,561	15	31,71	-,33	0,698
	Diğer	45	9,889	3,032	12	34,00		
Baba Reddedici Tutum	Anne Ve Baba İle	441	11,522	2,683	13	32,55	-,62	0,365
	Diğer	45	11,333	3,599	11	28,25		

Man Whitney-U Testi

Öğrencilerin anne aşırı korumacı tutum, anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum, baba aşırı korumacı tutum, baba duygusal sıcaklık, baba reddedici tutum puanları şu an kimin yanında yaşadığı değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 10.

Anne Baba Tutum Puanlarının Aile Aylık Gelir Durumuna Göre Farklılaşma Durumu

	Grup	N	Ort	Ss	F	p	Fark
Anne Aşırı Korumacı Tutum	1500 TL Den Az	40	18,025	4,801	3,585	0,007*	2>1
	1500-2000 TL	58	20,155	5,143			3>1
	2001-2500 TL	83	21,241	4,581			4>1
	2501-3000 TL	78	20,026	4,366			5>1
	3000 TL Üzeri	22	20,515	4,414			
Anne Duygusal Sıcaklık	1500 TL Den Az	40	9,750	2,519	2,254	0,062	
	1500-2000 TL	58	11,121	3,383			
	2001-2500 TL	83	10,530	2,297			
	2501-3000 TL	78	10,295	2,778			
	3000 TL Üzeri	22	10,828	2,538			
Anne Reddedici Tutum	1500 TL Den Az	40	11,100	2,619	2,084	0,082	
	1500-2000 TL	58	11,310	2,861			
	2001-2500 TL	83	12,024	2,311			
	2501-3000 TL	78	11,526	2,416			
	3000 TL Üzeri	22	11,982	2,389			
Baba Aşırı Korumacı Tutum	1500 TL Den Az	40	16,575	5,813	2,818	0,025*	3>1
	1500-2000 TL	58	18,362	4,958			4>1
	2001-2500 TL	83	18,458	4,272			5>1
	2501-3000 TL	78	18,987	4,523			
	3000 TL Üzeri	22	19,220	4,835			
Baba Duygusal Sıcaklık	1500 TL Den Az	40	9,475	3,202	2,112	0,078	
	1500-2000 TL	58	10,414	3,101			
	2001-2500 TL	83	9,711	2,298			
	2501-3000 TL	78	9,526	2,323			
	3000 TL Üzeri	22	10,225	2,522			
Baba Reddedici Tutum	1500 TL Den Az	40	11,125	3,904	0,741	0,565	
	1500-2000 TL	58	11,759	3,546			
	2001-2500 TL	83	11,313	2,494			
	2501-3000 TL	78	11,256	2,499			
	3000 TL Üzeri	22	11,661	2,502			

Tek Yönlü Varyans Analizi, *p<0,05

Öğrencilerin aile aylık gelir durumuna göre anne aşırı korumacı tutum puanları anlamlı farklılık göstermektedir($F_{(4, 481)}=3,585$; $p=0,007<0,05$). Farkın nedeni; Aile aylık gelir durumu 1500-2000 TL olanların anne aşırı korumacı tutum puanlarının ($\bar{x}=20,155$), aile aylık gelir durumu 1500 TL den az olanların anne aşırı korumacı tutum puanlarından ($\bar{x}=18,025$) yüksek olmasıdır. Aile aylık gelir durumu 2001-2500 TL olanların anne aşırı korumacı tutum puanlarının ($\bar{x}=21,241$), aile aylık gelir durumu 1500 TL den az olanların anne aşırı korumacı tutum puanlarından ($\bar{x}=18,025$) yüksek olmasıdır. Aile aylık gelir durumu 2501-3000 TL olanların anne aşırı korumacı tutum puanlarının ($\bar{x}=20,026$), aile aylık gelir durumu 1500 TL den az

olanların anne aşırı korumacı tutum puanlarından ($\bar{x}=18,025$) yüksek olmasıdır. Aile aylık gelir durumu 3000 TL üzeri olanların anne aşırı korumacı tutum puanlarının ($\bar{x}=20,515$), aile aylık gelir durumu 1500 TL den az olanların anne aşırı korumacı tutum puanlarından ($\bar{x}=18,025$) yüksek olmasıdır.

Öğrencilerin aile aylık gelir durumuna göre baba aşırı korumacı tutum puanları anlamlı farklılık göstermektedir($F_{(4, 481)}=2,818$; $p=0,025<0.05$). Farkın nedeni; Aile aylık gelir durumu 2001-2500 TL olanların baba aşırı korumacı tutum puanlarının ($\bar{x}=18,458$), aile aylık gelir durumu 1500 TL den az olanların baba aşırı korumacı tutum puanlarından ($\bar{x}=16,575$) yüksek olmasıdır. Aile aylık gelir durumu 2501-3000 TL olanların baba aşırı korumacı tutum puanlarının ($\bar{x}=18,987$), aile aylık gelir durumu 1500 TL den az olanların baba aşırı korumacı tutum puanlarından ($\bar{x}=16,575$) yüksek olmasıdır. Aile aylık gelir durumu 3000 TL üzeri olanların baba aşırı korumacı tutum puanlarının ($\bar{x}=19,220$), aile aylık gelir durumu 1500 TL den az olanların baba aşırı korumacı tutum puanlarından ($\bar{x}=16,575$) yüksek olmasıdır.

Öğrencilerin anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum, baba duygusal sıcaklık, baba reddedici tutum puanları aile aylık gelir durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir($p>0.05$).

Tablo 11.*Anne Baba Tutum Puanlarının Anne Eğitim Durumuna Göre Farklılaşma Durumu*

	Grup	N	Ort	Ss	F	P	Fark
Anne Aşırı Korumacı Tutum	İlkokul Ve Altı	236	20,131	4,724	2,736	0,043*	4>1
	Ortaokul	82	19,537	4,670			
	Lise	105	20,533	4,472			
Anne Duygusal Sıcaklık	Yüksekokul Ve Üzeri	63	21,635	4,081	4,259	0,006*	4>1
	İlkokul Ve Altı	236	10,585	2,708			
	Ortaokul	82	9,988	2,795			
Anne Reddedici Tutum	Lise	105	10,714	2,483	1,839	0,139	4>2
	Yüksekokul Ve Üzeri	63	11,556	2,408			
	İlkokul Ve Altı	236	11,775	2,605			
Baba Aşırı Korumacı Tutum	Ortaokul	82	11,305	2,463	2,538	0,056	4>2
	Lise	105	11,791	2,174			
	Yüksekokul Ve Üzeri	63	12,270	2,377			
Baba Duygusal Sıcaklık	İlkokul Ve Altı	236	18,203	4,708	3,283	0,021*	4>1
	Ortaokul	82	19,012	5,020			
	Lise	105	18,952	5,083			
Baba Reddedici Tutum	Yüksekokul Ve Üzeri	63	19,984	4,438	0,752	0,522	4>2
	İlkokul Ve Altı	236	9,826	2,437			
	Ortaokul	82	9,646	2,821			
	Lise	105	10,076	2,716	0,752	0,522	
	Yüksekokul Ve Üzeri	63	10,873	2,593			
	İlkokul Ve Altı	236	11,441	2,890			
	Ortaokul	82	11,573	2,910	0,752	0,522	
	Lise	105	11,324	2,574			
	Yüksekokul Ve Üzeri	63	11,952	2,491			

Tek Yönlü Varyans Analizi, * $p < 0,05$

Öğrencilerin anne eğitim durumuna göre anne aşırı korumacı tutum puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(3, 482)} = 2,736$; $p = 0,043 < 0,05$). Farkın nedeni; Anne eğitim durumu yüksekokul ve üzeri olanların anne aşırı korumacı tutum puanlarının ($\bar{x} = 21,635$), anne eğitim durumu ilkokul ve altı olanların anne aşırı korumacı tutum puanlarından ($\bar{x} = 20,131$) yüksek olmasıdır. Anne eğitim durumu yüksekokul ve üzeri olanların anne aşırı korumacı tutum puanlarının ($\bar{x} = 21,635$), anne eğitim durumu ortaokul olanların anne aşırı korumacı tutum puanlarından ($\bar{x} = 19,537$) yüksek olmasıdır.

Öğrencilerin anne eğitim durumuna göre anne duygusal sıcaklık puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(3, 482)} = 4,259$; $p = 0,006 < 0,05$). Farkın nedeni; Anne eğitim durumu yüksekokul ve üzeri olanların anne duygusal sıcaklık puanlarının ($\bar{x} = 11,556$), anne eğitim durumu ilkokul ve altı olanların anne duygusal sıcaklık puanlarından ($\bar{x} = 10,585$) yüksek olmasıdır. Anne eğitim durumu yüksekokul ve üzeri olanların anne duygusal sıcaklık puanlarının ($\bar{x} = 11,556$), anne eğitim durumu ortaokul olanların anne duygusal sıcaklık puanlarından ($\bar{x} = 9,988$) yüksek olmasıdır. Anne eğitim durumu yüksekokul ve üzeri olanların anne duygusal sıcaklık

puanlarının ($\bar{x}=11,556$), anne eğitim durumu lise olanların anne duygusal sıcaklık puanlarından ($\bar{x}=10,714$) yüksek olmasıdır.

Öğrencilerin anne eğitim durumuna göre baba duygusal sıcaklık puanları anlamlı farklılık göstermektedir($F_{(3, 482)}=3,283$; $p=0,021<0.05$). Farkın nedeni; Anne eğitim durumu yüksekokul ve üzeri olanların baba duygusal sıcaklık puanlarının ($\bar{x}=10,873$), anne eğitim durumu ilkokul ve altı olanların baba duygusal sıcaklık puanlarından ($\bar{x}=9,826$) yüksek olmasıdır. Anne eğitim durumu yüksekokul ve üzeri olanların baba duygusal sıcaklık puanlarının ($\bar{x}=10,873$), anne eğitim durumu ortaokul olanların baba duygusal sıcaklık puanlarından ($\bar{x}=9,646$) yüksek olmasıdır.

Öğrencilerin anne reddedici tutum, baba aşırı korumacı tutum, baba reddedici tutum puanları anne eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir($p>0.05$).

Tablo 12. Anne Baba Tutum Puanlarının Anne Mesleğine Göre Farklılaşma Durumu

	Grup	N	Ort	Ss	F	p
Anne Aşırı Korumacı Tutum	Memur	50	21,460	3,797	0,948	0,436
	İşçi	29	20,310	4,834		
	Serbest	33	19,849	4,374		
	Meslek					
	İşsiz	167	20,102	4,818		
	Diğer	207	20,280	4,616		
Anne Duygusal Sıcaklık	Memur	50	11,440	2,727	1,618	0,168
	İşçi	29	10,621	2,499		
	Serbest	33	11,061	3,132		
	Meslek					
	İşsiz	167	10,491	2,753		
	Diğer	207	10,498	2,502		
Anne Reddedici Tutum	Memur	50	12,180	2,283	0,809	0,520
	İşçi	29	11,690	2,593		
	Serbest	33	12,091	3,205		
	Meslek					
	İşsiz	167	11,814	2,785		
	Diğer	207	11,580	2,070		
Baba Aşırı Korumacı Tutum	Memur	50	19,880	3,718	1,950	0,101
	İşçi	29	17,690	5,149		
	Serbest	33	17,515	5,185		
	Meslek					
	İşsiz	167	18,431	4,919		
	Diğer	207	19,039	4,855		
Baba Duygusal Sıcaklık	Memur	50	10,800	2,634	1,616	0,169
	İşçi	29	10,138	2,709		
	Serbest	33	10,000	2,305		
	Meslek					
	İşsiz	167	9,982	3,033		
	Diğer	207	9,768	2,209		
Baba Reddedici Tutum	Memur	50	12,000	2,539	0,866	0,484
	İşçi	29	11,724	3,826		
	Serbest	33	11,061	2,669		
	Meslek					
	İşsiz	167	11,599	2,986		
	Diğer	207	11,348	2,492		

Tek Yönlü Varyans Analizi, $p < 0,05$

Öğrencilerin anne aşırı korumacı tutum, anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum, baba aşırı korumacı tutum, baba duygusal sıcaklık, baba reddedici tutum puanları anne mesleği değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).

Tablo 13.*Anne Baba Tutum Puanlarının Baba Eğitim Durumuna Göre Farklılaşma Durumu*

	Grup	N	Ort	Ss	F	p	Fark
Anne	İlkokul Ve Altı	147	20,068	4,901	0,899	0,442	
Aşırı	Ortaokul	74	20,243	4,736			
Korumacı	Lise	144	20,104	4,207			
Tutum	Yüksekokul Ve Üzeri	121	20,901	4,621			
Anne	İlkokul Ve Altı	147	10,646	2,804	3,192	0,023*	4>2
Duygusal	Ortaokul	74	10,311	2,432			4>3
Sıcaklık	Lise	144	10,299	2,478			
	Yüksekokul Ve Üzeri	121	11,231	2,771			
Anne	İlkokul Ve Altı	147	11,694	2,536	4,275	0,005*	4>1
Reddedici	Ortaokul	74	11,838	2,848			4>3
Tutum	Lise	144	11,292	1,903			
	Yüksekokul Ve Üzeri	121	12,364	2,639			
Baba	İlkokul Ve Altı	147	17,952	5,052	3,110	0,026*	4>1
Aşırı	Ortaokul	74	18,419	4,670			
Korumacı	Lise	144	18,868	4,677			
Tutum	Yüksekokul Ve Üzeri	121	19,711	4,718			
Baba	İlkokul Ve Altı	147	9,796	2,777	1,303	0,273	
Duygusal	Ortaokul	74	9,784	2,134			
Sıcaklık	Lise	144	9,958	2,691			
	Yüksekokul Ve Üzeri	121	10,372	2,534			
Baba	İlkokul Ve Altı	147	11,497	3,126	0,217	0,885	
Reddedici	Ortaokul	74	11,649	2,707			
Tutum	Lise	144	11,368	2,652			
	Yüksekokul Ve Üzeri	121	11,587	2,529			

Tek Yönlü VaryansAnalizi,* p<0,05

Öğrencilerin baba eğitim durumuna göre anne duygusal sıcaklık puanları anlamlı farklılık göstermektedir($F_{(3, 482)}=3,192$; $p=0,023<0.05$). Farkın nedeni; Baba eğitim durumu yüksekokul ve üzeri olanların anne duygusal sıcaklık puanlarının ($\bar{x}=11,231$), baba eğitim durumu ortaokul olanların anne duygusal sıcaklık puanlarından ($\bar{x}=10,311$) yüksek olmasıdır. Baba eğitim durumu yüksekokul ve üzeri olanların anne duygusal sıcaklık puanlarının ($\bar{x}=11,231$), baba eğitim durumu lise olanların anne duygusal sıcaklık puanlarından ($\bar{x}=10,299$) yüksek olmasıdır.

Öğrencilerin baba eğitim durumuna göre anne reddedici tutum puanları anlamlı farklılık göstermektedir($F_{(3, 482)}=4,275$; $p=0,005<0.05$). Farkın nedeni; Baba eğitim durumu yüksekokul ve üzeri olanların anne reddedici tutum puanlarının ($\bar{x}=12,364$), baba eğitim durumu ilkokul ve altı olanların anne reddedici tutum puanlarından ($\bar{x}=11,694$) yüksek olmasıdır. Baba eğitim durumu yüksekokul ve üzeri olanların anne reddedici tutum puanlarının ($\bar{x}=12,364$), baba eğitim durumu lise olanların anne reddedici tutum puanlarından ($\bar{x}=11,292$) yüksek olmasıdır.

Öğrencilerin baba eğitim durumuna göre baba aşırı korumacı tutum puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(3, 482)}=3,110$; $p=0,026<0.05$). Farkın nedeni; Baba eğitim durumu yüksek okul ve üzeri olanların baba aşırı korumacı tutum puanlarının ($\bar{x}=19,711$), baba eğitim durumu ilkököl ve altı olanların baba aşırı korumacı tutum puanlarından ($\bar{x}=17,952$) yüksek olmasıdır.

Öğrencilerin anne aşırı korumacı tutum, baba duygusal sıcaklık, baba reddedici tutum puanları baba eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 14.

Anne Baba Tutum Puanlarının Baba Mesleğine Göre Farklılaşma Durumu

	Grup	N	Ort	Ss	F	p	Fark
Anne Aşırı Korumacı Tutum	Memur	112	20,518	4,750	1,590	0,191	
	İşçi	120	20,350	4,946			
	Serbest	133	20,782	4,523			
	Meslek						
Anne Duygusal Sıcaklık	Diğer	121	19,570	4,163	2,111	0,098	
	Memur	112	11,036	2,757			
	İşçi	120	10,358	2,816			
	Serbest	133	10,842	2,651			
Anne Reddedici Tutum	Meslek				2,220	0,085	
	Diğer	121	10,322	2,392			
	Memur	112	11,893	2,495			
	İşçi	120	11,800	2,519			
Baba Aşırı Korumacı Tutum	Serbest	133	12,053	2,728	2,905	0,034*	
	Meslek						
	Diğer	121	11,289	2,027			
	Memur	112	19,857	4,709			
Baba Duygusal Sıcaklık	İşçi	120	18,125	4,682	1,945	0,121	1>2
	Serbest	133	18,647	4,952			1>3
	Meslek						1>4
	Diğer	121	18,388	4,852			
Baba Reddedici Tutum	Memur	112	10,214	2,099	0,293	0,831	
	İşçi	120	9,675	2,763			
	Serbest	133	10,308	2,842			
	Meslek						
Baba Reddedici Tutum	Diğer	121	9,727	2,563	0,293	0,831	
	Memur	112	11,518	2,547			
	İşçi	120	11,467	3,100			
	Serbest	133	11,669	2,915			
	Diğer	121	11,347	2,496			

Tek Yönlü Varyans Analizi, * $p<0,05$

Öğrencilerin Baba Mesleğine göre baba aşırı korumacı tutum puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(3, 482)}=2,905$; $p=0,034<0.05$). Farkın nedeni; Baba mesleği memur olanların baba aşırı korumacı tutum puanlarının ($\bar{x}=19,857$), baba mesleği işçi olanların baba aşırı korumacı tutum puanlarından ($\bar{x}=18,125$) yüksek olmasıdır. Baba mesleği memur olanların baba aşırı korumacı tutum puanlarının ($\bar{x}=19,857$), baba mesleği serbest meslek olanların baba aşırı korumacı tutum puanlarından ($\bar{x}=18,647$) yüksek olmasıdır. Baba mesleği memur olanların baba aşırı korumacı tutum puanlarının ($\bar{x}=19,857$), baba mesleği diğer olanların baba aşırı korumacı tutum puanlarından ($\bar{x}=18,388$) yüksek olmasıdır.

Öğrencilerin anne aşırı korumacı tutum, anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum, baba duygusal sıcaklık, baba reddedici tutum puanları baba mesleği değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 15.

Anne Baba Tutum Puanlarının Sınıfa Göre Farklılaşma Durumu

	Grup	N	Ort	Ss	F	p
Anne Aşırı Korumacı Tutum	9	102	19,843	4,148	0,617	0,604
	10	122	20,402	4,376		
	11	122	20,238	5,274		
	12	140	20,643	4,517		
Anne Duygusal Sıcaklık	9	102	10,657	2,527	1,062	0,365
	10	122	10,771	2,650		
	11	122	10,279	2,826		
	12	140	10,821	2,631		
Anne Reddedici Tutum	9	102	11,637	2,152	0,757	0,518
	10	122	11,656	2,505		
	11	122	11,672	2,838		
	12	140	12,029	2,316		
Baba Aşırı Korumacı Tutum	9	102	19,118	4,853	0,641	0,589
	10	122	18,467	4,422		
	11	122	18,402	4,832		
	12	140	18,971	5,172		
Baba Duygusal Sıcaklık	9	102	10,186	2,617	0,485	0,693
	10	122	10,016	2,350		
	11	122	9,771	2,925		
	12	140	10,000	2,525		
Baba Reddedici Tutum	9	102	11,686	3,089	0,777	0,507
	10	122	11,180	2,610		
	11	122	11,557	3,037		
	12	140	11,607	2,425		

Tek Yönlü Varyans Analizi, $p<0,05$

Öğrencilerin anne aşırı korumacı tutum, anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum, baba aşırı korumacı tutum, baba duygusal sıcaklık, baba reddedici tutum puanları sınıf değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir($p>0.05$).

Tablo 16.

İnternet Bağımlılığı Puanlarının Anne Medeni Durumuna Göre Farklılaşma Durumu

	Grup	N	Ort	Ss	M	Ort. S.	Z	p
Yoksunluk	Evli	447	2,570	0,972	2,1	241,78	-,98	0,361
	Bekar	39	2,706	1,036	2,0	263,19		
Kontrol Güçlüğü	Evli	447	2,164	0,906	2,4	242,13	-,45	0,465
	Bekar	39	2,285	0,958	1,0	259,26		
İşlevsellikte Bozulma	Evli	447	2,073	0,951	2,8	241,01	-,03	0,183
	Bekar	39	2,278	0,990	1,8	272,08		
Sosyal İzolasyon	Evli	447	1,735	0,829	1,9	240,57	-,67	0,116
	Bekar	39	1,916	0,883	2,3	277,07		
İnternet Bağımlılığı Genel	Evli	447	2,188	0,821	2,1	287,09	-,56	0,185
	Bekar	39	2,342	0,840	1,9	288,10		

Man Whitney-U Testi, $p<0,05$

Öğrencilerin yoksunluk, kontrol güçlüğü, işlevsellikte bozulma, sosyal izolasyon, internet bağımlılığı genel puanları anne medeni durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 17.

İnternet Bağımlılığı Puanlarının Baba Medeni Durumuna Göre Farklılaşma Durumu

	Grup	N	Ort	Ss	M	Ort.s	Z	p
Yoksunluk	Evli	456	2,594	0,975	1,9	245,33	-1,0	0,289
	Bekar	30	2,385	1,005	2,2	217,17		
Kontrol Güçlüğü	Evli	456	2,184	0,911	2,5	245,08	-,97	0,332
	Bekar	30	2,027	0,896	1,8	219,43		
İşlevsellikte Bozulma	Evli	456	2,099	0,961	1,6	244,85	-,82	0,415
	Bekar	30	1,938	0,853	2,1	222,95		
Sosyal İzolasyon	Evli	456	1,747	0,836	2,3	243,14	-,22	0,824
	Bekar	30	1,791	0,815	1,9	289,98		
İnternet Bağımlılığı Genel	Evli	456	2,208	0,822	2,4	213,09	-,45	0,408
	Bekar	30	2,074	0,829	2,0	211,12		

Man Whitney-U Testi, $p<0,05$

Öğrencilerin yoksunluk, kontrol güçlüğü, işlevsellikte bozulma, sosyal izolasyon, internet bağımlılığı genel puanları baba medeni durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 18.*İnternet Bağımlılığı Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılaşma Durumu*

	Grup	N	Ort	Ss	M	Ort. S.	Z	p
Yoksunluk	Kız	320	2,627	0,921	2,4	251,63	-1,7	0,076
	Erkek	166	2,492	1,075	1,2	227,83		
Kontrol Güçlüğü	Kız	320	2,197	0,849	1,8	251,44	-1,7	0,083
	Erkek	166	2,130	1,019	2,3	228,19		
İşlevsellikte Bozulma	Kız	320	2,096	0,904	1,6	250,60	-,89	0,309
	Erkek	166	2,075	1,047	1,2	229,82		
Sosyal İzolasyon	Kız	320	1,719	0,781	1,9	241,78	-,67	0,704
	Erkek	166	1,807	0,928	0,9	246,83		
İnternet Bağımlılığı Genel	Kız	320	2,217	0,761	1,5	267,90	-,45	0,122
	Erkek	166	2,168	0,932	1,6	289,01		

Man Whitney-U Testi, $p < 0,05$

Öğrencilerin yoksunluk, kontrol güçlüğü, işlevsellikte bozulma, sosyal izolasyon, internet bağımlılığı genel puanları cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).

Tablo 19.*İnternet Bağımlılığı Puanlarının Ebeveynlerin Sağ Olma Durumuna Göre Farklılaşma Durumu*

	Grup	N	Ort	Ss	M	Ort. S.	Z	p
Yoksunluk	Anne Sağ- Baba Sağ	463	2,589	0,965	2,1	244,88	-,34	0,359
	Biri Sağ Değil	23	2,427	1,206	2,0	217,30		
	Anne Sağ- Baba Sağ	463	2,177	0,908	2,4	244,04	-,67	0,702
Kontrol Güçlüğü	Biri Sağ Değil	23	2,126	0,960	1,0	232,57		
	Anne Sağ- Baba Sağ	463	2,091	0,957	2,8	228,70	-1,0	0,885
	Biri Sağ Değil	23	2,056	0,932	1,8	243,55		
İşlevsellikte Bozulma	Anne Sağ- Baba Sağ	463	1,749	0,837	1,9	242,54	-,09	0,973
	Biri Sağ Değil	23	1,752	0,800	2,3	298,67		
	Anne Sağ- Baba Sağ	463	2,203	0,819	2,7	278,12	-,21	0,604
İnternet Bağımlılığı Genel	Biri Sağ Değil	23	2,132	0,913	1,7	234,89		

Man Whitney-U Testi, $p < 0,05$

Öğrencilerin yoksunluk, kontrol güçlüğü, işlevsellikte bozulma, sosyal izolasyon, internet bağımlılığı genel puanları ebeveynlerin sağ olma durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$)

Tablo 20.

İnternet Bağımlılığı Puanlarının Ebeveynlerin Üvey Olma Durumuna Göre Farklılaşma Durumu

	Grup	N	Ort	Ss	M	Ort. S.	Z	p
Yoksunluk	Anne	478	2,584	0,972	1,9		-,10	0,459
	Baba							
Kontrol Güçlüğü	Öz	8	2,421	1,309	2,1			
	Biri Öz	8	2,421	1,309	2,1			
İşlevsellikte Bozulma	Değil	478	2,177	0,910	2,2		-,89	0,533
	Anne	478	2,177	0,910	2,2		-,89	0,533
Sosyal İzolasyon	Baba	8	2,000	0,953	2,5			
	Öz	8	2,000	0,953	2,5			
İnternet Bağımlılığı Genel	Değil	478	2,088	0,947	2,3		-,11	0,684
	Anne	478	2,088	0,947	2,3		-,11	0,684
	Baba	8	2,161	1,401	3,4			
	Öz	8	2,161	1,401	3,4			
	Değil	478	1,749	0,826	4,5		-,34	0,507
	Anne	478	1,749	0,826	4,5		-,34	0,507
	Baba	8	1,786	1,331	1,1			
	Öz	8	1,786	1,331	1,1			
	Değil	478	2,201	0,820	1,8		-,41	0,638
	Anne	478	2,201	0,820	1,8		-,41	0,638
	Baba	8	2,121	1,013	2,2			
	Öz	8	2,121	1,013	2,2			
	Değil							

Man Whitney-U Testi, $p < 0,05$

Öğrencilerin yoksunluk, kontrol güçlüğü, işlevsellikte bozulma, sosyal izolasyon, internet bağımlılığı genel puanları ebeveynlerin üvey olma durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).

Tablo 21.

İnternet Bağımlılığı Puanlarının Şu An Kimin Yanında Yaşandığına Göre Farklılaşma Durumu

	Grup	N	Ort	Ss	M	Ort. S.	Z	p
Yoksunluk	Anne Ve Baba İle	441	2,586	0,958	1,3	224,44	-,34	0,643
	Diğer	45	2,531	1,155	2,9	234,27		
Kontrol Güçlüğü	Anne Ve Baba İle	441	2,170	0,895	2,2	243,76	-,67	0,897
	Diğer	45	2,211	1,054	1,5	240,91		
İşlevsellikte Bozulma	Anne Ve Baba İle	441	2,076	0,936	3,3	243,24	-,1,2	0,692
	Diğer	45	2,216	1,128	2,4	246,06		
Sosyal İzolasyon	Anne Ve Baba İle	441	1,734	0,815	4,5	242,15	-,44	0,502
	Diğer	45	1,895	1,003	2,1	256,77		
İnternet Bağımlılığı Genel	Anne Ve Baba İle	441	2,195	0,805	2,8	267,98	-,77	0,898
	Diğer	45	2,250	0,988	2,2	277,12		

Man Whitney-U Testi, $p < 0,05$

Öğrencilerin yoksunluk, kontrol güçlüğü, işlevsellikte bozulma, sosyal izolasyon, internet bağımlılığı genel puanları şu an kimin yanında yaşandığı değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).

Tablo 22.

İnternet Bağımlılığı Puanlarının Aile Aylık Gelir Durumuna Göre Farklılaşma Durumu

	Grup	N	Ort	Ss	F	p	Fark
Yoksunluk	1500 TL Den Az	40	2,111	0,999	3,467	0,008*	3>1
	1500-2000 TL	58	2,433	1,020			4>1
	2001-2500 TL	83	2,633	1,120			5>1
	2501-3000 TL	78	2,749	0,924			
	3000 TL Üzeri	227	2,625	0,900			
Kontrol Güçlüğü	1500 TL Den Az	40	1,960	0,854	2,144	0,074	
	1500-2000 TL	58	1,941	0,848			
	2001-2500 TL	83	2,310	1,042			
	2501-3000 TL	78	2,247	0,902			
	3000 TL Üzeri	227	2,197	0,876			
İşlevsellikte Bozulma	1500 TL Den Az	40	1,757	0,858	2,743	0,028*	3>1
	1500-2000 TL	58	1,904	0,933			4>1
	2001-2500 TL	83	2,286	1,109			5>1
	2501-3000 TL	78	2,137	0,902			3>2
	3000 TL Üzeri	227	2,106	0,918			
Sosyal İzolasyon	1500 TL Den Az	40	1,600	0,643	0,846	0,497	
	1500-2000 TL	58	1,722	0,807			
	2001-2500 TL	83	1,873	0,996			
	2501-3000 TL	78	1,777	0,807			
	3000 TL Üzeri	227	1,728	0,816			
İnternet Bağımlılığı Genel	1500 TL Den Az	40	1,895	0,784	2,624	0,034*	3>1
	1500-2000 TL	58	2,044	0,832			4>1
	2001-2500 TL	83	2,319	0,992			5>1
	2501-3000 TL	78	2,289	0,733			3>2
	3000 TL Üzeri	227	2,219	0,775			

Tek Yönlü Varyans Analizi, *p<0,05

Öğrencilerin aile aylık gelir durumuna göre yoksunluk puanları anlamlı farklılık göstermektedir($F_{(4, 481)}=3,467$; $p=0,008<0.05$). Farkın nedeni; Aile aylık gelir durumu 2001-2500 TL olanların yoksunluk puanlarının ($\bar{x}=2,633$), aile aylık gelir durumu 1500 TL den az olanların yoksunluk puanlarından ($\bar{x}=2,111$) yüksek olmasıdır. Aile aylık gelir durumu 2501-3000 TL olanların yoksunluk puanlarının ($\bar{x}=2,749$), aile aylık gelir durumu 1500 TL den az olanların yoksunluk puanlarından ($\bar{x}=2,111$) yüksek olmasıdır. Aile aylık gelir durumu 3000 TL üzeri olanların yoksunluk puanlarının ($\bar{x}=2,625$), aile aylık gelir durumu 1500 TL den az olanların yoksunluk puanlarından ($\bar{x}=2,111$) yüksek olmasıdır.

Öğrencilerin aile aylık gelir durumuna göre işlevsellikte bozulma puanları anlamlı farklılık göstermektedir($F_{(4, 481)}=2,743$; $p=0,028<0.05$). Farkın nedeni; Aile aylık gelir durumu 2001-2500 TL olanların işlevsellikte bozulma puanlarının ($\bar{x}=2,286$), aile aylık gelir durumu 1500 TL den az olanların işlevsellikte bozulma puanlarından

($\bar{x}=1,757$) yüksek olmasıdır. Aile aylık gelir durumu 2501-3000 TL olanların işlevsellikte bozulma puanlarının ($\bar{x}=2,137$), aile aylık gelir durumu 1500 TL den az olanların işlevsellikte bozulma puanlarından ($\bar{x}=1,757$) yüksek olmasıdır. Aile aylık gelir durumu 3000 TLüzeri olanların işlevsellikte bozulma puanlarının ($\bar{x}=2,106$), aile aylık gelir durumu 1500 TL den az olanların işlevsellikte bozulma puanlarından ($\bar{x}=1,757$) yüksek olmasıdır. Aile aylık gelir durumu 2001-2500 TL olanların işlevsellikte bozulma puanlarının ($\bar{x}=2,286$), aile aylık gelir durumu 1500-2000 TL olanların işlevsellikte bozulma puanlarından ($\bar{x}=1,904$) yüksek olmasıdır.

Öğrencilerin aile aylık gelir durumuna göre internet bağımlılığı genel puanları anlamlı farklılık göstermektedir($F_{(4, 481)}=2,624$; $p=0,034<0.05$). Farkın nedeni; Aile aylık gelir durumu 2001-2500 TL olanların internet bağımlılığı genel puanlarının ($\bar{x}=2,319$), aile aylık gelir durumu 1500 TL den az olanların internet bağımlılığı genel puanlarından ($\bar{x}=1,895$) yüksek olmasıdır. Aile aylık gelir durumu 2501-3000 TL olanların internet bağımlılığı genel puanlarının ($\bar{x}=2,289$), aile aylık gelir durumu 1500 TL den az olanların internet bağımlılığı genel puanlarından ($\bar{x}=1,895$) yüksek olmasıdır. Aile aylık gelir durumu 3000 TL üzeri olanların internet bağımlılığı genel puanlarının ($\bar{x}=2,219$), aile aylık gelir durumu 1500 TL den az olanların internet bağımlılığı genel puanlarından ($\bar{x}=1,895$) yüksek olmasıdır. Aile aylık gelir durumu 2001-2500 TL olanların internet bağımlılığı genel puanlarının ($\bar{x}=2,319$), aile aylık gelir durumu 1500-2000 TL olanların internet bağımlılığı genel puanlarından ($\bar{x}=2,044$) yüksek olmasıdır.

Öğrencilerin kontrol gücüğü, sosyal izolasyon puanları aile aylık gelir durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir($p>0.05$).

Tablo 23.*İnternet Bağımlılığı Puanlarının Anne Eğitim Durumuna Göre Farklılaşma Durumu*

	Grup	N	Ort	Ss	F	p
Yoksunluk	İlkokul Ve Altı	236	2,581	1,033	0,097	0,961
	Ortaokul	82	2,537	0,967		
	Lise	105	2,592	0,940		
	Yüksekokul Ve Üzeri	63	2,622	0,847		
Kontrol Güçlüğü	İlkokul Ve Altı	236	2,187	0,942	0,593	0,620
	Ortaokul	82	2,249	0,965		
	Lise	105	2,160	0,896		
	Yüksekokul Ve Üzeri	63	2,051	0,726		
İşlevsellikte Bozulma	İlkokul Ve Altı	236	2,114	1,013	0,638	0,591
	Ortaokul	82	2,136	1,003		
	Lise	105	2,087	0,864		
	Yüksekokul Ve Üzeri	63	1,939	0,802		
Sosyal İzolasyon	İlkokul Ve Altı	236	1,771	0,906	2,588	0,052
	Ortaokul	82	1,913	0,855		
	Lise	105	1,698	0,790		
	Yüksekokul Ve Üzeri	63	1,540	0,498		
İnternet Bağımlılığı Genel	İlkokul Ve Altı	236	2,213	0,882	0,400	0,753
	Ortaokul	82	2,250	0,870		
	Lise	105	2,189	0,761		
	Yüksekokul Ve Üzeri	63	2,106	0,608		

Tek Yönlü Varyans Analizi, $p < 0,05$

Öğrencilerin yoksunluk, kontrol güçlüğü, işlevsellikte bozulma, sosyal izolasyon, internet bağımlılığı genel puanları anne eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).

Tablo 24.*İnternet Bağımlılığı Puanlarının Anne Mesleğine Göre Farklılaşma Durumu*

	Grup	N	Ort	Ss	F	p
Yoksunluk	Memur	50	2,607	0,933	0,054	0,995
	İşçi	29	2,530	1,065		
	Serbest	33	2,532	0,970		
	Meslek					
	İşsiz	167	2,581	0,989		
	Diğer	207	2,590	0,975		
Kontrol Güçlüğü	Memur	50	2,176	0,837	0,526	0,717
	İşçi	29	2,403	1,206		
	Serbest	33	2,185	0,961		
	Meslek					
	İşsiz	167	2,138	0,859		
	Diğer	207	2,169	0,916		
İşlevsellikte Bozulma	Memur	50	2,020	0,827	0,671	0,612
	İşçi	29	2,286	1,196		
	Serbest	33	2,238	1,092		
	Meslek					
	İşsiz	167	2,043	0,867		
	Diğer	207	2,092	0,993		
Sosyal İzolasyon	Memur	50	1,614	0,690	1,993	0,094
	İşçi	29	2,108	1,145		
	Serbest	33	1,887	1,021		
	Meslek					
	İşsiz	167	1,739	0,725		
	Diğer	207	1,718	0,857		
İnternet Bağımlılığı Genel	Memur	50	2,168	0,728	0,348	0,845
	İşçi	29	2,361	1,108		
	Serbest	33	2,245	0,857		
	Meslek					
	İşsiz	167	2,178	0,768		
	Diğer	207	2,195	0,840		

Tek Yönlü Varyans Analizi, $p < 0,05$

Öğrencilerin yoksunluk, kontrol güçlüğü, işlevsellikte bozulma, sosyal izolasyon, internet bağımlılığı genel puanları anne mesleği değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).

Tablo 25.*İnternet Bağımlılığı Puanlarının Baba Eğitim Durumuna Göre Farklılaşma Durumu*

	Grup	N	Ort	Ss	F	p	Fark
Yoksunluk	İlkokul Ve Altı	147	2,498	1,068	3,431	0,017*	2>1
	Ortaokul	74	2,910	1,099			2>3
	Lise	144	2,520	0,862			2>4
	Yüksekokul Ve Üzeri	121	2,554	0,877			
Kontrol Güçlüğü	İlkokul Ve Altı	147	2,137	0,958	3,737	0,011*	2>1
	Ortaokul	74	2,481	1,109			2>3
	Lise	144	2,160	0,845			2>4
	Yüksekokul Ve Üzeri	121	2,048	0,745			
İşlevsellikte Bozulma	İlkokul Ve Altı	147	2,090	1,009	2,163	0,092	
	Ortaokul	74	2,328	1,143			
	Lise	144	2,059	0,888			
	Yüksekokul Ve Üzeri	121	1,978	0,812			
Sosyal İzolasyon	İlkokul Ve Altı	147	1,743	0,879	3,202	0,023*	2>1
	Ortaokul	74	1,996	1,021			2>3
	Lise	144	1,738	0,811			2>4
	Yüksekokul Ve Üzeri	121	1,619	0,633			
İnternet Bağımlılığı Genel	İlkokul Ve Altı	147	2,163	0,887	3,787	0,010*	2>1
	Ortaokul	74	2,488	1,022			2>3
	Lise	144	2,168	0,733			2>4
	Yüksekokul Ve Üzeri	121	2,107	0,662			

Tek Yönlü Varyans Analizi, *p<0,05

Öğrencilerin baba eğitim durumuna göre yoksunluk puanları anlamlı farklılık göstermektedir($F_{(3, 482)}=3,431$; $p=0,017<0,05$). Farkın nedeni; Baba eğitim durumu ortaokul olanların yoksunluk puanlarının ($\bar{x}=2,910$), baba eğitim durumu ilkokul ve altı olanların yoksunluk puanlarından ($\bar{x}=2,498$) yüksek olmasıdır. Baba eğitim durumu ortaokul olanların yoksunluk puanlarının ($\bar{x}=2,910$), baba eğitim durumu lise olanların yoksunluk puanlarından ($\bar{x}=2,520$) yüksek olmasıdır. Baba eğitim durumu ortaokul olanların yoksunluk puanlarının ($\bar{x}=2,910$), baba eğitim durumu yüksekokul ve üzeri olanların yoksunluk puanlarından ($\bar{x}=2,554$) yüksek olmasıdır.

Öğrencilerin baba eğitim durumuna göre kontrol güçlüğü puanları anlamlı farklılık göstermektedir($F_{(3, 482)}=3,737$; $p=0,011<0,05$). Farkın nedeni; Baba eğitim durumu ortaokul olanların kontrol güçlüğü puanlarının ($\bar{x}=2,481$), baba eğitim durumu ilkokul ve altı olanların kontrol güçlüğü puanlarından ($\bar{x}=2,137$) yüksek olmasıdır. Baba eğitim durumu ortaokul olanların kontrol güçlüğü puanlarının

($\bar{x}=2,481$), baba eğitim durumu lise olanların kontrol güçlüğü puanlarından ($\bar{x}=2,160$) yüksek olmasıdır. Baba eğitim durumu ortaokul olanların kontrol güçlüğü puanlarının ($\bar{x}=2,481$), baba eğitim durumu yüksekokul ve üzeri olanların kontrol güçlüğü puanlarından ($\bar{x}=2,048$) yüksek olmasıdır.

Öğrencilerin baba eğitim durumuna göre sosyal izolasyon puanları anlamlı farklılık göstermektedir($F_{(3, 482)}=3,202$; $p=0,023<0.05$). Farkın nedeni; Baba eğitim durumu ortaokul olanların sosyal izolasyon puanlarının ($\bar{x}=1,996$), baba eğitim durumu ilkokul ve altı olanların sosyal izolasyon puanlarından ($\bar{x}=1,743$) yüksek olmasıdır. Baba eğitim durumu ortaokul olanların sosyal izolasyon puanlarının ($\bar{x}=1,996$), baba eğitim durumu lise olanların sosyal izolasyon puanlarından ($\bar{x}=1,738$) yüksek olmasıdır. Baba eğitim durumu ortaokul olanların sosyal izolasyon puanlarının ($\bar{x}=1,996$), baba eğitim durumu yüksekokul ve üzeri olanların sosyal izolasyon puanlarından ($\bar{x}=1,619$) yüksek olmasıdır.

Öğrencilerin baba eğitim durumuna göre internet bağımlılığı genel puanları anlamlı farklılık göstermektedir($F_{(3, 482)}=3,787$; $p=0,010<0.05$). Farkın nedeni; Baba eğitim durumu ortaokul olanların internet bağımlılığı genel puanlarının ($\bar{x}=2,488$), baba eğitim durumu ilkokul ve altı olanların internet bağımlılığı genel puanlarından ($\bar{x}=2,163$) yüksek olmasıdır. Baba eğitim durumu ortaokul olanların internet bağımlılığı genel puanlarının ($\bar{x}=2,488$), baba eğitim durumu lise olanların internet bağımlılığı genel puanlarından ($\bar{x}=2,168$) yüksek olmasıdır. Baba eğitim durumu ortaokul olanların internet bağımlılığı genel puanlarının ($\bar{x}=2,488$), baba eğitim durumu yüksekokul ve üzeri olanların internet bağımlılığı genel puanlarından ($\bar{x}=2,107$) yüksek olmasıdır.

Öğrencilerin işlevsellikte bozulma puanları baba eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir($p>0.05$).

Tablo 1.*İnternet Bağımlılığı Puanlarının Baba Mesleğine Göre Farklılaşma Durumu*

	Grup	N	Ort	Ss	F	p
Yoksunluk	Memur	112	2,498	0,886	1,119	0,341
	İşçi	120	2,557	1,040		
	Serbest	133	2,709	1,028		
	Meslek					
	Diğer	121	2,541	0,932		
Kontrol Güçlüğü	Memur	112	2,075	0,821	0,966	0,409
	İşçi	120	2,219	1,015		
	Serbest	133	2,254	0,932		
	Meslek					
	Diğer	121	2,133	0,852		
İşlevsellikte Bozulma	Memur	112	2,032	0,840	0,566	0,638
	İşçi	120	2,092	0,998		
	Serbest	133	2,174	1,036		
	Meslek					
	Diğer	121	2,046	0,922		
Sosyal İzolasyon	Memur	112	1,691	0,805	0,921	0,430
	İşçi	120	1,766	0,910		
	Serbest	133	1,839	0,883		
	Meslek					
	Diğer	121	1,688	0,721		
İnternet Bağımlılığı Genel	Memur	112	2,123	0,735	1,085	0,355
	İşçi	120	2,209	0,917		
	Serbest	133	2,298	0,849		
	Meslek					
	Diğer	121	2,155	0,769		

Tek Yönlü Varyans Analizi, $p < 0,05$

Öğrencilerin yoksunluk, kontrol güçlüğü, işlevsellikte bozulma, sosyal izolasyon, internet bağımlılığı genel puanları baba mesleği değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).

Tablo 27.*İnternet Bağımlılığı Puanlarının Sınıfa Göre Farklılaşma Durumu*

	Grup	N	Ort	Ss	F	p	Fark
Yoksunluk	9	102	2,663	1,071	3,003	0,030	4>2 4>3
	10	122	2,493	0,920			
	11	122	2,417	0,927			
	12	140	2,741	0,975			
Kontrol Güçlüğü	9	102	2,244	1,023	1,912	0,127	
	10	122	2,085	0,874			
	11	122	2,070	0,821			
	12	140	2,291	0,917			
İşlevsellikte Bozulma	9	102	2,140	1,029	1,001	0,392	
	10	122	1,961	0,887			
	11	122	2,111	0,937			
	12	140	2,144	0,970			
Sosyal İzolasyon	9	102	1,937	1,034	2,529	0,057	
	10	122	1,669	0,748			
	11	122	1,666	0,696			
	12	140	1,755	0,840			
İnternet Bağımlılığı Genel	9	102	2,294	0,955	2,156	0,092	
	10	122	2,105	0,766			
	11	122	2,107	0,756			
	12	140	2,296	0,810			

Tek Yönlü Varyans Analizi, $p < 0,05$

Öğrencilerin sınıfa göre yoksunluk puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(3, 482)} = 3,003$; $p = 0,030 < 0,05$). Farkın nedeni; Sınıf 12 olanların yoksunluk puanlarının ($\bar{x} = 2,741$), sınıf 10 olanların yoksunluk puanlarından ($\bar{x} = 2,493$) yüksek olmasıdır. Sınıf 12 olanların yoksunluk puanlarının ($\bar{x} = 2,741$), sınıf 11 olanların yoksunluk puanlarından ($\bar{x} = 2,417$) yüksek olmasıdır.

Öğrencilerin kontrol güçlüğü, işlevsellikte bozulma, sosyal izolasyon, internet bağımlılığı genel puanları sınıf değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).

Tablo 28.*İnternet Bağımlılığı Puanlarının Anne Medeni Durumuna Göre Farklılaşma Durumu*

	Grup	N	Ort	Ss	t	sd	p
Yoksunluk	Evli	447	2,570	0,972	-0,835	484	0,404
	Bekar	39	2,706	1,036			
Kontrol Güçlüğü	Evli	447	2,164	0,906	-0,791	484	0,429
	Bekar	39	2,285	0,958			
İşlevsellikte Bozulma	Evli	447	2,073	0,951	-1,292	484	0,197
	Bekar	39	2,278	0,990			
Sosyal İzolasyon	Evli	447	1,735	0,829	-1,300	484	0,194
	Bekar	39	1,916	0,883			
İnternet Bağımlılığı Genel	Evli	447	2,188	0,821	-1,126	484	0,261
	Bekar	39	2,342	0,840			

Bağımsız Gruplar T-Testi, $p < 0,05$

Öğrencilerin yoksunluk, kontrol güçlüğü, işlevsellikte bozulma, sosyal izolasyon, internet bağımlılığı genel puanları anne medeni durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).

Tablo 29.

Korelasyon Analizi

			anne_aşırı_korumacı_tutum	anne_duygusal_sıcaklık	anne_reddedici_tutum	baba_aşırı_korumacı_tutum	baba_duygusal_sıcaklık	baba_reddedici_tutum	yoksulluk	kontrol_giçlüğü	işlevsellikte_bozulma	sosyal_izolasyon
anne_aşırı_korumacı_tutum	R	1	,540	,414*	,521*	,274*	,272*	,234*	,166*	,182*	,066	
	P		,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,147	
anne_duygusal_sıcaklık	R	1	,508*	,334*	,438*	,394*	,293*	,209*	,262*	,183*		
	P		,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000		
anne_reddedici_tutum	R	1	,285*	,319*	,496*	,286*	,261*	,283*	,166*			
	P		,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000			
baba_aşırı_korumacı_tutum	R	1	,528*	,401*	,134*	,046	,076	-,003				
	P		,000	,000	,003	,315	,094	,942				
baba_duygusal_sıcaklık	R	1	,606*	,110*	,025	,073	,021					
	P		,000	,016	,579	,109	,645					
baba_reddedici_tutum	R	1	,239*	,193*	,238*	,140*						
	P		,000	,000	,000	,002						
yoksulluk	R	1	,774*	,886*	,553*							
	P		,000	,000	,000							
kontrol_giçlüğü	R	1	,942*	,718*								
	P		,000	,000								
işlevsellikte_bozulma	R	1**	,808*									
	P		,000									
sosyal_izolasyon	R	1										
	P											

p* < 0,05; p** < 0,01

Anne aşırı korumacı tutum, anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum, baba aşırı korumacı tutum, baba duygusal sıcaklık, baba reddedici tutum, yoksunluk, kontrol güçlüğü, işlevsellikte bozulma, sosyal izolasyon, internet bağımlılığı genel, arasında korelasyon analizleri incelendiğinde;

Anne duygusal sıcaklık ile anne aşırı korumacı tutum arasında $r=0.54$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Anne reddedici tutum ile anne aşırı korumacı tutum arasında $r=0.414$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Anne reddedici tutum ile anne duygusal sıcaklık arasında $r=0.508$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Baba aşırı korumacı tutum ile anne aşırı korumacı tutum arasında $r=0.521$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Baba aşırı korumacı tutum ile anne duygusal sıcaklık arasında $r=0.334$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Baba aşırı korumacı tutum ile anne reddedici tutum arasında $r=0.285$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Baba duygusal sıcaklık ile anne aşırı korumacı tutum arasında $r=0.274$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Baba duygusal sıcaklık ile anne duygusal sıcaklık arasında $r=0.438$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Baba duygusal sıcaklık ile anne reddedici tutum arasında $r=0.319$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Baba duygusal sıcaklık ile baba aşırı korumacı tutum arasında $r=0.528$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Baba reddedici tutum ile anne aşırı korumacı tutum arasında $r=0.272$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Baba reddedici tutum ile anne duygusal sıcaklık arasında $r=0.394$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Baba reddedici tutum ile anne reddedici tutum arasında $r=0.496$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Baba reddedici tutum ile baba aşırı korumacı tutum arasında $r=0.401$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Baba reddedici tutum ile baba duygusal sıcaklık arasında $r=0.606$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Yoksunluk ile anne aşırı korumacı tutum arasında $r=0.234$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Yoksunluk ile anne duygusal sıcaklık arasında $r=0.293$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Yoksunluk ile anne reddedici tutum arasında $r=0.286$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Yoksunluk ile baba aşırı korumacı tutum arasında $r=0.134$ pozitif ($p=0,003<0.05$), Yoksunluk ile baba duygusal sıcaklık arasında $r=0.11$ pozitif ($p=0,016<0.05$), Yoksunluk ile baba reddedici tutum arasında $r=0.239$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Kontrol güçlüğü ile anne aşırı korumacı tutum arasında $r=0.166$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Kontrol güçlüğü ile anne duygusal sıcaklık arasında $r=0.209$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Kontrol güçlüğü ile anne reddedici tutum arasında $r=0.261$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Kontrol güçlüğü ile baba reddedici tutum arasında $r=0.193$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Kontrol güçlüğü ile

yoksunluk arasında $r=0.774$ pozitif ($p=0,000<0.05$), İşlevsellikte bozulma ile anne aşırı korumacı tutum arasında $r=0.125$ pozitif ($p=0,006<0.05$),

İşlevsellikte bozulma ile anne duygusal sıcaklık arasında $r=0.215$ pozitif ($p=0,000<0.05$), İşlevsellikte bozulma ile anne reddedici tutum arasında $r=0.262$ pozitif ($p=0,000<0.05$), İşlevsellikte bozulma ile baba reddedici tutum arasında $r=0.254$ pozitif ($p=0,000<0.05$), İşlevsellikte bozulma ile yoksunluk arasında $r=0.672$ pozitif ($p=0,000<0.05$), İşlevsellikte bozulma ile kontrol güçlüğü arasında $r=0.824$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Sosyal izolasyon ile anne duygusal sıcaklık arasında $r=0.183$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Sosyal izolasyon ile anne reddedici tutum arasında $r=0.166$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Sosyal izolasyon ile baba reddedici tutum arasında $r=0.14$ pozitif ($p=0,002<0.05$), Sosyal izolasyon ile yoksunluk arasında $r=0.553$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Sosyal izolasyon ile kontrol güçlüğü arasında $r=0.718$ pozitif ($p=0,000<0.05$), Sosyal izolasyon ile işlevsellikte bozulma arasında $r=0.742$ pozitif ($p=0,000<0.05$), İnternet bağımlılığı genel ile anne aşırı korumacı tutum arasında $r=0.182$ pozitif ($p=0,000<0.05$), İnternet bağımlılığı genel ile anne duygusal sıcaklık arasında $r=0.262$ pozitif ($p=0,000<0.05$), İnternet bağımlılığı genel ile anne reddedici tutum arasında $r=0.283$ pozitif ($p=0,000<0.05$), İnternet bağımlılığı genel ile baba reddedici tutum arasında $r=0.238$ pozitif ($p=0,000<0.05$), İnternet bağımlılığı genel ile yoksunluk arasında $r=0.886$ pozitif ($p=0,000<0.05$), İnternet bağımlılığı genel ile kontrol güçlüğü arasında $r=0.942$ pozitif ($p=0,000<0.05$), İnternet bağımlılığı genel ile işlevsellikte bozulma arasında $r=0.894$ pozitif ($p=0,000<0.05$), İnternet bağımlılığı genel ile sosyal izolasyon arasında $r=0.808$ pozitif ($p=0,000<0.05$) korelasyon bulunmuştur. Diğer değişkenler arasındaki ilişkiler istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 30.*Anne Baba Tutumunun İnternet Bağımlılığı Üzerine Etkisini Yordama durumu*

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
İnternet Bağımlılığı Genel	Sabit	0,878	4,156	0,000	11,495	0,000	0,115
	Anne Aşırı Korumacı Tutum	0,007	0,688	0,492			
	Anne Duygusal Sıcaklık	0,053	3,000	0,003			
	Anne Reddedici Tutum	0,047	2,586	0,010			
	Baba Aşırı Korumacı Tutum	-0,007	-0,676	0,500			
Yoksunluk	Baba Duygusal Sıcaklık	-0,051	-2,641	0,009	12,045	0,000	0,120
	Baba Reddedici Tutum	0,060	3,419	0,001			
	Sabit	0,797	3,184	0,002			
	Anne Aşırı Korumacı Tutum	0,016	1,291	0,197			
	Anne Duygusal Sıcaklık	0,067	3,183	0,002			
Kontrol Güçlüğü	Anne Reddedici Tutum	0,048	2,221	0,027	9,225	0,000	0,092
	Baba Aşırı Korumacı Tutum	0,001	0,049	0,961			
	Baba Duygusal Sıcaklık	-0,049	-2,163	0,031			
	Baba Reddedici Tutum	0,058	2,809	0,005			
	Sabit	0,931	3,931	0,000			
İşlevsellikte Bozulma	Anne Aşırı Korumacı Tutum	0,013	1,089	0,277	9,792	0,000	0,098
	Anne Duygusal Sıcaklık	0,040	2,025	0,043			
	Anne Reddedici Tutum	0,057	2,816	0,005			
	Baba Aşırı Korumacı Tutum	-0,010	-0,874	0,383			
	Baba Duygusal Sıcaklık	-0,061	-2,844	0,005			
Sosyal İzolasyon	Baba Reddedici Tutum	0,058	2,990	0,003	5,167	0,000	0,049
	Sabit	0,725	2,930	0,004			
	Anne Aşırı Korumacı Tutum	0,000	-0,006	0,996			
	Anne Duygusal Sıcaklık	0,046	2,197	0,029			
	Anne Reddedici Tutum	0,053	2,478	0,014			
Sosyal İzolasyon	Baba Aşırı Korumacı Tutum	-0,011	-0,959	0,338	5,167	0,000	0,049
	Baba Duygusal Sıcaklık	-0,047	-2,093	0,037			
	Baba Reddedici Tutum	0,081	3,967	0,000			
	Sabit	1,084	4,879	0,000			
	Anne Aşırı Korumacı Tutum	-0,007	-0,664	0,507			
Sosyal İzolasyon	Anne Duygusal Sıcaklık	0,058	3,102	0,002	5,167	0,000	0,049
	Anne Reddedici Tutum	0,025	1,319	0,188			
	Baba Aşırı Korumacı Tutum	-0,009	-0,901	0,368			
	Baba Duygusal Sıcaklık	-0,042	-2,070	0,039			
	Baba Reddedici Tutum	0,042	2,314	0,021			

Anne aşırı korumacı tutum, anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum, baba aşırı korumacı tutum, baba duygusal sıcaklık, baba reddedici tutum ile internet bağımlılığı genel arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur (F=11,495; p=0,000<0.05). İnternet bağımlılığı genel

düzeyindeki toplam değişim %11.5 oranında anne aşırı korumacı tutum, anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum, baba aşırı korumacı tutum, baba duygusal sıcaklık, baba reddedici tutum tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0,115$). Anne aşırı korumacı tutum internet bağımlılığı genel düzeyini etkilememektedir ($p=0.492>0.05$). Anne duygusal sıcaklık internet bağımlılığı genel düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0,053$). Anne reddedici tutum internet bağımlılığı genel düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0,047$). Baba aşırı korumacı tutum internet bağımlılığı genel düzeyini etkilememektedir ($p=0.500>0.05$). Baba duygusal sıcaklık internet bağımlılığı genel düzeyini azaltmaktadır ($\beta=-0,051$). Baba reddedici tutum internet bağımlılığı genel düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0,060$).

Anne aşırı korumacı tutum, anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum, baba aşırı korumacı tutum, baba duygusal sıcaklık, baba reddedici tutum ile yoksunluk arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F=12,045$; $p=0,000<0.05$). Yoksunluk düzeyindeki toplam değişim %12 oranında anne aşırı korumacı tutum, anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum, baba aşırı korumacı tutum, baba duygusal sıcaklık, baba reddedici tutum tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0,120$). Anne aşırı korumacı tutum yoksunluk düzeyini etkilememektedir ($p=0.197>0.05$). Anne duygusal sıcaklık yoksunluk düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0,067$). Anne reddedici tutum yoksunluk düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0,048$). Baba aşırı korumacı tutum yoksunluk düzeyini etkilememektedir ($p=0.961>0.05$). Baba duygusal sıcaklık yoksunluk düzeyini azaltmaktadır ($\beta=-0,049$). Baba reddedici tutum yoksunluk düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0,058$).

Anne aşırı korumacı tutum, anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum, baba aşırı korumacı tutum, baba duygusal sıcaklık, baba reddedici tutum ile kontrol güçlüğü arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F=9,225$; $p=0,000<0.05$). Kontrol güçlüğü düzeyindeki toplam değişim %9.2 oranında anne aşırı korumacı tutum, anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum, baba aşırı korumacı tutum, baba duygusal sıcaklık, baba reddedici tutum tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0,092$). Anne aşırı korumacı tutum kontrol güçlüğü düzeyini etkilememektedir ($p=0.277>0.05$). Anne duygusal sıcaklık kontrol güçlüğü düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0,040$). Anne reddedici tutum kontrol güçlüğü düzeyini

arttırmaktadır ($\beta=0,057$). Baba aşırı korumacı tutum kontrol güçlüğü düzeyini etkilememektedir ($p=0.383>0.05$). Baba duygusal sıcaklık kontrol güçlüğü düzeyini azaltmaktadır ($\beta=-0,061$). Baba reddedici tutum kontrol güçlüğü düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0,058$).

Anne aşırı korumacı tutum, anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum, baba aşırı korumacı tutum, baba duygusal sıcaklık, baba reddedici tutum ile işlevsellikte bozulma arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F=9,792$; $p=0,000<0.05$). İşlevsellikte bozulma düzeyindeki toplam değişim %9.8 oranında anne aşırı korumacı tutum, anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum, baba aşırı korumacı tutum, baba duygusal sıcaklık, baba reddedici tutum tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0,098$). Anne aşırı korumacı tutum işlevsellikte bozulma düzeyini etkilememektedir ($p=0.996>0.05$). Anne duygusal sıcaklık işlevsellikte bozulma düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0,046$). Anne reddedici tutum işlevsellikte bozulma düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0,053$). Baba aşırı korumacı tutum işlevsellikte bozulma düzeyini etkilememektedir ($p=0.338>0.05$). Baba duygusal sıcaklık işlevsellikte bozulma düzeyini azaltmaktadır ($\beta=-0,047$). Baba reddedici tutum işlevsellikte bozulma düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0,081$).

Anne aşırı korumacı tutum, anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum, baba aşırı korumacı tutum, baba duygusal sıcaklık, baba reddedici tutum ile sosyal izolasyon arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F=5,167$; $p=0,000<0.05$). Sosyal izolasyon düzeyindeki toplam değişim %4.9 oranında anne aşırı korumacı tutum, anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum, baba aşırı korumacı tutum, baba duygusal sıcaklık, baba reddedici tutum tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0,049$). Anne aşırı korumacı tutum sosyal izolasyon düzeyini etkilememektedir ($p=0.507>0.05$). Anne duygusal sıcaklık sosyal izolasyon düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0,058$). Anne reddedici tutum sosyal izolasyon düzeyini etkilememektedir ($p=0.188>0.05$). Baba aşırı korumacı tutum sosyal izolasyon düzeyini etkilememektedir ($p=0.368>0.05$). Baba duygusal sıcaklık sosyal izolasyon düzeyini azaltmaktadır ($\beta=-0,042$). Baba reddedici tutum sosyal izolasyon düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0,042$).

5. BÖLÜM

TARTIŞMA

Lise öğrencilerinin anne baba ebeveyn tutumları ile özgül internet bağımlılığı arasındaki ilişkilerin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen araştırmaya 320'si kız, 166'sı erkek olmak üzere toplam 486 lise öğrencisi katılmıştır.

Araştırma sonucunda yoksunluk ile anne baba tutumları arasında pozitif yönlü bir ilişki; kontrol güçlüğü ve işlevsellikte bozulma ile anne aşırısı korumacı, anne duygusal sıcaklık ve baba reddedici tutum arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu; sosyal izolasyon ile internet bağımlılığı ve anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum ve baba reddedici tutum arasında da pozitif yönlü ilişki olduğu tespit edildi.

Araştırmada lise öğrencilerinin tanımlayıcı özellikleri açısından da anne baba tutum algıları sorgulanmıştır. Bu doğrultuda ele alınan ilk değişken olarak anne medeni duruma göre algılanan anne baba tutumu farklılık göstermemektedir. Diğer bir ifade ile annesi evli veya bekâr olan lise öğrencilerinin algıladıkları anne baba tutumları benzerlik göstermektedir. Babalarının medeni durumlarına göre baba reddedici tutum dışında farklılık bulunmamaktadır. Babası evli olanların reddedici tutumları bekar olanlara göre daha yüksektir. Turan (2017) ve Şenormancı ve arkadaşları (2014) araştırmalarında anne babanın medeni durumuna göre katılımcıların internet bağımlılıklarının farklılık göstermediği sonucuna ulaşmışlardır.

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre anne baba aşırı koruyucu tutum ve anne duygusal sıcaklık algıları farklılık gösterirken, anne baba reddedici tutum ve baba duygusal sıcaklık algıları farklılık göstermemektedir. Kız öğrencilerin anne baba aşırı koruyucu tutum ve anne duygusal sıcaklık algıları erkek öğrencilerden daha yüksektir. Baykan (2014) yaptığı araştırma bulgusu araştırma bulgumuzu desteklemektedir. Söz konusu araştırmada da öğrencilerin cinsiyetlerine göre anne-baba tutum algısında

farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Araştırma bulgumuzla örtüşmeyen şekilde El Asam (2019) ve Kaya (2019) araştırmalarında kız ve erkek öğrencilerin algıladıkları anne baba tutumlarının cinsiyetlerine göre farklılık göstermediğini bulgulamışlardır.

Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin anne babalarının sağ olma durumlarına göre anne baba tutum algılamaları farklılık göstermemektedir. Literatürde yapılan araştırmalarda anne babanın sağ olmasının incelenen bir değişken olarak ele alınmadığı görülmüştür. Bu nedenle karşılaştırma yapılamamıştır.

Öğrencilerin ebeveynlerinin üvey olma durumuna göre anne aşırı korumacı tutum dışındaki anne baba tutumlarında farklılıkların olmadığı belirlenmiştir. Ebeveynleri öz olanların anne aşırı korumacı tutumları ebeveynlerinden birisi öz olmayanlara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Literatürde yapılan araştırmalarda anne babanın üvey olma durumunun incelenen bir değişken olarak ele alınmadığı görülmüştür. Bu nedenle karşılaştırma yapılamamıştır.

Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin şu an kiminle yaşadıklarına göre anne baba tutum algılamaları farklılık göstermemektedir. Turan (2017) anne babası ayrı yaşayan öğrencilerin sıkı disiplin algılarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Eligül (2020) ise anne babası birlikte olanların genel anne baba tutumlarının daha yüksek olduğunu belirlemiştir.

Katılımcıların ailelerinin aylık gelir durumlarına göre anne baba aşırı koruyucu tutum dışındaki anne baba tutum algılarında farklılaşma olmadığı belirlenmiştir. Gelir düzeyi yükseldikçe anne baba aşırı koruyucu tutum algıları artmaktadır. Turan (2017) araştırmasında gelir düzeyi yüksek ailelerin demokratik ve eşitlik tutumunun daha düşük gelire sahip ailelere göre daha düşük düzeyde olduğunu belirlemiştir.

Öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre anne aşırı korumacı tutum ve anne baba duygusal sıcaklık algılarında farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Yüksekokul ve üzeri eğitim durumundaki ebeveynlerin anne-baba duygusal sıcaklık ve anne aşırı korumacı tutumlarının daha fazla olduğu belirlenmiştir. Özyürek (2004), çalışmasında anne babanın eğitim düzeyinin arttıkça aşırı koruyuculuk ve sıkı disiplin davranışlarının azaldığını bulmuştur. Kaya (2019) ise öğrencilerin anne eğitim

durumlarına göre algıladıkları anne baba tutumlarının farklılık göstermediği sonucuna ulaşmıştır.

Lise öğrencilerinin annelerinin mesleklerine göre anne baba tutumlarının farklılık göstermediği belirlenmiştir. Öğrencilerin baba mesleklerine göre baba aşırı korumacı tutum algıları farklılık göstermektedir. Babası memur olanlar daha fazla baba aşırı korumacı tutum algılamaktadırlar. Literatürde yapılan araştırmalarda öğrencilerin anne baba mesleklerinin incelenen bir değişken olarak ele alınmadığı görülmüştür. Bu nedenle karşılaştırma yapılamamıştır.

Baba eğitim durumuna göre algılanan anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum ve baba aşırı korumacı tutumun farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Babaları yükseköğretim ve üzeri eğitim durumundaki öğrencilerin anne duygusal sıcaklık, anne reddedici tutum ve baba aşırı korumacı tutum algıları daha yüksektir. Turan (2017) ve Kaya (2019) araştırma bulgumuzla örtüşen şekilde öğrencilerin baba eğitim düzeylerine göre algıladıkları anne baba tutumlarında farklılıkların olduğunu gösterdiğini belirlemiştir.

Öğrencilerin eğitim gördükleri sınıflara göre anne-baba tutum algıları farklılık göstermemektedir. Benzer şekilde Kaya (2019) da araştırmasında kız ve erkek öğrencilerin algıladıkları anne baba tutumlarının sınıflarına göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşmıştır.

Öğrencilerin tanımlayıcı özelliklerine göre internet bağımlılıklarına bakıldığında; ailelerinin aylık gelir düzeyi, babalarının eğitim durumu ve sınıflarına göre farklılıkların olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin ailelerinin aylık gelir düzeylerine göre yoksunluk, işlevsellikte bozulma ve genel internet bağımlılıklarında farklılık saptanmıştır. Buna göre aylık gelir düzeyi yükseldikçe öğrencilerin yoksunluk, işlevsellikte bozulma ve genel internet bağımlılıkları artış göstermektedir. Sezen (2018) araştırmasında ekonomik durumu yüksek olanların internet bağımlılık düzeyleri ekonomik durumu orta düzey olanlardan daha yüksek bulmuştur. Turan (2017) ve Eftekin (2015) öğrencilerin ailelerinin aylık

gelir düzeyine göre öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerini farklılaşmadığını belirlemişlerdir.

Lise öğrencilerinin babalarının eğitim durumlarına göre işlevsellikte bozulma dışında tüm internet bağımlılığı boyutlarında farklılaşmaların olduğu belirlenmiştir. Babası ortaokul eğitim düzeyinde olan öğrencilerin yoksunluk, kontrol güçlüğü, sosyal izolasyon ve genel internet bağımlılıkları daha yüksektir. Erden (2019) babası ilkokul mezunu olanların yoksunluk düzeyinin, babası ortaokul ve lise mezunu olanlara göre daha yüksek düzeyde olduğunu belirlemiştir. Turan (2017) de araştırmasında baba eğitim durumu yükseldikçe öğrencilerde internet bağımlılığının da yükseldiğini saptamıştır. Çevik ve Çelikkaleli (2010), Kaya (2019) ve Eftekin (2015) ise baba eğitim durumuna göre internet bağımlılığında farklılığın olmadığını belirlemişlerdir.

Araştırmada öğrencilerin eğitim gördükleri sınıflara göre yoksunluk dışında internet bağımlılığı düzeyleri farklılık göstermemektedir. 12. Sınıf öğrencilerinin diğer sınıftakilere göre yüksek düzeyde yoksunluk yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Kaya (2019) araştırmasında 8. Sınıf öğrencilerinin 7. Sınıf öğrencilerine göre daha fazla işlevsellikte bozulma yaşadıklarını bulmuştur. Diğer internet bağımlılığı boyutlarının sınıflara göre farklılık göstermediği belirlenmiştir. Başgün (2020) ise 10. Sınıf öğrencilerinin 12. sınıf öğrencilerine göre internet bağımlılık düzeylerinin daha yüksek olduğunu belirlemiştir.

Araştırmada ele alınan değişkenlerden öğrencilerin cinsiyetlerine, sınıflarına, anne eğitim durumlarına, anne baba mesleğine, ebeveynlerin sağ ve üvey olma durumlarına, anne baba medeni durumlarına ve şuan kiminle yaşama durumlarına göre internet bağımlılıklarında farklılaşmaların olmadığı belirlenmiştir. Literatürde yapılan araştırmalara bakıldığında; Turan (2017) öğrencilerin cinsiyetlerine göre farklılaşma olduğunu, anne babalarının birlikte olma durumların göre farklılaşma olmadığını belirlemiştir. Kaya (2019) araştırmasında öğrencilerin cinsiyetlerine ve anne eğitim durumlarına göre farklılık göstermediğini belirlemiştir. Çevik ve Çelikkaleli (2010) anne eğitim durumuna göre farklılaştığını, anne eğitim düzeyi yükseldikçe internet bağımlılığının arttığını saptamıştır. Eligül (2020) öğrencilerin cinsiyetlerine, anne baba birlikte olma durumlarına, anne eğitim durumuna göre öğrencilerin internet bağımlılıklarının farklılık gösterdiğini belirlemiştir. Sezen'in

(2018) öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin anne baba eğitim durumuna, sınıflarına, göre farklılaşmadığını cinsiyetlerine göre farklılaştığını saptamıştır. Erden'in (2019) öğrencilerin internet bağımlılıklarının baba eğitim durumuna, cinsiyete ve yaşa göre farklılık göstermediğini belirlemiştir. Başgün (2020) öğrencilerin cinsiyetlerine, yaşlarına, anne ve baba eğitim durumlarına göre farklılık göstermediğini belirlemiştir. Araştırma sonuçları literatürdeki araştırma sonuçlarıyla bütünsel olarak değerlendirildiğinde öğrencilerin tanımlayıcı özelliklerine göre farklı sonuçlara ulaşıldığı bu nedenle bir genellemeye gidilemediği söylenebilir. Öğrencilerin internet bağımlılığında tanımlayıcı özelliklerin etkisinden ziyade, kişilik özellikleri, benlik saygısı, özgüven, sosyalleşme, yalnızlık vb. psiko-sosyal değişkenlerin etkisinin olabileceği düşünülmektedir.

Lise öğrencilerinin internet bağımlılığının incelenmesi çeşitli değişkenler kullanan seviyeler açısından değerlendiren Topal (2021); ekonomik durumu iyi olan bireylerin dijital araçlara daha fazla erişimi olduğu kabul edildiğini vurgulamıştır. Araştırmasında annesi üniversite mezunu olan öğrencilerin internet bağımlılık puanları da oldukça yüksek bulunduğunu rapor etmiştir. Araştırmalarda genel olarak beklenen durum, annenin eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin dijital bağımlılığının azalmasıdır. Bu durumda annenin eğitiminin bilinç düzeyini artıracak yargısı önemli hale gelir. Toplam puana göre öğrencilerin internet bağımlılık puan ortalamalarının babası üniversite mezunu olan grupta en yüksek, babası ortaokul mezunu olan grupta ise en düşük olduğu görülmektedir. Araştırmalar ayrıca anne baba tutumlarının öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri üzerinde etkili olduğunu tespit etmiştir (Eryılmaz ve Çukurluöz, 2018). Teknolojinin birçok nimeti olmasına ve insan hayatını birçok farklı alanda kolaylaştırmasına rağmen, bireyleri ve toplumları olumsuz yönde etkilediği durumlar da bulunmaktadır. Olumsuz etkilerden en önemlisi, etkileri her geçen gün daha fazla insanda ve sosyal hayatta hissedilen internet bağımlılıklarıdır.

Lise öğrencilerinin ailelerinden algıladıkları en yüksek anne baba tutumları aşırı korumacı tutumdur. Ardından anne baba reddedici tutum ve son olarak anne baba duygusal sıcaklık tutumu gelmektedir. Çıkan sonuçlardan ailelerin çocuklarına karşı biraz fazla korumacı tutum sergilemelerine rağmen yeterince duygusal sıcaklık göstermediği söylenebilir. Literatürde yapılan araştırmalarda farklı ölçeklerin

kullanıldığı, anne baba tutumlarının da boyutlarının farklı şekillerde adlandırıldığı görülmektedir. Turan (2017) ergenlerde internet bağımlılığını anne baba tutumları incelediği araştırmasında ergenlerin en yüksek algıladıkları anne baba tutumlarının aşırı koruyuculuk, en az algıladıkları anne baba tutumunun ise karı koca geçimsizliği olduğunu belirlemiştir. Kaya (2019) ergenlerin algıladıkları en yüksek anne baba tutumunun aşırı koruyuculuk olduğunu, demokratik tutum ve eşitlik tutumu ve baskı ve sıkı disiplinini orta düzeyde algıladıkları, en düşük algıladıkları anne baba tutumunun ise ev kadınlığını reddetme tutumu olduğunu belirlemiştir. Eftekin'in (2015) lise öğrencileriyle yaptığı araştırmada ve Altıntaş (2016) ortaokul öğrencileri üzerinde gerçekleştirdiği araştırmasında; öğrencilerin en yüksek algıladıkları anne baba tutumunun demokratik anne-baba tutumu olduğunu, bunu sırasıyla orta düzeyde koruyucu-istekçi anne-baba tutumu ve en düşük olarak otoriter anne-baba tutumunun takip ettiğini belirlemiştir. Bu araştırmada öğrencilerin algıladıkları anne baba tutumlarına ilişkin sonuçlar araştırmalarda kullanılan ölçeklere göre farklılık göstermektedir. Ancak genel olarak anne babaların demokratik davranmaya çabaladıkları ancak aşırı koruyucu tutumlarından vazgeçemedikleri söylenebilir.

Öğrencilerin internet bağımlılığı düzeyleri incelendiğinde ise araştırmaya katılan öğrencilerin orta düzeyde yoksunluk yaşadıkları, düşük düzeyde kontrol gücü, işlevsellikte bozulma ve sosyal izolasyon yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Kaya (2019) ergenler üzerinde gerçekleştirdiği araştırmasında bizim araştırmamızla aynı paralellikte ergenlerin orta düzeyde yoksunluk yaşadıklarını, düşük düzeyde kontrol gücü, işlevsellikte bozulma ve sosyal izolasyon yaşadıkları bulgusuna ulaşmıştır. Literatürde yapılandırılmış araştırmalarda da öğrencilerin orta düzeyde internet bağımlılıklarının olduğu belirlenmiştir (Turan, 2017, Yılmaz, Şahin, Haseski ve Erol 2014).

Literatürde farklı ölçekler kullanılarak yapılan araştırma sonuçlarına bakıldığında; Çevik ve Çelikaleli (2010) ebeveyn tutumunu "ilgisiz" olarak algılayan ergenlerin internet bağımlılık puan ortalamasının "koruyucu", "otoriter" ve "demokratik" olarak algılayanlardan anlamlı düzeyde yüksek olduğu ortaya çıkmaktadır.

Baykan (2014) da lise öğrencileriyle yapmış olduğu çalışmada anne baba tutumu ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu, buna göre otoriter ve koruyucu anne baba tutumu arttıkça internet bağımlılığının da arttığını, demokratik

anne baba tutumu artığında ise bu bağımlılığın azaldığını ortaya koymaktadır. Başka bir çalışmada ise araştırma bulgularından farklı olarak ergen-ebeveyn ilişkisi ile aşırı internet kullanımı arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı ileri sürülmekte, neden olarak da ergenlik dönemindeki bireylerde bağımsız bir birey olma duygusunun artması gösterilmektedir (Soh ve ark. 2018). Burada anne baba tutumlarının internet bağımlılığı ile olan ilişkilerinin farklılaşmasındaki temel nedenin, çocuğa karşı yaklaşım değişikliğinden kaynaklanmakta olduğu söylenebilir. Alan yazındaki başka bir çalışmada ise demokratik tutum arttıkça internet bağımlılığının azaldığı, otoriter tutum arttıkça da internet bağımlılığının arttığı belirtilmektedir (Aktürk ve Çiçek 2017, Selvi, Horzum ve Üngören, 2019).

Erken ergenler arasında ebeveynlik stilleri ile İnternet bağımlılığı arasındaki ilişkiyi inceleyen mevcut çalışmada, bulgular İnternet bağımlılığının proaktif ebeveynlik, olumlu pekiştirme, sıcaklık, destekleyicilik ve geniş bant olumlu ebeveynlik stilleri ile negatif ve anlamlı bir şekilde ilişkili olduğunu; düşmanlık, gevşek kontrol, fiziksel kontrol ve geniş bant olumsuz ebeveynlik stilleri ile pozitif ve anlamlı bir şekilde ilişkili olduğu bildirilmiştir.

Gomez ve arkadaşlarının (2017) ergenler üzerine yaptıkları çalışmada, internet bağımlılığının en düşük düzeyde olduğu grubun ebeveyn kontrolünün en yüksek, ebeveyn-ergen çatışmasının ise en düşük olduğu grupta olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda, mevcut çalışma, olumlu ebeveynlik stillerinin erken ergenlerin İnternet bağımlılık düzeyi ile olumsuz ilişkili olduğunu göstermiştir. Çocuklarını fikir ve görüşlerini ifade etmeye teşvik eden, olumlu çocuk davranışlarına övgü, ödül veya onay gösterileri ile yanıt veren ve beklenen zorluklara çocuk merkezli uygun tepki gösteren ebeveynlerin çocukları, interneti istenen düzeyde kullanma olasılıkları daha yüksektir (Karaer ve Akdamar, 2019). Bu varsayımın tutarlı olarak, ebeveyn tutumları ile erken ergenlerin problemleri internet kullanımı arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırma, problemleri internet kullanımının demokratik ebeveyn tutumu ile negatif, otoriter ve koruyucu/talep edici ebeveyn tutumları ile pozitif ilişkili olduğunu göstermiştir.

Bu araştırma sonucunda genel internet bağımlılığını anne baba tutumları %11,5 düzeyinde açıkladığı tespit edilmiştir. Anne duygusal sıcaklık ve anne reddedici

tutum genel internet bağımlılığını artırmaktadır. Baba duygusal sıcaklık genel internet bağımlılığını azaltırken, baba reddedici tutum artırmaktadır. Anne baba aşırı koruyucu tutum genel internet bağımlılığını etkilememektedir. Eligül (2020) araştırmasında genel internet bağımlılığı ile demokratik anne baba tutumu arasında negatif ve otoriter anne baba tutumu arasında pozitif yönlü ilişkilerin olduğunu genel anne baba tutumu arasında ilişki olmadığını saptamıştır.

Yoksunluğu anne baba tutumları %12 düzeyinde açıklamaktadır. Anne duygusal sıcaklık ve anne reddedici tutum yoksunluğu artırmaktadır. Baba duygusal sıcaklık yoksunluğu azaltırken, baba reddedici tutum artırmaktadır. Anne baba aşırı koruyucu tutum yoksunluğu etkilememektedir. Eligül (2020) araştırmasında yoksunluk ile demokratik anne baba tutumu arasında negatif ve otoriter anne baba tutumu arasında pozitif yönlü ilişkilerin olduğunu genel anne baba tutumu arasında ilişki olmadığını saptamıştır.

Kontrol güçlüğü anne baba tutumları %9 düzeyinde açıklamaktadır. Anne duygusal sıcaklık ve anne reddedici tutum kontrol güçlüğü artırmaktadır. Baba duygusal sıcaklık kontrol güçlüğü azaltırken, baba reddedici tutum artırmaktadır. Anne baba aşırı koruyucu tutum kontrol güçlüğü etkilememektedir. Eligül (2020) araştırmasında kontrol güçlüğü ile demokratik anne baba tutumu arasında negatif ve otoriter anne baba tutumu arasında pozitif yönlü ilişkilerin olduğunu genel anne baba tutumu arasında ilişki olmadığını saptamıştır.

İşlevsellikte bozulmayı anne baba tutumları %9,8 düzeyinde açıklamaktadır. Anne duygusal sıcaklık ve anne reddedici tutum işlevsellikte bozulmayı artırmaktadır. Baba duygusal sıcaklık işlevsellikte bozulmayı azaltırken, baba reddedici tutum artırmaktadır. Anne baba aşırı koruyucu tutum işlevsellikte bozulmayı etkilememektedir. Eligül (2020) araştırmasında işlevsellikte bozulma ile demokratik anne baba tutumu arasında negatif ve otoriter anne baba tutumu arasında pozitif yönlü ilişkilerin olduğunu genel anne baba tutumu arasında ilişki olmadığını saptamıştır.

Sosyal izolasyonu anne baba tutumları %4,9 düzeyinde açıklamaktadır. Anne duygusal sıcaklık sosyal izolasyonu artırmaktadır. Baba duygusal sıcaklık işlevsellikte bozulmayı azaltırken, baba reddedici tutum artırmaktadır. Anne baba

aşırı koruyucu tutum ve anne reddedici tutum sosyal izolasyonu etkilememektedir. Eligül (2020) araştırmasında sosyal izolasyonile demokratik anne baba tutumu arasında negatif ve otoriter anne baba tutumu arasında pozitif yönlü ilişkilerin olduğunu genel anne baba tutumu arasında ilişki olmadığını saptamıştır.

Karababa (2020); ebeveynlik tarzlarının erken ergenlerin İnternet bağımlılığı düzeylerinde yordayıcı bir rolü olduğunu ifade etmiştir. Pratik olarak, bu sonuç, erken ergenler arasında internet bağımlılığını azaltmaya ve önlemeye yönelik daha etkili müdahalelere ışık tutabilir. İlk olarak, ebeveynlik stilleri, erken ergen İnternet bağımlılığını önlemeyi ve azaltmayı amaçlayan müdahaleler için uygun bir hedef olarak görünmektedir. Bu nedenle önleyici bakış açısıyla okul profesyonelleri, seminerler, veli eğitim faaliyetleri ve psiko-eğitim çalışmaları yaparak velilerin olumlu ebeveynlik stillerini geliştirmeyi hedeflemelidir. Müdahale perspektifinden bakıldığında olumsuz ebeveyn tepkileriyle karşılaşan öğrencilerin belirlenmesi ve bu ebeveyn-çocuk çatışmasının tedavi edilmesi internet bağımlılığını önleyebilir (Fracca, 2018). Bu çalışmada internet bağımlılığına en yüksek katkıyı sağlayan ebeveynlik stiline destekleyicilik olduğu görülmüştür. Destekleyicilikten sonra, erken ergenlerin İnternet bağımlılığında olumlu bir yordayıcı rolü olan diğer ebeveynlik stilleri, proaktif ebeveynlik ve olumlu pekiştirmedir. Olumlu ebeveynlik stillerinin daha sağlıklı aile iklimine yol açtığı göz önüne alındığında, aile içinde kendini daha iyi hisseden ve ebeveynlerine karşı olumlu tutumları olan ergenlerin boş zaman aktivitelerinde internet yerine aile etkinliklerine katılmayı tercih etmeleri daha olasıdır.

Sonuç olarak; daha az algılanan sosyal destek; duygularını tanımlamada ve sözel olarak ifade etmede ve duygu düzenlemede daha fazla güçlük çekerler. Ebeveynleri, kabul/katılım, denetim ve izleme konusunda daha sık yetersizdi ve duygusal olarak daha az müsaitti. Daha düşük ebeveyn katılımı/denetimi, daha yüksek aleksitimi ve anksiyete bozukluğu, ergenlerde internet bağımlılığının önemli yordayıcısı olabilir. Komorbid majör depresif bozukluğu olan internet bağımlısı ergenlerde daha yüksek aleksitimi düzeyleri ve daha düşük düzeyde ebeveyn duygusal erişilebilirliği gözlenebilir (Karaer ve Akdamar, 2019).

6. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1 Sonuç

Lise öğrencilerinin anne baba ebeveyn tutumları ile özgül internet bağımlılığı arasındaki ilişkileri incelemek için gerçekleştirilen araştırmaya 2019-2020 eğitim öğretim yılında Kırşehir ilindeki liselerde eğitim gören 486 öğrenci katılmıştır. Araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Lise öğrencilerinin ailelerinden algıladıkları en yüksek anne baba tutumları aşırı korumacı tutumdur. Ardından anne baba reddedici tutum ve son olarak anne baba duygusal sıcaklık tutumu gelmektedir.

Öğrencilerin internet bağımlılığı düzeyleri incelendiğinde ise araştırmaya katılan öğrencilerin orta düzeyde yoksunluk yaşadıkları, düşük düzeyde kontrol güçlüğü, işlevsellikte bozulma ve sosyal izolasyon yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Anne baba tutumu ve internet bağımlılığı arasındaki ilişkileri belirlemek için yapılan korelasyon ve regresyon analizi sonucunda ise aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Genel internet bağımlılığını anne baba tutumları %11,5 düzeyinde açıklamaktadır. Anne duygusal sıcaklık ve anne reddedici tutum genel internet bağımlılığını artırmaktadır. Baba duygusal sıcaklık genel internet bağımlılığını azaltırken, baba reddedici tutum artırmaktadır. Anne baba aşırı koruyucu tutum genel internet bağımlılığını etkilememektedir.

Yoksunluğu anne baba tutumları %12 düzeyinde açıklamaktadır. Anne duygusal sıcaklık ve anne reddedici tutum yoksunluğu artırmaktadır. Baba duygusal sıcaklık

yoksunluğu azaltırken, baba reddedici tutum artırmaktadır. Anne baba aşırı koruyucu tutum yoksunluğu etkilememektedir.

Kontrol güçlüğüne anne baba tutumları %9 düzeyinde açıklamaktadır. Anne duygusal sıcaklık ve anne reddedici tutum kontrol güçlüğüne artırmaktadır. Baba duygusal sıcaklık kontrol güçlüğüne azaltırken, baba reddedici tutum artırmaktadır. Anne baba aşırı koruyucu tutum kontrol güçlüğüne etkilememektedir.

İşlevsellikte bozulmayı anne baba tutumları %9,8 düzeyinde açıklamaktadır. Anne duygusal sıcaklık ve anne reddedici tutum işlevsellikte bozulmayı artırmaktadır. Baba duygusal sıcaklık işlevsellikte bozulmayı azaltırken, baba reddedici tutum artırmaktadır. Anne baba aşırı koruyucu tutum işlevsellikte bozulmayı etkilememektedir.

Sosyal izolasyonu anne baba tutumları %4,9 düzeyinde açıklamaktadır. Anne duygusal sıcaklık sosyal izolasyonu artırmaktadır. Baba duygusal sıcaklık sosyal izolasyonu azaltırken, baba reddedici tutum artırmaktadır. Anne baba aşırı koruyucu tutum ve anne reddedici tutum sosyal izolasyonu etkilememektedir.

Lise öğrencilerinin cinsiyetlerine, anne ve baba eğitim durumlarına, ailelerinin aylık gelir durumuna ve babalarının mesleklerine göre algıladıkları anne baba tutumları farklılık göstermektedir.

Lise öğrencilerinin anne baba medeni durumlarına, anne babalarının sağ olma durumlarına, ebeveynlerinden birinin üvey olma durumuna, şu an kiminle yaşadıklarına, annelerinin mesleklerine ve eğitim gördükleri sınıflara göre algıladıkları anne baba tutumlarının farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Öğrencilerin tanımlayıcı özelliklerine göre internet bağımlılıklarına bakıldığında; ailelerinin aylık gelir düzeyi, babalarının eğitim durumu ve sınıflarına göre farklılıkların olduğu belirlenmiştir.

Araştırmada ele alınan değişkenlerden öğrencilerin cinsiyetlerine, sınıflarına, anne eğitim durumlarına, anne baba mesleğine, ebeveynlerin sağ ve üvey olma

durumlarına, anne baba medeni durumlarına ve şuan kiminle yaşama durumlarına göre internet bağımlılıklarında farklılaşmaların olmadığı belirlenmiştir.

Araştırmalarda genel olarak beklenen durum, annenin eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin dijital bağımlılığının azalmasıdır. Bu durumda annenin eğitiminin bilinç düzeyini artıracak yargısı önemli hale gelir. Toplam puana göre öğrencilerin internet bağımlılık puan ortalamalarının babası üniversite mezunu olan grupta en yüksek, babası ortaokul mezunu olan grupta ise en düşük olduğu görülmektedir (Eryılmaz ve Çukurluöz, 2018). Araştırmalar ayrıca anne baba tutumlarının öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri üzerinde etkili olduğunu tespit etmiştir. Teknolojinin birçok nimeti olmasına ve insan hayatını birçok farklı alanda kolaylaştırmasına rağmen, bireyleri ve toplumları olumsuz yönde etkilediği durumlar da bulunmaktadır. Olumsuz etkilerden en önemlisi, etkileri her geçen gün daha fazla insanda ve sosyal hayatta hissedilen internet bağımlılıklarıdır (Topal, 2021, Eligül, 2020).

6.2 Öneriler

Lise öğrencilerinin orta düzeyde olan internet bağımlılıklarının daha düşük düzeye çekilebilmesi için okullarda önleyici rehberlik çalışmaları doğrultusunda bilgilendirici ve eğitici etkinlikler hem öğrenciler hem veliler için düzenlenebilir.

Velilere yönelik bilgilendirme çalışmalarında ebeveynlik tutumları ve bu tutumların çocuklar üzerindeki etkilerinden bahsedilebilir.

Benzer alanda yapılacak çalışmalarda ayrıca bir başarı belirleyici ölçek kullanılarak yada uygun bir başarı ölçeği uyarlama çalışması ile araştırma daha geniş evrenlerde yapılabilir.

Lise öğrencilerine güvenli internet kullanımı, internet okuryazarlığı alanlarında seminerler düzenlenebilir.

Bu araştırmada lise öğrencilerinin internet bağımlılığı ile ebeveyn tutumları arasındaki ilişkiler nicel olarak incelenmiştir. Daha kapsamlı ve genel verilere ulaşmak için nicel ve nitel yöntemin birlikte kullanıldığı karma araştırmalar

yapılabilir. Bu doğrultuda öğrenci ve velilerden mülakat yoluyla daha derin bilgiler elde edilebilir.

KAYNAKÇA

- Abu-Rabia, S., and Yaari, I. (2012). Parent's attitudes and behavior, the learning environment, and their influence on children's early reading achievement. *Open Journal of Modern Linguistics*, 2(4), 170-179. DOI:10.4236/ojml.2012.24022
- Aksoy AN, Koçtürk MK. (2019). Ebeveyn Tutumlarını Algılama ve İnternet Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 7(4) 63-70
- Aktürk A, Çiçek S. (2017). Öğrenci Velilerinin Kendi Çocuklarının İnternet Bağımlılık Düzeyleri Hakkındaki Algılarını Yordayan Değişkenler. *SDU International Journal of Educational Studies*, 4 (2): 155-165.
- Altıntaş, Suat (2016). Ortaokul Öğrencilerindeki Problemler İnternet Kullanımı İle Algılanan Anne Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Altuğ, D.(2004).Çocukluktan Yaşlılığa Kendilik Değeri. Başkent Üniversitesi İletişim Fakültesi, Haberal Eğitim Vakfı. Ankara: Matus.
- Arıca, O. T., Dinç, M., Yay, M., Griffiths, M. D. (2018). Adapting the short form of the internet gaming disorders scale into Turkish: Validity and reliability. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 5, 615-636
- Aslan, E., & Yazıcı, A. (2018). Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ve ilişkili sosyodemografik faktörler [Internet addiction among university students and related sociodemographic factors]. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 19, 109-117.
- Aydoğdu F., Dilekmen M. (2016). Ebeveyn Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2); 7-13
- Baker, C. N., & Hoerger, M. (2012). Parental child-rearing strategies influence self-regulation, socio-emotional adjustment, and psychopathology in

early adulthood: Evidence from a retrospective cohort study. *Personality and Individual Differences*, 52(7), 800–805.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2011.12.034>

Bargh, J. A., & McKenna, K. Y. (2004). The Internet and social life. *Annual Review of Psychology*, 55, 573-590.

Barlı, Ö. (2010). *Davranış Bilimleri ve Örgütlerde Davranış*. Erzurum: Afşar Matbaacılık, 4.bs.

Başgün, Nagehan (2020). ERGEN öğrencilerde internet bağımlılığı, ebeveynlik ve bağlanma tarzları ilişkisinin incelenmesi. Yüksek lisans tezi. İstanbul gelişim üniversitesi lisansüstü eğitim enstitüsü

Baumrind, D. (1966). Effects of authoritative parental control on child behavior. *Child Development*, 37(4), 887-907.

Baykan, N. (2014). Anne-Baba Tutumları İle İnternet Bağımlılık Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi Ve Denetimi Anabilim Dalı. İstanbul.

Baykan, N. (2014). Anne-Baba Tutumları İle İnternet Bağımlılık Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi Ve Denetimi Anabilim Dalı. İstanbul.

Beard, K. W., & Wolf, E. M. (2001). Modification in the proposed diagnostic criteria for Internet addiction. *CyberPsychology & Behavior*, 4(3), 377–383.
<https://doi.org/10.1089/109493101300210286>

Beastall G.H. (2008) The modernisation of pathology and laboratory medicine in the UK: networking into the future. *Clinical Biochemistry Reviews* 29, 3– 10.

Bennett, S., Maton, K., & Kervin, L. (2008). The “digital natives” debate: A critical review of the evidence. *British Journal of Educational Technology*, 39, 775-786. doi:10.1111/j.1467-8535.2007.00793.x

Berg-Nielsen, T. S., Vikan, A., & Dahl, A. A. (2002). Parenting related to child and parental psychopathology: A descriptive review of

- theliterature. *Clinical Child PsychologyandPsychiatry*, 7(4), 529–552.
<https://doi.org/10.1177/1359104502007004006>
- Bigner, J.J. (2009). *Parent-Child Relations: An IntroductiontoParenting* (8th ed.).
 Merrill: UpperSaddleRiver, NJ.
- Block J. Issuesfor DSM-V: internet addiction. *Am J Psychiatry*. 2008;165:306–307.
- BonnaireC.,PhanOlivier. (2017). Relationshipsbetweenparentalattitudes,
 familyfunctioningand Internet gamingdisorder in
 adolescentsattendingschool. *PsychiatryResearch*. 255, 104-110
- Bowins, Brad. (2004). PsychologicalDefenseMechanisms: A New Perspective.
Americanjournal of psychoanalysis. 64. 1-26.
 10.1023/B:TJJP.0000017989.72521.26.
- Boucher, M. E., Lecours, S., Philippe, F. L., &Arseneault, S. (2013).
 Parentalsocialization of emotionanddepression in adulthood: The role of
 attitudestowardsadness. *EuropeanReview of AppliedPsychology /*
RevueEuropéenne de PsychologieAppliquée, 63(1), 15–23.
<https://doi.org/10.1016/j.erap.2012.11.003>
- Boyd, D.M. andEllison, N.B. (2007) Social Network Sites: Definition, History,
 andScholarship. *Journal of Computer-MediatedCommunication*, 13, 210-
 230. <https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2007.00393.x>
- Brand, S., Hatzinger, M., Beck, J., &Holsboer-Trachsler, E. (2009).
 Perceivedparentingstyles, personalitytraitsandsleeppatterns in adolescents.
Journal of Adolescence, 32(5), 1189–1207.
<https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2009.01.010>
- Büyüköztürk, Ş.(2012). *Veri Analizi El Kitabı: 17. Baskı*. Ankara: Pegema
 Yayıncılık.
- Calkins, S.D. &Dedmon, S.A. (2000). Physiologicalandbehavioralregulation in
 two-year-oldchildrenwithaggressive/destructivebehaviorproblems. *Journal*
of Abnormal Child Psychology, 28, 103-118.

- Ceyhan, A. (2011). Ergenlerin problemlı internet kullanım düzeylerinin yordayıcıları. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 8(2), 85-94.
- Chakraborty, Kaustav&Basu, Debasish& Kumar, K. (2010). Internet addiction: Consensus, controversies, andthewayahead. *East Asianarchives of psychiatry :officialjournal of the Hong Kong College of Psychiatrists = Dong Ya jingshen ke xuezhi : Xianggangjingshen ke yixueyuanqi kan.* 20. 123-32.
- Esmer O. (2020). Üniversite Öğrencilerinde Anne Baba Tutumu, Depresyon Ve Benlik Saygısı İlişkisi Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi
- Canatan K., Konbak E., Aslan T., Özdemir M., Yılmaz ÖM. (2020) Geleneksel Ve Modern Ailelerde Çocuk Yetiştirme Tutumları . *Çekmece İzü Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(16): 151-165
- Chou, C.,&Hsiao, M. C. (2000). Internet Addiction, Usage, Gratification, andPleasureExperience: TheTaiwanCollegeStudents' Case. *Computers&Education*, 35, 65-80. [http://dx.doi.org/10.1016/S0360-1315\(00\)00019-1](http://dx.doi.org/10.1016/S0360-1315(00)00019-1)
- Chou, C. & Lee Y. H. (2018). TheModeratingEffects of Internet ParentingStyles on theRelationshipbetween Internet ParentingBehavior, Internet Expectancy, and Internet AddictionTendency. *TheAsia-Pacific EducationResearcher*, 26(3-4), 137–146. doi: <https://doi.org/10.1007/s40299-017-0334-5>
- CiminoS. , L. Cerniglia. (2018). A longitudinalstudyfortheempiricalvalidation of an etiopathogenetic model of internet addiction in adolescencebased on earlyemotionregulation. *BiomedRes Int*,9(5);4-8.
- Cüceloğlu, D (2000). İnsan ve Davranışı. (10. Basım). İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Çağdaş, A. ve Seçer, Z.Ş. (2005), Mutlu ve Sağlıklı Yarınlar İçin Anne Baba Eğitimi. Konya: Eğitim Kitapevi.

- Çevik, U ,Çelikkaleli, Y . (2010). Ergenlerin Arkadaş Bağlılığı Ve internet Bağımlılığının Cinsiyet Ebeveyn Tutumu Ve Anne baba Eğitim Düzeylerine Göre incelenmesi . Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi , 19 (3) , 225-240 .
- Çevik, U ,Çelikkaleli, Y . (2010). Ergenlerin Arkadaş Bağlılığı Ve internet Bağımlılığının Cinsiyet Ebeveyn Tutumu Ve Anne baba Eğitim Düzeylerine Göre incelenmesi . Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi ,19 (3) , 225-240 . Retrievedfrom <https://dergipark.org.tr/tr/pub/cusosbil/issue/4385/60224>
- Darling, N. (1999). Parenting Style andItsCorrelates. ElementaryandEarlyChildhoodEducation, 3.
- Darling, N.,&Steinberg, L. (1993). Parentingstyle as context: An integrative model. PsychologicalBulletin, 113(3), 487-496.
- deVries HT, Nakamae T, Fukui K, Denys D, Narumoto J. (2018). Problematic internet useandpsychiatricco-morbidity in a population of Japaneseadultpsychiatricpatients. BMC Psychiatry. 1:9.
- Douglas, A. C., Mills, J. E., Niang, M., Stepchenkova, S., Byun, S., Ruffini, C., Lee, S. K., Loutfi, J., Lee, J.-K., Atallah, M., &Blanton, M. (2008). Internet addiction: Meta-synthesis of qualitativeresearchforthedecade 1996-2006. Computers in Human Behavior, 24(6), 3027–3044. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2008.05.009>
- Eftekin, P. (2015). Ergenlik Dönemindeki Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı ve Anne Baba Tutumları Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Eğitim Bilimleri ve Öğretim Bilim Dalı. Kayseri
- Eftekin, P. (2015). Ergenlik Dönemindeki Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı ve Anne Baba Tutumları Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Eğitim Bilimleri ve Öğretim Bilim Dalı. Kayseri

- Eisenberg, N., & Morris, A. S. (2002). Children's emotion-related regulation. In R. V. Kail (Ed.), *Advances in child development and behavior*, Vol. 30 (p. 189–229). Academic Press.
- Eisenberg, N., Cumberland, A., & Spinrad, T.L. (1998). Parental socialization of emotion. *Psychological Inquiry*, 1998, 9, 241-273.
- Eisenberg, N., Fabes, R. A., Guthrie, I. K., & Reiser, M. (2002). The role of emotionality and regulation in children's social competence and adjustment. In L. Pulkkinen & A. Caspi (Eds.), *Paths to successful development: Personality in the life course* (p. 46–70). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511489761.003>
- El Asam, A., Samara, M., & Terry, P. (2019). Problematic internet use and mental health among British children and adolescents. *Addictive Behaviors*, 90, 428-436. doi:10.1016/j.addbeh.2018.09.007
- Eligül, Funda (2020). Algılanan Ebeveyn Tutumlarının İnternet Bağımlılığı Ve Akademik Başarı İle İlişkisinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
- Erden Nurdan (2019). Lise Öğrencilerinin Öz güven Düzeyinin İnternet Bağımlılığına Etkisi Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul,
- Erdoğan, Y. (2008). Exploring the relationships among Internet usage, Internet attitudes and loneliness of Turkish adolescents.
- Ersoy, A , Yaşar, Ş . (2003). İlköğretim 4. Ve 5. Sınıf Öğrencilerinin İnternet Kullanma Durumları . Türk Eğitim Bilimleri Dergisi , 1 (4) , 0-14 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tebd/issue/26130/275236>
- Eryılmaz S, Çukurluöz Ö (2018). Lise öğrencilerinin dijital bağımlılıklarının incelenmesi: Ankara İli Çankaya ilçesi örneği, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* 17(67):889-912.

- Fox, N. A., & Calkins, S. D. (2003). The development of self-control of emotion: Intrinsic and extrinsic influences. *Motivation and Emotion*, 27(1), 7–26. <https://doi.org/10.1023/A:1023622324898>
- Franca, M. T. A., & Frio, G. S. (2018). Factors associated with family, school and behavioral characteristics on sexual initiation: A gender analysis for Brazilian adolescents. *PlosOne*, 13(12), 1-16. <http://dx.doi.org/10.1371/journal.pone.0208542>
- Frangos, C.C., Frangos, C.C. ve Kiohos, A.P. (2010). Internet addiction among Greek university students: Demographic associations with the phenomenon, using the Greek version of young's internet addiction test. *International Journal of Economic Sciences and Applied Research*, 3(1), 49-74.
- Gratz KL, Tull MT, Baruch DE, Bornova MA, Lejuez CW. Factors associated with co-occurring borderline personality disorder among inner-city substance users: The roles of childhood maltreatment, negative affect intensity/reactivity, and emotion dysregulation. *Comprehensive Psychiatry*. 2008;49:603–615.
- Greenwald, A. G., & Banaji, M. R. (1995). Implicit social cognition: Attitudes, self-esteem, and stereotypes. *Psychological Review*, 102, 4-27.
- Gomez, P., Harris, S. K., Barreiro, C., Isorna, M., & Rial, A. (2017). Profiles of internet use and parental involvement, and rates of online risks and problematic internet use among Spanish adolescents. *Computer in Human Behavior*, 75, 826-833.
- Gross, E. F., Juvonen, J., & Gable, S. L. (2002). Internet use and well-being in adolescence. *Journal of Social Issues*, 58(1), 75–90. <https://doi.org/10.1111/1540-4560.00249>
- Güler, D. (2012) Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Akılcı Olmayan İnançları Ve Anne-Baba Tutumları İle Sınav Kaygısı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya.

- Hahn, A., Jerusalem, M. (2001). Internetsucht: Reliabilität und Validität in der online-Forschung. http://psilab.educat.hu-berlin.de/ssi/publikationen/internetsucht_online-forschung_2001b.pdf
- Hall, A., & Parsons, J. (2001). Internet Addiction: College Student Case Study Using Best Practices in Cognitive Behavior Therapy. *Journal of mental health counseling*, 23, 312.
- Hitz, R., & Driscoll, A. (1989). Praise in the classroom. Retrieved from <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED313108.pdf>
- Holden, G.W. (1995). Parental attitudes toward childrearing. In M. H. Bornstein (Eds.), *Handbook of parenting, Vol. 3: Status and social conditions of parenting*, (pp. 359-392). Hillsdale, NJ, England: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Huang RL, Lu Z, Liu JJ ve ark. (2009) Features and predictors of problematic internet use in Chinese college students. *Behav Inform Tech*, 28: 485-90.
- Jin, D. Y., Chee, F., & Kim, S. (2015). Transformative mobile game culture: A sociocultural analysis of Korean mobile gaming in the era of smartphones. *International Journal of Cultural Studies*, 18(4), 413–429.
- Karababa A. (2020). Examining Internet Addiction of Early Adolescents in terms of Parenting Styles. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal* 10(57), 229-254.
- Karaer, Y., & Akdemir, D. (2019). Parenting styles, perceived social support and emotion regulation in adolescents with internet addiction. *Comprehensive psychiatry*, 92, 22-27.
- Karabulut N., Aktas B. Investigation of Levels of Internet Addiction in Junior High School Students and the Effects of the Addiction on their Health
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Kawabata, Y., Alink, L. R., Tseng, W. L., Van Ijzendoorn, M. H., & Crick, N. R. (2011). Maternal and paternal parenting styles associated with relational aggression in children and adolescents: A conceptual analysis and meta-analytic review. *Developmental review, 31*(4), 240-278.
- Kaya, Ahsen(2019). Ergenlerde Duygu Düzenleme Ve Ebeveyn Tutumlarının İnternet Bağımlılığı İle İlişkisinin İncelenmesi Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü
- Kopp, C. B., & Neufeld, S. J. (2003). Emotional development duringin fancy. In R. J. Davidson, K. R. Scherer, & H. H. Goldsmith (Eds.), Series in affectivescience. Handbook of affectivesciences (p. 347–374). Oxford UniversityPress.
- Kulaksızoğlu, A. (2004), Ergenlik Psikolojisi. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Kumcağız, H. (2019). Examination of turkish university students' internet addiction in relation to their parental attachment styles and sociodemographics. *SAGE Open, 9*(2), 2158244019845946.
- Kurniasanti KS., Assandi P., Ismail R.I, Martina WiwieSetiawanNasrun, TjhinWiguna. (2019). Internet addiction: a newaddiction? *Med J Indones. 28*:82–91
- Kuzgun, Y. (1972), Ana baba tutumlarının kendini gerçekleştirme düzeyine etkisi (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi. Hacettepe Üniversitesi. Eğitim Bölümü.
- Maccoby, E. E., & Martin, J. A. (1983). Parent-childInteraction. PH Mussen (Series Ed.) & EM Hetherington (Vol. Ed.), Handbook of childpsychology, 4, 1-101.
- Matos, M., Pinto-Gouveia, J., & Costa, V. (2013). Understanding the importance of attachment in shame traumatic memory relation to depression: The impact of emotion regulation processes. *Clinical psychology & psychotherapy, 20*(2), 149-165.

- Mega, C., Ronconi, L., & De Beni, R. (2014). What makes a good student? How emotions, self-regulated learning, and motivation contribute to academic achievement. *Journal of educational psychology*, 106(1), 121.
- McKay, G. D. (1976). *The basics of encouragement*. Coral Springs, FL: Communication and Motivation Training Institute, Inc.
- Morahan-Martin, J., & Schumacher, P. (2000). Incidence and correlates of pathological Internet use among college students. *Computers in Human Behavior*, 16(1), 13–29. [https://doi.org/10.1016/S0747-5632\(99\)00049-7](https://doi.org/10.1016/S0747-5632(99)00049-7)
- Moran, K. M., Turiano, N. A., & Gentzler, A. L. (2018). Parental warmth during childhood predicts coping and well-being in adulthood. *Journal of Family Psychology*, 32(5), 610.
- Nalwa, K. and Anand, A. (2003) Internet addiction in students: A cause of concern. *Cyber psychology and Behavior*, 6, 653-656. doi:10.1089/109493103322725441
- Neverkovich S.D. ,Bubnova IS , Kosarenko NN., Sakhieva RG., Zhanna M. Sizova , Valeria L. Zakharova, Marina G. Sergeeva. Students' Internet Addiction: Study and Prevention.
- Önder C, Demir C., Yirci R. (2018). Lise öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Akademik Bakış Dergisi* 66.
- Öztürk, Ö., Odabaşıoğlu, G., Eraslan, D., Genç, Y. & Kalyoncu, A. (2007). İnternet bağımlılığı: Kliniği ve tedavisi. *Bağımlılık Dergisi*, 8, 36-41.
- Özyürek, A. (2004). Kırsal Bölge Ve Şehir Merkezinde Yaşayan 5-6 Yaş Grubu Çocuğa Sahip Anne-Babaların Çocuk Yetiştirme Tutumlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü Çocuk Gelişimi ve Ev Yönetimi ABD.

- Özyürek, A. (2004). Kırsal Bölge Ve Şehir Merkezinde Yaşayan 5-6 Yaş Grubu Çocuğa Sahip Anne-Babaların Çocuk Yetiştirme Tutumlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü Çocuk Gelişimi ve Ev Yönetimi ABD.
- Prensky, M. (2001). DigitalNatives, Digital Immigrants .From On theHorizon (MCB UniversityPress, Vol. 9 No. 5, October 2001).
- Ramey, S. L. (2002). The art andscience of parenting. In J.G Borkowski, S.L. Ramey, & M. Bristol-Power (Eds.), Parentingandthechild'sworld (pp. 47-75). LawranceErlbaumAssociates, Inc. Publishers: Mahwah, New Jersey
- Rapee, R. M.,&Heimberg, R. G. (1997). A cognitive-behavioral model of anxiety in socialphobia. BehaviourResearchandTherapy, 35, 741-756.
- Rezaei, M., Ghazanfari, F. ve Rezaee, F. (2018). The role of childhoodtrauma, earlymaladaptiveschemas, emotionalschemasandexperimentalavoidance on depression: A structuralequationmodeling. PsychiatryResearch, 246, 407-414.
- Rogers, A. A., Memmott-Elison, M. K., Padilla-Walker, L. M. ve Byon, J. (2019). Perceivedparentalpsychologicalcontrolpredictsintraindividualdecrements in self-regulationthroughoutadolescence. DevelopmentalPsychology, 55(11), 2352–2364
- Sart, Z. H., Börkan, B., Erkman, F., & Serbest, S. (2016). Resilience as a mediator between parental acceptance–rejection and depressive symptoms among university students in Turkey. *Journal of Counseling & Development*, 94(2), 195-209.
- Savelieva, K., Hintsanen, M, Dobewall, H., Jokela, M., Pulkki-Raback, L., Elovainio, M., Seppala, I., Lehtimaki, T., Raitakari, O. ve Keltikangas-Jarvinen, L. (2019). The role of oxytocinergicgenes in theinter generation altrans mission of parentchildrelationshipqualities. Hormones and Behavior, 114, DOI:10.1016/j.yhbeh.2019.06.004

- Scarnier, M., Schmader, T., & Lickel, B. (2009). Parental shame and guilt: Distinguishing emotional responses to a child's wrongdoings. *Personal Relationships*, 16(2), 205–220. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.2009.01219.x>
- Scheidell, J. D., Quinn, K., McGorray, S. P., Frueh, B. C., Beharie, N. N., Cottler, L. B., & Khan, M. R. (2018). Childhood traumatic experiences and the association with marijuana and cocaine use in adolescence through adulthood. *Addiction*, 113(1), 44-56.
- Selvi H., Horzum MB. Yasin Üngören 1 Investigation of High School Students' Internet Parental Styles in Relation with Several Variables. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 2019, 6 (2), 51-58
- Senehi, N., Brophy-Herb, H. E. ve Vallotton, C. D. (2018). Effects of maternal mentalization-related parenting on toddlers' self-regulation. *Early Childhood Research Quarterly*, 44, 1-14
- Shute, R., Maud, M. ve McLachlan, A. (2019). The relationship of recalled adverse parenting styles with maladaptive schemas, trait anger, and symptoms of depression and anxiety. *Journal of Affective Disorders*, 259, 337-348
- Sezen MF. (2018). Ergenlerde Akran Zorbalığı, İnternet Bağımlılığı Ve Duygusal Zeka Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, yüksek lisans tezi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep Üniversitesi
- Shaw, M., Black, D.W. (2008). Internet Addiction. *CNS Drugs*. 22, 353–365 <https://doi.org/10.2165/00023210-200822050-00001>
- Shaw, L. H., & Gant, L. M. (2002). In defense of the Internet: The relationship between Internet communication and depression, loneliness, self-esteem, and perceived social support. *Cyber Psychology & Behavior*, 5(2), 157–171. <https://doi.org/10.1089/109493102753770552>

- Shek D.T.L., Zhu X., Ma C.M.S. (2018). The influence of parental control and parent-child relational qualities on adolescent internet addiction: a 3-year longitudinal study in Hong Kong. *Front Psychol*, 9, 642.
- Sherman, R., & Dinkmeyer, S. (1987). *Systems of family therapy: An Adlerian integration*. New York, NY: Routledge.
- Soh P. C.-H., Chew K. W., Koay K. Y., Ang P. H. Parents Vs Peers' Influence On Teenagers' Internet Addiction and Risky Online Activities. *Telematics and Informatics*. 2018; 35(1): 225-236.
- Sroufe, L. A. (2000). Early relationships and the development of children. *Infant Mental Health Journal*, 21(1-2), 67-74.
[https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1097-0355\(200001/04\)21:1/2<67::AID-IMHJ8>3.0.CO;2-2](https://doi.org/10.1002/(SICI)1097-0355(200001/04)21:1/2<67::AID-IMHJ8>3.0.CO;2-2)
- Steele, E. H., & McKinney, C. (2019). Emerging adult psychological problems and parenting style: Moderation by parent-child relationship quality. *Personality and Individual Differences*, 146, 201-208.
- Steinberg, L., Lamborn, S. D., "Over-time Changes in Adjustment Darling, N., Mounts, N. S., and Competence Among Dornbusch, S. M. (1994): Adolescents from Authoritative, Authoritarian, Indulgent and Neglectful Families," *Child Development*, 65, 754-770.
- Steinberg, L., Mounts, N. S., "Authoritative Parenting and Lamborn, S. D., Dornbusch, S. M. (1991): Adolescent Adjustment Across Varied Ecological Niches," *Journal of Research on Adolescence*, 1, 19-36.
- Sümer, N. ve Güngör, D. (1999). Çocuk yetiştirme stillerinin bağlanma stilleri, benlik değerlendirmeleri ve yakın ilişkiler üzerindeki etkisi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 14 (44), 35-62.
- Şanlı D, Öztürk C. (2015). Anne Babaların Çocuk Yetiştirme Tutumları ve Tutumlar Üzerine Kültürün Etkisi. *DEUHFED* 2015,8 (4),240-246

- Şenormancı Ömer, Saraçlı Özge, Atasoy Nuran, Şenormancı Güliz, KoktürkFürüzanVe Atik Levent (2014). Relationship Of İnternet AddictionWithCognitive Style, Personality, andDepression in UniversityStudents, *ComprehensivePsychiatry*, 55(6),1385-1390.
- Şenormancı Ömer, Saraçlı Özge, Atasoy Nuran, Şenormancı Güliz, KoktürkFürüzanVe Atik Levent, Relationship Of İnternet AddictionWithCognitive Style, Personality, andDepression in UniversityStudents, *ComprehensivePsychiatry*, 2014, 55(6),1385-1390.
- Tahiroglu, A. Y. ,Celik, G. G. , Uzel, M., Ozcan, N., & AVCI, A., (2008). Internet Useamongturkishadolescents. *Cyberpsychology &Behavior* , Vol.11, No.5, 537-543.
- Tangney, J. P.,&Dearing, R. L. (2002). Emotionsandsocialbehavior.Shameandguilt. GuilfordPress. <https://doi.org/10.4135/9781412950664.n388>
- Tani, F., Pascuzzi, D. ve Raffagnino, R. (2018). Therelationshipbetweenperceivedparentingstyleandemotionregulationabilities in adulthood. *Journal of Adult Development*, 25, 1-12.
- Tateno M, Tateno Y, Kamikobe C, Monden R, Sakaoka O, Kanazawa J, et al. Internet addictionandattention-deficit/hyperactivitydisordertraitsamongfemaleCollegestudents in Japan. *J Korean Acad Child Adolesc Psychiatry* (2018) 29(3):144–8.
- Tracy, D. K., Hanson, K., Brown, T. ve James, A. J. B. (2019). Integratedcare in mentalhealth: Nextstepsafterthe NHS longterm plan. *The British Journal of Psychiatry*, 214(6), 315-317.
- Topal, T. (2021). Investigation of high school students internet addiction levels using various variables: The case of Giresun Province. *Educational Research and Reviews*, 16(1), 1-8.
- Troisi, A.,&D'Argenio, A. (2004). Therelationshipbetweenangeranddepression in a clinicalsample of young men: The role of insecureattachment. *Journal of*

Affective Disorders, 79(1-3), 269–272. [https://doi.org/10.1016/S0165-0327\(02\)00406-8](https://doi.org/10.1016/S0165-0327(02)00406-8)

Trumello C. , A. Babore, C. Candelori, M. Morelli, D. (2018). Bianchi Relationship with parents, emotion regulation, and callous-unemotional traits in adolescents' internet addiction. *Biomed Res Int*, 5-7.

Turan, Fırat (2017). Ergenlerde İnternet Bağımlılığının Anne Baba Tutumları Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Vertommen, T., Kampen, J., Schipper-van Veldhoven, N., Uzieblo, K. ve Van Den Eede, F., (2018). Severe interpersonal violence against children in sport: Associated mental health problems and quality of life in adulthood. *Child Abuse & Neglect*, 76, 459-468

We Are Social. (2018). Digital in 2018: World's Internet Users Pass The 4 Billion Mark. Retrieved 10.06.2021, from <https://wearesocial.com/blog/2018/01/global-digital-report-2018>

Weinstein, A., & Lejoyeux, M. (2010). Internet Addiction or Excessive Internet Use. *The American Journal of Drug and Alcohol Abuse*, 36, 277-283. <http://dx.doi.org/10.3109/00952990.2010.491880>

Wieland, J. (2005). Corporate Governance, Values Management, and Standards: A European Perspective. *Business & Society*, 44(1), 74–93. <https://doi.org/10.1177/0007650305274852>

Williamson, V., Creswell, C., Fearon, P., Hiller, P. M., Walker, J. ve Halligan, S. L. (2017). The role of parenting behaviors in childhood post-traumatic stress disorder: A meta-analytic review. *Clinical Psychology Review*, 53, 1-13.

Yavuzer, H. (1999). Ana Baba ve Çocuk: Ailede Çocuk Eğitimi. Remzi Kitabevi.

Yavuzer, H. (2001). Çocuk Psikolojisi. İstanbul: Remzi Kitabevi

Yavuzer, H. (2009), Ana-Baba ve Çocuk. (20. Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.

- Yılmaz, E , Şahin, Y , Haseski, H , Erol, O . (2014). Lise öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi: Balıkesir ili örneği . *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi* , 4 (1) , 133-144
- Young, J. E. (1998). *Cognitive therapy for personality disorders: A schema-focused approach*. Professional Resource Press/Professional Resource Exchange.
- Young, J. E., Klosko, J. S., & Weishaar, M. E. (2003). *Schematherapy: A practitioner's guide*. Guilford Press.
- Zamir, O., Gewirtz, A. H., Labella, M., DeGarmo, D. S. ve Snyder, J. (2018). Experiential avoidance, dyadic interaction and relationship quality in the lives of veterans and their partners. *Journal of Family Issues*, 39, 1191–1212. doi:10.1177/0192513X17698182
- Zhang, L. F. (2008). Cognitive distortions and autonomy among Chinese university students. *Learning and Individual Differences*, 18(2), 279-284.
- Zimmermann, P., & Iwanski, A. (2019). Attachment disorder behavior in early and middle childhood: Associations with children's self-concept and observed signs of negative internal working models. *Attachment & human development*, 21(2), 170-189.
- Zunich, M. (1966). Child behavior and parental attitudes. *The Journal of psychology*, 62(1), 41-46.

EKLER

Ek-1 Anket Formu

SOSYO-DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU

1.) Cinsiyetiniz:

Kız ( ) Erkek ( )

2.) Yaşınız: .....

3.) Sınıfınız:

Lise 1.Sınıf ( ) Lise 2.Sınıf ( ) Lise3.Sınıf ( ) Lise 4. Sınıf ( )

4.) Babanızın Eğitim Durumu:

İlkokul( ) Ortaokul ( ) Lise( ) Yüksekokul( )
 Üniversite( )YüksekLisans( ) Doktora( ) Diğer()

5.) Annenizin Eğitim Durumu:

İlkokul( ) Ortaokul ( ) Lise ( ) Yüksekokul( )
 Üniversite( )YüksekLisans( ) Doktora( ) Diğer()

6.) Babanızın Mesleği:

Memur( ) İşçi ( ) Serbest Meslek ( ) İşsiz ( ) Diğer()

7.) Annenizin Mesleği:

Ev Hanımı( ) Memur( ) Serbest Meslek( ) Diğer()

8-) Ebeveynlerin Sağ-Ölü Durumu

Anne SAĞ- BabaÖLÜ ( ) Baba SAĞ- AnneÖLÜ ( ) Anne
 SAĞ-BabaSAĞ ( ) Anne ÖLÜ-
 BabaÖLÜ( )

9-) Ebeveynlerin ÖZ- ÜVEY Durumu

Anne ÖZ-BabaÜVEY ( ) Baba ÖZ-
 Anne ÜVEY ( ) Anne
 ÖZ-BabaÖZ ( ) Anne
 ÜVEY- BabaÜVEY( )10-)

Anne ninMedeniDurumu

Evli ( ) AyrıYaşiyor( )Boşanmış ( )
 Tekrar evil( )Dul ( )Diğer( )

11-) Baba nın Medeni Durumu

Evli ( )AyrıYaşiyor ( )Boşanmış ( )Tekrarevil()Dul ( )Diğer( )

12-) Şu an Kimin Yanında Kalıyorsunuz

Annem ve Babamile( )Annemile( )Babamile( ) Dedem ve
 Anneannemile( )Dedem
 veBabannemile ( )

Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları Ölçeği – Çocuk Formu (KAET-Ç)

Anketi doldurmadan önce aşağıdaki yönergeyi lütfen dikkatle okuyunuz:

1. Anketi doldururken, anne ve babanızın size karşı olan davranışlarını nasıl algıladığınızı hatırlamaya çalışmanız

gerekmektedir. Anne ve babanızın çocukken size karşı davranışlarını tam olarak hatırlamak bazen zor olsa da her birimizin çocukluğumuzda anne babamızın kullandıkları prensiplere ilişkin bazı anılarımız vardır.

- Her bir soru için anne ve babanızın size karşı davranışlarına uygun seçeneği yuvarlak içine alın. Her soruyu dikkatlice okuyun ve muhtemel cevaplardan hangisinin sizin için uygun cevap olduğuna karar verin. Soruları anne ve babanız için ayrı ayrı cevaplayın.

Örneğin;

Anne ve babam bana iyi davranırlardı.

	Hayır, hiçbir zaman	Evet, aradasırada	Evet, sıklık	Evet, çoğu zaman
Baba	1	2	3	4
Anne	1	2	3	4

	Ebeveyn	1	2	3	4
Anne ve babam, nedenini söylemeden bana kızarlardı ya da ters davranırlardı.	Baba				
	Anne				
Anne ve babam beni överlerdi.	Baba				
	Anne				
Anne ve babamın yaptıkları konusundaki daha az endişeli olmamı isterdim.	Baba				
	Anne				
Anne ve babam, bana hakettiğinden daha çok fiziksel cezaverirlerdi.	Baba				
	Anne				
Eve geldiğimde, anne ve babama ne yaptığımı hesabını vermek zorundayım.	Baba				
	Anne				
Anne ve babamergenliğimin uyarıcı, ilginç ve eğitici olması için çalışırlardı.	Baba				
	Anne				
Anne ve babam, beni başkalarının önünde eleştirirlerdi.	Baba				
	Anne				
Anne ve babam, her şeyden iyi olmam için beni teşvik ederlerdi.	Baba				
	Anne				
Anne ve babam davranışlarıyla, örneğin üzgün görünerek, onları kötü davrandığımı kendim suçlu hissetmemeden olurlardı.	Baba				
	Anne				
Anne ve babamın bana bir şey olacağına ilişkin endişeleri abartılıydı.	Baba				
	Anne				
Benim için bir şeyler kötü gittiğinde, anne ve babamın beni rahatlatmayacağına ümitsizlik hissetmemeden.	Baba				
	Anne				
Bana ailenin 'yüzkarası' ya da 'günahkeçici' gibi davranırlardı.	Baba				
	Anne				
Anne ve babam, sözleri ve hareketleriyle beni sevdiğini gösterirlerdi.	Baba				
	Anne				
Anne ve babamın, erkek ya da kız kardeşimi (lerimi) beni sevdiğinden daha çok sevdiğini hissetirdim.	Baba				
	Anne				
Anne ve babam, kendimden utanmamamı istemediler.	Baba				
	Anne				

İnternet Bağımlılığı Ölçeği

Aşağıdaki her bir maddeyi okuyarak, bu madde sizin için her zaman doğru ise “**Tamamen Katılıyorum**”, genelde doğru ise “**Katılıyorum**”, emin değilseniz “**Kararsızım**”, genelde doğru değilse “**Katılmıyorum**”, hiçbir zaman doğru değilse “**Kesinlikle Katılmıyorum**” şeklinde işaretleme yapmanız rica olunur.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
Yoksunluk					
İnternet kullanmadığım zaman kendim iğgin/huzursuz hissedirim.					
İnternet kullanmak isteyip de kullanmadığım zaman sinirli/öfkeli olurum.					
İnternet bağlantısı koparsa ya da yavaşlarsa sinirlenirim/öfkelenirim.					
İnternet kullandığım zamanlarda hiç olmadığım kadar mutlu/huzurlu olurum.					
Kendimi endişeli ya da sıkıntılı hissettiğim zamanlarda internet kullanmak beni rahatlatır.					
Birileri beni internetin başında kaldırırsa sinirlenirim.					
Sorunlarımdan kaçmak için internet kullanmayı yönetirim.					
İnternete, planladığım zamana gidemezsem sinirlenirim.					
Çevremde birileri varken, yalnız kalıp, internet görmeyi isterim.					
İnterneti kullanmadığım zamanlarda internet görmeyi sabırsızlanırım.					
Gittiğim yerlerde internet bağlantısı ararım.					
Kontrol Güçlüğü					
İnternet kullanmamı sınırlamakta da kontrol etmekte güçlük çekerim.					
Sabah uyandığımda ilk aklıma gelen internet görmektir.					
İnternette her defasında, bir öncekinden daha uzun süre kalmak isterim.					
İnternette planladığımdan daha uzun süre kalırım.					
İnternet kullanmadığım zamanlarda bile interneti düşünürüm.					
İnternette iken acıktığımı, susduğum hissetmemeye da farkın avarmam.					
İnternette daha fazla zaman geçirmek için başkalarını iptal ederim.					
İstediğim zaman internetin başında kalamam.					
Ailem beni çağırırsa dahi internetin					

Ek-2 Ölçek İzinleri**Yanıt: ÖLÇEK KULLANIM İZİNİ (BAŞAK AŞKIN)**Selim GÜNÜÇ selim.gunuc@bakircay.edu.tr

18.02.2020 Sal 21:42

Kime: bskasknbskaskn@hotmail.com

Merhaba

Kullanabilirsiniz

İyi çalışmalar

Doç.Dr. Selim Günüş**Associate Prof. Selim Gunuc****SiberPsikoloji****Psikoloji Bölümü (BÖLÜM BAŞKANI)****(HEAD OF DEPARTMENT)****İzmir Bakırçay Üniversitesi****CyberPsychology****PsychologyDepartment****IzmirBakircayUniversity**

Gönderen: bskaskn<bskaskn@hotmail.com>**Gönderildi:** 18 Şubat 2020 Salı 20:43**Kime:** Selim GÜNÜÇ <selim.gunuc@bakircay.edu.tr>**Konu:** ÖLÇEK KULLANIM İZİNİ (BAŞAK AŞKIN)**Yanıt: ÖLÇEK KULLANIM İZİNİ (BAŞAK AŞKIN)**Murat Kayri muratkayri@gmail.com

18.02.2020 Sal 21:30

Kime: bskaskn<bskaskn@hotmail.com>selimgunuc@hotmail.com adresinden talep edin (Doç. Dr. Selim Günüş)18 Şub 2020 Sal 19:42 tarihinde bskaskn<bskaskn@hotmail.com> şunu yazdı:

Yanıt: ÖLÇEK KULLANIM İZİNİ (BAŞAK AŞKIN)orcun.yorulmaz@deu.edu.tr orcun.yorulmaz@deu.edu.tr

20.02.2020 Per 10:24

Kime: bskasknbskaskn@hotmail.com

Merhaba,

Çalışmanızda EMBU-C'yi kullanabilirsiniz. Ekte ölçüm aracını ve ilgili makaleyi gönderiyorum.

İyi çalışmalar

Orçun Y.

Orçun Yorulmaz

Prof. Dr.

Psikoloji Bölümü

Edebiyat Fakültesi

Dokuz Eylül Üniversitesi

İzmir-Türkiye

Tel: 232 301 94 15

Professor in Clinical Psychology

Department of Psychology

Faculty of Letters

Dokuz Eylul University

Izmir-Turkey

Phone: 90 232 301 94 15

Yanıt: ÖLÇEK KULLANIM İZİNİ (BAŞAK AŞKIN) Nuray Karancı karanci@metu.edu.tr

18.02.2020 Sal 21:53

Kime: bskasknbskaskn@hotmail.com

Merhaba

Olcegalismanizda kullanabilirsiniz.

Iyicalismalar

Nuray Karanci

Sent from my iPhone

On 18 Feb 2020, at 20:34, bskaskn<bskaskn@hotmail.com>wrote:

<başakkk TEZ ÖLÇK İZİNİ.docx>

<ÖĞRENCİ BELGESİ.pdf>

Yanıt: ÖLÇEK KULLANIM İZİNİ (BAŞAK AŞKIN)

gulay.dirik@deu.edu.tr gulay.dirik@deu.edu.tr

19.02.2020 Çar 09:58

Kime: bskasknbskaskn@hotmail.com

Sayın Aşkın,

’Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları Ölçeği-Çocuk Formu'nu bilimsel amaçlarla ve kaynak göstererek kullanmanızda bir sakınca yoktur.

İyi çalışmalar dilerim

--

Gulay Dirik, Ph.D

Profesör Dr.\ Prof.

Dokuz Eylül Üniversitesi\ Dokuz Eylül University

Psikoloji Bölümü\ Department of Psychology

İzmir\ İzmir

ÖZGEÇMİŞ

Başak AŞKIN Kırşehir de doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Kırşehir de tamamlamıştır. Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünden 2012 Haziran ayında mezun olduktan sonra aynı yıl içerisinde Milli Eğitim Bakanlığına atanmıştır. İlk atama yeri olan Kahramanmaraş Afşin ilçesin de iki yıl çalıştıktan sonra Aksaray ın Ortaköy ilçesinde 7 yıla yakındır okul psikolojik danışmanı olarak görev yapmaktadır. Aksaray Ortaköy Halk Eğitim Merkezinde İşaret Dili Öğretici ve Tercüman Eğitimi vermektedir. Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitim Programı kapsamında Aksaray Yeşilay Teknoloji Bağımlılığı Formatörü olarak devam etmektedir. Bu dönemlerde Yakındoğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji alanında tezli yüksek lisansını,yapmaya devam ederken, Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Bilimleri alanında da tezsiz yüksek lisansını tamamlamıştır. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Hukuk Bölümü Adalet Programına devam etmektedir. Lisansından itibaren çeşitli kongre ve eğitimlere katılarak; 19.Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultay'ında görev almıştır. Cinsel Sağlık Enstitüsü Derneği (CİSED)' nin 3. Ulusal Cinsel Sağlık Kongresi'ne katılmıştır. Cinsel Sağlık Enstitüsü Derneği (CİSED) Evlilik ve Çift Terapisi, Cinsel Sağlık Enstitüsü Derneği (CİSED) Cinsel Terapi Eğitimi sertifikası almıştır.

İNTİHAL RAPORU

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN ANNE BABA EBEVEYN TUTUMLARI İLE ÖZGÜL İNTERNET BAĞIMLILIĞI AÇISINDAN İNCELENMESİ

ORJİNALLİK RAPORU

% 14	% 13	% 7	%
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	openaccess.maltepe.edu.tr İnternet Kaynağı	% 3
2	katalog.ticaret.edu.tr İnternet Kaynağı	% 2
3	dergipark.org.tr İnternet Kaynağı	% 1
4	openaccess.ogu.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	% 1
5	abakus.inonu.edu.tr İnternet Kaynağı	% 1
6	ÖZDEMİR, Saniye, MARAKOĞLU, Kamile and ÇİVİ, Selama. "Konya il merkezinde doğum sonrası depresyon riski ve etkileyen faktörler", Türk Silahlı Kuvvetleri, 2008. Yayın	% 1
7	openaccess.hku.edu.tr İnternet Kaynağı	% 1
8	www.gecekitapligi.com İnternet Kaynağı	

ETİK KURUL İZİNİ

22.05.2020

Sayın Başak Aşkın

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/SB/2020/680 proje numaralı ve "Lise Öğrencilerinin Anne Baba Ebeveyn tutumları ile Özgül İnternet Bağımlılığı Açısından İncelenmesi" başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

Doçent Doktor Direnç Kanol

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Raportörü

Direnç Kanol

Not: Eğer bir kuruma resmi bir kabul yazısı sunmak istiyorsanız, Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na bu yazı ile başvurup, kurulun başkanının imzasını taşıyan resmi bir yazı temin edebilirsiniz.